

ซีรีส์เจาะลึก · เล่มที่ 1

ธาตุและความสัมพันธ์

ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ

สำหรับผู้เรียนต่อจากตำรา 3 ธาตุ

ผู้สอน · ผู้รักษา · ผู้ศึกษาเชิงลึก

เพลินไพร · การแพทย์เชื่อมศาสตร์

ฉบับใช้จริง · พิมพ์ครั้งที่ 1 · กันยายน 2569

ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ

ซีรีส์เจาะลึก เล่มที่ 1 · ต่อยอดจากตำรา 3 ธาตุ เล่ม 6 — ธาตุและความสัมพันธ์

ฉบับใช้จริง · พิมพ์ครั้งที่ 1 · กันยายน 2569

จัดทำโดย เพลินไพร · การแพทย์เชื่อมศาสตร์

เล่มนี้เขียนให้ใคร

ผู้เรียนที่อ่านตำรา 3 ธาตุ เล่ม 6 มาแล้วและต้องการเข้าใจโลกที่อยู่ได้คำแนะนำ ผู้สอนที่ต้องตอบคำถามว่า "ทำไม" และผู้รักษาที่ต้องอ่านคู่และอ่านตัวเองในห้องตรวจ

วิธีอ่าน

อ่านภาค 1 ก่อนเสมอ เพราะทุกบทหลังจากนั้นใช้ภาษาจากภาค 1 · ภาค 2 เปิดอ่านเฉพาะคู่ที่ต้องการได้ โดยใช้ตารางค้นคู่ในภาคผนวก ข · ภาค 4 และภาค 5 ควรอ่านต่อเนื่องจนจบบทที่ 19 · ศัพท์ทุกคำอยู่ในภาคผนวก ง และที่มาของทุกกฎอยู่ในภาคผนวก จ

ข้อควรทราบก่อนใช้

- เล่มนี้ ไม่ใช่การวินิจฉัยหรือสั่งจ่ายยา และไม่ใช้แบบประเมิน การระบุธาตุประจำตัวและภาวะปัจจุบันของใครต้องใช้เครื่องมือประเมินของผู้รักษา
- เนื้อหาเรื่องคู่ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุม การถูกเอาเปรียบ หรือบาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 และส่งต่อผู้เชี่ยวชาญก่อน
- ตำแหน่งขั้วและธาตุทั้งเล่มอ้างอิงวงล้อธาตุนับพิมพ์ ในเล่มนี้วาดเป็นวงกลม มุมและตำแหน่งทุกค่าตรงกับฉบับพิมพ์
- สเกลและเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้สอบเทียบผู้รักษาเป็นเอกสารภายใน ไม่ได้แนบในเล่มนี้
- ข้อสังเกตบางส่วน ได้แก่ คู่ที่มีธาตุคู่ พจนานุกรมคำพูดในบทที่ 11 และสองบ้านในบทที่ 12 ยังรอการตรวจสอบในคนจริง ภาคผนวก จ บอกไว้ทุกข้อว่ากฎไหนตรวจได้ด้วยเรขาคณิต กฎไหนรับมาจากตำราต้นทาง และกฎไหนยังเป็นข้อสังเกต
- เครื่องมือนี้ออกแบบมาเพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตีตรา คัดเลือก หรือจับคู่คน ดูบทที่ 18

© 2569 เพลินไพร · สงวนลิขสิทธิ์ · อนุญาตให้ถ่ายสำเนาภาคผนวก ก และภาคผนวก ข เพื่อใช้สอนและใช้ในห้องตรวจ

สารบัญ

ภาค 1 — เครื่องมือ		4
บทที่ 1	สามค่าของแต่ละธาตุ	หนึ่งชั่วเต็ม สองชั่วครึ่ง 5
บทที่ 2	สามแกน หกชั่ว	แกนแต่ละแกนวัดอะไร และทำไมแกนที่สามจึงยากที่สุด 13
บทที่ 3	เจ็ดแบบ และความแรง	ทิศไม่ใช่ขนาด — สองคนธาตุเดียวกันยังไม่เหมือนกัน 18
บทที่ 4	กฎสี่ระยะ	ระยะห่างบนวงบอกเกือบทุกอย่างที่เราอยากรู้เกี่ยวกับคู่ 22
บทที่ 5	ธาตุประจำตัว ไม่ใช่ภาวะปัจจุบัน	ทำไมทุกตารางในเล่มนี้ต้องอ่านสองคอลัมน์ 28
ภาค 2 — คู่ที่ยี่สิบเอ็ดคู่		31
บทที่ 6	คู่ 0° ธาตุเดียวกัน	หกคู่ที่ยื่นบนชั่วเดียวกัน 32
บทที่ 7	คู่ 60° เพื่อนบ้าน	หกคู่ที่อยู่ติดกันบนวง — ทะเลาะน้อยที่สุด และเติมกันได้น้อยที่สุด 42
บทที่ 8	คู่ 120° ข้ามหนึ่งช่อง	หกคู่ที่มีชั่วร่วมหนึ่ง และขาดชั่วเดียว 52
บทที่ 9	คู่ 180° ตรงข้าม	สามคู่ที่ครบวงในตัวเอง แต่ต้องแปลทุกอย่าง 63
ภาค 3 — อ่านคู่ให้ลึก		70
บทที่ 10	ชั่วร่วมและชั่วที่ขาด	ธาตุที่สามมาจากไหนได้บ้าง 71
บทที่ 11	ค่าที่พูด → ค่าที่ได้ยิน	ความไม่เข้าใจเกิดจากการแปล ไม่ได้เกิดที่คำ 76
บทที่ 12	ธาตุคู่มีสองบ้าน	ทำไมคนธาตุเดียวกันจึงอ่านคนธาตุคู่ไม่ออก 81
ภาค 4 — ความสัมพันธ์คือวงวนสองคน		85
บทที่ 13	ความสัมพันธ์คือวงวนชั้นที่ห้า	คำถามเดียวที่แยกว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของเรา หรือเรื่องของเราสองคน 86
บทที่ 14	ชั่วของคนหนึ่งเรียกชั่วตรงข้ามของอีกคน	ความสัมพันธ์ผลิตความตรงข้ามขึ้นมาเอง 90
บทที่ 15	ขนาดยา	ยาที่ถูกทดสอบแต่แรงเกิน คือพิษ 94
บทที่ 16	จุดติดอยู่ที่ระยะ	เปลี่ยนท่าฝ่ายเดียว แล้ววงหมุนต่อไม่ได้ 98
ภาค 5 — ในห้องตรวจและในห้องเรียน		102
บทที่ 17	หมอ $\neq$ คนไข้	ผู้รักษาเป็นขาหนึ่งของวงเสมอ 103
บทที่ 18	สอนอย่างไรไม่ให้กลายเป็นการตีตรา	เครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในเล่มนี้ คือเครื่องมือที่ใช้ผิดได้ง่ายที่สุด 107
บทที่ 19	ขอบเขตและธงแดง	เมื่อไรที่ต้องวางเล่มนี้ลง 111
ภาคผนวก		114
ภาคผนวก ก	การ์ดหกธาตุ	สามค่า หน้าละธาตุ สำหรับพิมพ์แจก 115
ภาคผนวก ข	แผ่นเทียบคู่	วางสามชั่วของสองคน แล้วอ่านผลในสามขั้นตอน 122
ภาคผนวก ค	ตารางเทียบกับเล่ม 6	บทไหนของเล่มนี้ต่อกับบทไหนของเล่ม 6 124
ภาคผนวก ง	อภิธานศัพท์	ศัพท์ของวงล้อ การอ่านคู่ และวงวน 127
ภาคผนวก จ	ที่มาของกฎและแหล่งอ้างอิง	แต่ละกฎมาจากไหน และตรวจสอบได้ด้วยอะไร 130

ภาค 1

เครื่องมือ

สามคำของแต่ละธาตุ

หนึ่งชั่วเต็ม สองชั่วครึ่ง

ถ้าถามคนที่เรียนวงล้อธาตุมาแล้วหนึ่งปีว่า "ธาตุไฟเป็นอย่างไร" คำตอบที่ได้มักยาวมาก — ร้อน ใจร้อน ตัดสินใจเร็ว พุดตรง หิวบ่อย หงุดหงิดง่าย ผิวมัน ท้องเสื่อง่าย เป็นผู้นำ ไม่ยอมแพ้ นอนน้อยได้ ชอบแข่ง

ทุกข้อไม่ผิดเลย แต่รายการแบบนี้มีปัญหาสามอย่าง

อย่างแรก **จำไม่ได้** สิบสองข้อต่อธาตุ คุณเจ็ดธาตุ คือแปดสิบสี่ข้อ ไม่มีใครถือไว้ในหัวได้ตอนอยู่หน้าคน

อย่างที่สอง **เทียบกันไม่ได้** ถ้าธาตุไฟมีสิบสองข้อ และธาตุน้ำก็มีสิบสองข้อ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าสองคนนี้ต่างกันตรงไหนบ้าง และเหมือนกันตรงไหน เราทำได้แค่อ่านสองรายการแล้วรู้สึกเอา

อย่างที่สาม และสำคัญที่สุดสำหรับเล่มนี้ — **รายการไม่บอกที่มา** มันบอกว่าคนธาตุไฟเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้บอกว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้น พอเจอกรณีที่ไม่อยู่ในรายการ ก็ต่อเองไม่ได้

บทนี้เสนอสิ่งที่ตรงข้ามกับรายการยาว คือ **สามคำต่อหนึ่งธาตุ** และสามคำนั้นไม่ได้เลือกมาเพราะจำง่าย แต่อ่านออกมาจากตำแหน่งจริงของธาตุนั้นบนวงล้อ มันจึงจำง่าย *และ* คำนวณต่อได้ ซึ่งเป็นสองอย่างที่ปกติไม่ค่อยมาด้วยกัน

1.1 ทบทวน — วงล้อมีสามแกน ไม่ใช่หกช่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน

วงล้อธาตุมีหกชั่ว เรียงตามเข็มนาฬิกาจากบนสุดคือ ร้อน • เบา • แห้ง • เย็น • หนัก • ชุ่ม

คนที่เพิ่งเริ่มเรียนมักเห็นหกชั่วนี้เป็นหกช่องที่แยกกัน แต่ที่จริงมันคือ **สามแกน** ที่ลากผ่านจุดศูนย์กลาง และชั่วที่อยู่ตรงข้ามกันบนวงคือปลายสองข้างของแกนเดียวกัน

ธาตุ	ชั่วที่ครอง	ประเภท
ธาตุไฟ	ร้อน	ธาตุเดี่ยว
ธาตุลมไฟ	เบา	ธาตุคู่
ธาตุลม	แห้ง	ธาตุเดี่ยว
ธาตุน้ำลม	เย็น	ธาตุคู่
ธาตุน้ำ	หนัก	ธาตุเดี่ยว
ธาตุไฟน้ำ	ชุ่ม	ธาตุคู่

ตรงนี้มีข้อที่ผู้เรียนมักเข้าใจผิด และควรแก้ตั้งแต่ต้นเล่ม — ธาตุเดี่ยวครองชั่วเดียว ไม่ใช่สองชั่ว ธาตุไฟครองร้อนอย่างเดียว ไม่ได้ครองแห้งด้วย ความแห้งเป็นบ้านของธาตุลม อยู่ห่างจากไฟไปหนึ่งร้อยยี่สิบองศา

ที่คนสับสนเพราะในทางอาการ คนธาตุไฟที่เสียสมดุลมักปากแห้ง คอแห้ง ตาแห้ง จนรู้สึกลัวไฟกับแห้งเป็นของคู่กัน แต่ความแห้งนั้นเป็น **ผลปลายทาง** ของความร้อนที่เผาไหม้ไป ไม่ใช่ตำแหน่งตั้งต้นของไฟบนวง เรื่องนี้จะกลับมาอีกครั้งในหัวข้อ 1.7

1.3 หนึ่งชั่วเต็ม สองชั่วครึ่ง

ถ้าเราเอาธาตุหนึ่งธาตุมาวัดค่าบนทั้งสามแกน จะได้อะไร

ลองกับธาตุไฟซึ่งอยู่ที่ตำแหน่งบนสุดของวง

บนแกนร้อน-เย็น ไฟอยู่ที่ปลายร้อนพอดี ได้ค่า **ร้อนเต็ม**

บนแกนหนัก-เบา ไฟไม่ได้อยู่ที่ปลายใดปลายหนึ่ง แต่เอียงไปทางเบา เพราะชั่วเบาอยู่ติดกับไฟทางขวา ได้ค่า **เบาครึ่งหนึ่ง**

บนแกนแห้ง-ชุ่ม ไฟเอียงไปทางชุ่ม เพราะชั่วชุ่มอยู่ติดกับไฟทางซ้าย ได้ค่า **ชุ่มครึ่งหนึ่ง**

รวมได้ว่า **ธาตุไฟ = ร้อนเต็ม + เบาครึ่ง + ชุ่มครึ่ง**

ทำแบบเดียวกันกับอีกห้าธาตุ จะพบรูปแบบที่ซ้ำกันทุกครั้งโดยไม่มีข้อยกเว้น

ทุกธาตุ = หนึ่งชั่วเต็ม + สองชั่วครึ่ง และสามชั่วนั้นอยู่คนละแกนกันเสมอ ชั่วเต็มคือชั่วที่ธาตุนั้นครอง (เรียกว่า **บ้าน**) ชั่วครึ่งคือชั่วข้างเคียงทั้งสองข้าง ห่างไปหกสิบองศา (เรียกว่า **ขอบ**)

สำหรับผู้่านที่อยากเห็นตัวเลข — ค่าบนแกนหนึ่ง ๆ คือโคไซน์ของมุมระหว่างธาตุกับขั้วนั้น ขั้วที่ธาตุตั้งอยู่มุมเป็นศูนย์ ได้ค่าหนึ่ง ขั้วข้างเคียงมุมหกสิบองศา ได้ค่าครึ่งหนึ่ง ขั้วถัดไปมุมหนึ่งร้อยยี่สิบองศา ได้ค่าลบครึ่ง และขั้วตรงข้ามมุมหนึ่งร้อยแปดสิบองศา ได้ค่าลบหนึ่ง

ภาพเต็มของธาตุไฟจึงเป็นแบบนี้

ขั้ว	มุมจากไฟ	ค่า	อ่านว่า
ร้อน	0°	+1	ร้อนเต็ม — บ้าน
เบา	60°	+0.5	เบาครึ่ง — ขอบ
ชุ่ม	60°	+0.5	ชุ่มครึ่ง — ขอบ
แห้ง	120°	-0.5	ห่างจากแห้งครึ่งหนึ่ง
หนัก	120°	-0.5	ห่างจากหนักครึ่งหนึ่ง
เย็น	180°	-1	ตรงข้ามกับเย็นเต็มตัว

เราเลือกเรียกชื่อเฉพาะสามค่าที่เป็นบวก เพราะสามค่านี้บอกว่าธาตุนี้ มี อะไร ส่วนค่าที่เป็นลบบอกว่าธาตุนี้ ขาด อะไร ซึ่งจะเป็นเรื่องของบทที่ 4 และ 10 ตอนที่เราเอาคนสองคนมาวางเทียบกัน

1.4 สามค่าของหกธาตุ

เขียนเรียงออกมาทั้งหมด ได้ชุดค่าที่จะใช้ตลอดทั้งเล่ม

ธาตุไฟ — ร้อน · เบา · ชุ่ม ร้อนเต็ม เบาครึ่ง ชุ่มครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: แรง เร็ว ชุ่ม — กล้าเผชิญ และลงมือ ตอบสนองเร็วและพุ่งตรง ผูกพันเข้มข้นกับสิ่งที่เลือกเอง

ธาตุลม — แห้ง · เบา · เย็น แห้งเต็ม เบาครึ่ง เย็นครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: ห่าง เร็ว ไม่ปะทะ — มีระยะและปล่อยได้ เปลี่ยนไวไม่อยู่นิ่ง เลี่ยงการเผชิญหน้าตรง ๆ

ธาตุน้ำ — หนัก · เย็น · ชุ่ม หนักเต็ม เย็นครึ่ง ชุ่มครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: ทน สงบ ผูกพัน — อยู่กับที่ได้นานโดยไม่ต้องขยับตาม ไม่ร้อนไม่เร่ง รักษาความสัมพันธ์ไว้แม้ยาก

ธาตุลไฟ — เบา · ร้อน · แห้ง เบาเต็ม ร้อนครึ่ง แห้งครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: เร็วที่สุด กล้า ปล่อย — ขยับไวกว่าทุกธาตุ กล้าเริ่ม และเดินต่อเร็วพอกัน

ธาตุน้ำลม — เย็น · แห้ง · หนัก เย็นเต็ม แห้งครึ่ง หนักครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: สงบที่สุด ห่าง ช้า — ไม่กระเพื่อม รักษาระยะ เคลื่อนช้า

ธาตุไฟน้ำ — ชุ่ม · ร้อน · หนัก ชุ่มเต็ม ร้อนครึ่ง หนักครึ่ง อ่านเป็นภาษาคน: ผูกพันที่สุด แรง ทน — ชุ่มสุดตัว มีความร้อนอยู่ข้างใน และแบกไว้ได้นาน

คำแปลภาษาคนของหกชั่ว ใช้ตอนอธิบายให้ผู้เรียนหรือผู้ป่วยฟัง ส่วนในการบันทึกและการคุยกันในทีม ให้ใช้ชื่อชั่วเสมอ เพราะชื่อชั่วกลับไปท้วงล้อได้ ส่วนคำแปลกลับไม่ได้

ชั่ว	คำแปล
ร้อน	กล้า · เผชิญ · เร่ง
เย็น	สงบ · ถอย · ไม่ปะทะ
แห้ง	ห่าง · ปล่อย · มีทางเลือก
ชุ่ม	ผูกพัน · ชุ่ม · เก็บรักษา
หนัก	ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน
เบา	เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่

สังเกตว่าคำแปลของชั่วที่อยู่ตรงข้ามกันเป็นคำตรงข้ามกันพอดีคำต่อคำ ช้า-เร็ว สะเทือนยาก-สะเทือนง่าย อยู่กับที่ได้นาน-อยู่ไม่ติดที่ นี่ไม่ใช่ความบังเอิญ แต่เป็นเพราะมันเป็นปลายสองข้างของแกนเดียวกัน ถ้าวันใดเราหาคำแปลใหม่แล้วมันไม่ตรงข้ามกัน แปลว่าคำแปลนั้นยังไม่ถูก

แกนหนัก-เบาต้องระวังเป็นพิเศษ สองแกนแรกมีคำในภาษาพูดรองรับอยู่แล้ว คนรู้ว่าร้อนกับเย็น รู้สึกอย่างไร พอเดาได้ว่าแห้งกับชุ่มหมายถึงอะไร แต่หนักกับเบาในความหมายของพลังงาน **ไม่ตรง** กับหนักเบาในความหมายน้ำหนักตัว คนผมมารู้สึกหนักได้ คนตัวใหญ่รู้สึกเบาได้ เราจึงต้องอธิบายแกนนี้ด้วยคำที่บอกพฤติกรรม ไม่ใช่คำที่บอกน้ำหนัก และควรอธิบายแยกทุกครั้งที่สอน

1.5 กฎ "ที่สุด" เป็นของชั่วเต็มเท่านั้น

นี่คือกฎที่กันความผิดพลาดได้มากที่สุดในการเล่นนี้ และเป็นกฎที่เราจะใช้ตรวจทุกประโยคที่เขียนต่อจากนี้

คำว่า "ที่สุด" ใช้ได้เฉพาะกับชั่วเต็มของธาตุนั้น ชั่วครึ่งพูดได้แค่ว่า "มี" ไม่ใช่ "ที่สุด"

ตัวอย่างที่ชัดที่สุดคือความช้า

ธาตุน้ำมีหนักเต็ม จึงพูดได้เต็มปากว่าธาตุน้ำ **หนักที่สุด ช้าที่สุด ทนที่สุด** ในบรรดาหกธาตุ

ธาตุน้ำลมนมีหนักแค่ครึ่งเดียว จึงพูดได้แต่น้ำลมน ช้า แต่พูดไม่ได้ว่าช้าที่สุด สิ่งทีน้ำลมนเป็นทีสุดคือ เย็น เพราะเย็นเป็นขั้วเต็มของมัน

เช่นเดียวกัน ธาตุไฟเร็ว แต่ไม่ใช่เร็วทีสุด เพราะไฟมีเบาแค่ครึ่ง คนทีเร็วทีสุดบนวงคือธาตุลมไฟซึ่งมี เบาเต็ม และธาตุไฟผูกพัน แต่ไม่ใช่ผูกพันทีสุด คนทีผูกพันทีสุดคือธาตุไฟน้ำซึ่งมีชุ่มเต็ม

วิธีใช้กฎนี้้ง่ายมาก — เจอคำวาททีสุดทีไหน ให้ดูวากำลังพูดถึงขั้วอะไร แล้วดูวาทขั้วนั้นเป็นบ้านของธาตุ นั้นหรือเปล่า ถ้าไม่ใช่ ประโยคนั้นเขียนผิด

1.6 ตรวจความครบ — สิบแปดช่องทีลงตัวพอดี

ระบบทีตั้งขึ้นเองมักจะลงตัวเพราะเราบังคับให้มันลงตัว ระบบทีอ่านออกมาจากโครงสร้างจริงจะลงตัว ของมันเอง ข้อนี้ตรวจได้

หกธาตุ คุณสามคำ ได้ สิบแปดช่อง

นับอีกทางหนึ่ง มีหกขั้ว แต่ละขั้วถูกใช้เป็น บ้าน ของธาตุใดธาตุหนึ่งเพียงครั้งเดียว — ได้หกช่อง และ แต่ละขั้วถูกใช้เป็น ขอบ ของธาตุข้างเคียงสองธาตุ — ได้สิบสองช่อง

หกบวกสิบสองเท่ากับสิบแปดพอดี ไม่มีช่องไหนเหลือม ไม่มีช่องไหนขาด

ถ้าวันใดมีคนเสนอคำทีสั้ให้ธาตุใดธาตุหนึ่ง หรือเสนอให้ธาตุหนึ่งมีบ้านสองขั้ว ตัวเลขนี้จะพังทันทึ และนั่นคือสัญญาณวาทข้อเสนอ้นนอกกรอบโครงสร้างของวงล้อไปแล้ว

1.7 ขั้วระว่าง — สามคำคือรูปร่างตอนสมดุล

ข้อนี้ต้องเขียนให้หนัก เพราะถ้าวลาดตรงนี้ ทั้งเล่มจะถูกใช้ผิด

สามคำของแต่ละธาตุ คือรูปร่างของคนคนนั้นตอนสบายดี ไม่ใช่หน้าตาของเขาตอนเสียสมดุล

กลับไปทีธาตุไฟ สามคำของไฟคือ ร้อน เบา ชุ่ม — ในนั้นไม่มีคำว่าแห้ง

แต่คนธาตุไฟทีเสียสมดุล จะแห้ง

ทีเป็นอย่างนั้นเพราะความร้อนทีเกินจะไปเผา้ำของตัวเอง คนคนนั้นจึงเคลื่อนจากตำแหน่งเดิมของ เขาบนวง ไปทางขั้วแห้ง ซึ่งไม่ใช่บ้านและไม่ใช่ขอบของเขา — ในตำราสามคู่พลังงานเรียกการเคลื่อนนี้ วาวังวน "ไฟเผา้ำ"

พูดให้ตรงคือ สามคำบอกว่าเขายืนอยู่ตรงไหนตอนสบายดี ส่วนวังวนบอกว่าเขาจะเคลื่อนไปทางไหนเมื่อไม่สบาย และสองอย่างนี้ไม่ใช่ทิศเดียวกันเสมอไป

เรื่องนี้ตรงกับหลักที่เล่ม 6 วางไว้ว่าของขวัญกับเงามาจากธรรมชาติเดียวกัน แยกออกจากกันไม่ได้ ในภาษาของวงล้อคือ — ของขวัญคือตำแหน่งบ้าน เงาคือทิศที่เขาจะไหลไปเมื่อบ้านนั้นแรงเกิน

ในทางปฏิบัติ กฎที่ใช้คือ **อ่านธาตุประจำตัวกับอ่านภาวะปัจจุบัน เป็นคนละงานกัน** อย่าเอาอาการวันนี้ไปตัดสินธาตุประจำตัว และอย่าเอาธาตุประจำตัวไปเดาอาการวันนี้ เรื่องนี้เป็นเนื้อหาเต็มของบทที่ 5

1.8 ทำไมธาตุสมดุลง่ายไม่อยู่ในชุดนี้

ธาตุประจำตัวมีเจ็ดแบบ แต่บทนี้พูดถึงแค่หก

เหตุผลไม่ได้เป็นเรื่องความสำคัญ แต่เป็นเรื่องเรขาคณิต ธาตุสมดุลง่ายที่จุดศูนย์กลางของวง ไม่ได้อยู่ในช่องใดช่องหนึ่ง จึงไม่มีขั้วเต็ม เมื่อไม่มีขั้วเต็ม ก็ไม่มีบ้าน และเมื่อไม่มีบ้าน ก็ไม่มีขอบสองข้าง ชุดสามคำจึงใช้กับธาตุสมดุลง่ายไม่ได้ตั้งแต่ต้น

นี่ไม่ใช่ข้อบกพร่องของชุดสามคำ แต่เป็นข้อมูลที่ชุดสามคำบอกเราเอง ว่าธาตุสมดุลง่ายเป็นของคนละชนิดกับอีกหกธาตุ และต้องอ่านด้วยวิธีอื่น

เล่มนี้จะไม่ตอบเรื่องธาตุสมดุลง่าย และจะไม่แกล้งทำเป็นว่าตอบได้ ทุกตารางคู่ในเล่มนี้จึงเป็นคู่ของหกธาตุเท่านั้น

1.9 สามคำใช้ทำอะไรได้ — ตัวอย่างล่วงหน้า

เหตุผลจริงที่เราต้องการสามคำ ไม่ใช่เพื่อท่อง แต่เพื่อ **คำนวณ**

ลองวางสามคำของสองคนเทียบกัน

คนแรกธาตุไฟ — ร้อน เบา ชุ่ม คนที่สองธาตุดิน — แห้ง เบา เย็น

มองปราดเดียวเห็นสองอย่าง

คำที่ซ้ำกันคือ เบา ทั้งคู่เบา แปลว่าทั้งคู่เร็ว สะเทือนง่าย อยู่ไม่ติดที่ เหมือนกัน ตรงนี้ไม่ใช่จุดที่จะทะเลาะกัน แต่เป็นจุดที่จะ **เสริมกันจนแรงเกิน** เพราะไม่มีใครถ่วงใคร

คำที่ไม่ปรากฏเลยในทั้งหกคำคือ หนัก ไม่มีใครในคู่นี้ถือความหนัก แปลว่าถ้าคู่นี้ต้องการความช้า ความอดทน การอยู่กับที่ ต้องไปหาจากข้างนอก ไม่ว่าจะเป็นคน กิ่วตร หรือสิ่งแวดล้อม

สองข้อนี้ได้มาโดยไม่ต้องจำอะไรเกี่ยวกับ "คู่มือกับลม" เลย แค่เอาสามคำมาวางแล้วดูว่าอะไรซ้ำ อะไรหาย

นี่คือเหตุผลที่บทนี้ต้องมาก่อนบทอื่นทั้งหมด และเป็นเครื่องมือที่บทที่ 4 จะยกขึ้นเป็นกฎเต็มรูป

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เขียนสามคำของตัวเองลงกระดาษหนึ่งแผ่น แล้วเขียนสามคำของคนที่เราอยู่ด้วยบ่อยที่สุดไว้ข้าง ๆ

วงกลมคำที่ซ้ำกัน แล้วขีดเส้นใต้ซ้ำที่ไม่มีอยู่ในหกคำนั้นเลย

ยังไม่ต้องตีความอะไรในตอนนี้ เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้ แล้วเอากลับมาอ่านใหม่เมื่อจบบทที่ 4 — คำที่วงกลมไว้จะอธิบายเรื่องที่เราหงุดหงิดกันบ่อยที่สุด และคำที่ขีดเส้นใต้ไว้จะบอกว่าความสัมพันธ์นี้ต้องไปยืมอะไรจากข้างนอก

ขอบเขตของบทนี้

สามคำบอก **ทิศ** ของคนคนหนึ่ง ไม่ได้บอก **ขนาด** คนสองคนอาจเป็นธาตุลมเหมือนกันแต่แรงไม่เท่ากันมาก ซึ่งต้องอ่านด้วยสเกลของบทที่ 3 ไม่ใช่ด้วยชุดสามคำ

สามคำไม่ได้บอกว่าคนคนนี้กำลังสบายดีหรือกำลังเสียสมดุล ซึ่งเป็นคนละคำถามและเป็นเนื้อหาของบทที่ 5

และสามคำไม่ได้ทำนายว่าใครควรอยู่กับใคร เล่นนี้ไม่มีบทไหนที่ทำแบบนั้นเลย และบทที่ 18 จะอธิบายว่าทำไมจึงต้องไม่ทำ

ก่อนไปบทต่อไป

ในบทนี้เราได้ชุดคำที่จะใช้ตลอดทั้งเล่ม — หกธาตุ ธาตุละสามคำ หนึ่งซ้ำเต็มกับสองซ้ำครึ่ง อ่านออกมาจากตำแหน่งจริงบนวง ไม่ใช่คำที่ตั้งขึ้น พร้อมกฎหนึ่งข้อที่ใช้ตรวจทุกประโยคต่อจากนี้ คือคำว่าที่สุดเป็นของซ้ำเต็มเท่านั้น

ในบทต่อไป เราจะลงไปที่ตัวแกนทั้งสาม ว่าแต่ละแกนวัดอะไรในกาย วัดอะไรในใจ และทำไมแกนหนัก-เบาจึงเป็นแกนที่ผู้เรียนเข้าใจผิดบ่อยที่สุดในสามแกน

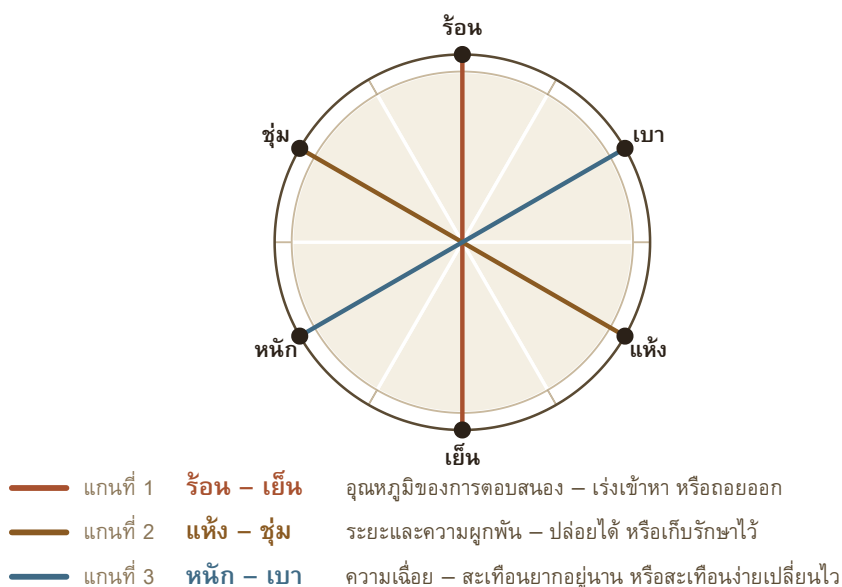
สามแกน หกชั่ว

แกนแต่ละแกนวัดอะไร และทำไมแกนที่สามจึงยากที่สุด

บทที่ 1 ใช้คำว่าแกนซ้ำหลายครั้งโดยยังไม่ได้อธิบายว่าแต่ละแกนวัดอะไรจริง ๆ บทนี้จะลงไปที่ตรงนั้น

เหตุผลที่ต้องมีบทนี้ไม่ใช่เพื่อความครบถ้วนทางวิชาการ แต่เพราะ เราจะอ่านคนด้วยชั่วได้ก็ต่อเมื่อเรารู้ว่าชั่วนั้นแสดงตัวอย่างไร ถ้าไม่รู้ เราจะอ่านจากความรู้สึกของตัวเองแทน แล้วก็จะได้คำตอบที่ต่างกัน ทุกครั้งที่อ่าน

2.1 ทำไมต้องเป็นสามคู่นี้

รูป 2.1 สามแกนคือสามคู่ชั่วที่ลากผ่านกลางวง ทุกคนมีตำแหน่งบนทั้งสามแกนเสมอ ไม่มีใครว่างแกนใดแกนหนึ่ง

ก่อนอื่นต้องตอบคำถามที่ผู้เรียนถามบ่อยที่สุด — ทำไมไม่เป็นสี่คู่ หรือสองคู่

คำตอบสั้นคือ สามคู่นี้เป็นคุณสมบัติที่ **สสารทุกชนิดมี** และ **ร่างกายมีตัวรับโดยตรง** พร้อมกันทั้งสองข้อ

ความร้อน ความชื้น และมวล เป็นสามคุณสมบัติที่วัดได้ในวัตถุทุกชิ้นในจักรวาล ไม่ว่าจะเป็นก้อนหิน ถ้วยชา หรือร่างกายคน และร่างกายคนมีตัวรับสำหรับทั้งสามอย่างนี้ — ผิวหนังรับอุณหภูมิ เยื่อบุและกล้ามเนื้อรับความตึงกับความชุ่ม ระบบการทรงตัวกับระบบประสาทรับมวลและแรงโน้มถ่วง

เรื่องนี้มีรายละเอียดเต็มอยู่ในภาค 1 และ 2 ของ *ตำราสามคู่พลังงาน* เล่มนี้จะไม่ทวน แต่จะหยิบเฉพาะส่วนที่ต้องใช้ในการอ่านคู่

2.2 แกนที่ 1 — ร้อนกับเย็น

แกนนี้วัดอัตรา ทั้งอัตราการเผาผลาญในกาย และอัตราการตอบสนองในใจ

ฝั่งกาย ร้อนมาเป็นชุด — ตัวอุ่น หิวบ่อย ย่อยเร็ว ผิวมัน ผื่นแดง อักเสบง่าย นอนน้อยได้ หงุดหงิดเมื่อหิว · เย็นมาเป็นชุด — ตัวเย็น มือเท้าเย็น ย่อยช้า ไม่ค่อยหิว เฉื่อย ตื่นสาย ไม่ค่อยมีไข้

ฝั่งใจ ร้อนคือกล้าเผชิญ เร่ง ตัดสินเร็ว แสดงออกทันที · เย็นคือสงบ ถอย รอได้ ไม่แสดง

สิ่งที่ต้องระวังในแกนนี้คือ **ความร้อนในใจไม่ได้แปลว่าโกรธเสมอไป** คนที่กระตือรือร้น คนที่รักแรง คนที่ปกป้องคนของตัวเอง ก็ร้อนเหมือนกัน ความร้อนคือความแรงของการตอบสนอง ไม่ใช่ทิศของอารมณ์

2.3 แกนที่ 2 — แห้งกับชุ่ม

แกนนี้วัดน้ำ ในกายคือน้ำจริง ๆ ในระบบ ในใจคือระยะกับสิ่งที่ยึดถือ

ฝั่งกาย แห้งมาเป็นชุด — ปากแห้ง คอแห้ง ตาแห้งแสบ ผิวลอกเป็นขุย อุจจาระแข็ง เสียงแหง ขี้ล้น · ชุ่มมาเป็นชุด — เสมหะมาก บวม น้ำมูกใส ตัวหนักอืด เหงื่อเหนียว

ข้อสังเกตจากตำราเดิมที่ควรจำ — อาการแห้งไม่ได้บอกแค่ปริมาณน้ำ คนที่บอกว่า "ดื่มเท่าไรก็ไม่ชุ่ม" กำลังบอกว่าน้ำเข้าไปแล้วไม่ได้ถูกเก็บไว้ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการดื่มน้อย

ฝั่งใจ แห้งคือมีระยะ ปล่อยได้ มีทางเลือกสำรอง ไม่ผูกตัวเองกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนขยับไม่ได้ · ชุ่มคือผูกพัน ทุ่ม เก็บรักษา ให้คุณค่ากับสิ่งที่มีอยู่แล้วมากกว่าสิ่งใหม่

ข้อที่คนมักเข้าใจผิด — **แข่งไม่ได้แปลว่าไม่รัก และ ชุมไม่ได้แปลว่ารักมากกว่า** คนแข่งรักโดยให้พื้นที่ คนชุกรักโดยอยู่ใกล้ เป็นคนละภาษา ไม่ใช่คนละปริมาณ ข้อนี้จะกลับมาเป็นหัวใจของบทที่ 9 ตอนที่ เราอ่านคู่ลม-ไฟน้ำ

2.4 แขนงที่ 3 — หนักกับเบา และเหตุผลที่มันยากที่สุด

แขนงนี้ต้องเขียนยาวกว่าอีกสองแขนง เพราะเป็นแขนงที่ผู้เรียนเข้าใจผิดบ่อยที่สุด และเป็นแขนงที่คำใน ภาษาพูดหลอกเรา

ปัญหาคือคำว่าหนัก ในภาษาพูดแปลว่าน้ำหนักตัว แต่ในวงล้อไม่ใช่ **คนผมรู้สึกตัวหนักได้ และคน ตัวใหญ่รู้สึกตัวเบาได้** ถ้าอ่านแขนงนี้จากรูปร่าง จะอ่านผิดทันทีและผิดบ่อย

แขนงนี้ทำงานในสองระบบพร้อมกัน ระบบแรกคือมวลของเนื้อตัว ระบบที่สองคือภาวะของระบบ ประสาท

หนักมาเป็นชุด — ตัวหนัก ลุกยาก ขาหนัก เปลือกตาหนัก ง่วงกลางวัน ไม่อยากขยับ เริ่มอะไรไม่ได้ . เบามาเป็นชุด — ตัวเบา โหวง ใจสั้น ตื่นง่าย นอนไม่ลึก วอกแวก เริ่มหลายอย่าง

คำแปลสำหรับฝั่งใจ ให้ใช้คำที่บอกพฤติกรรม ไม่ใช่คำที่บอกน้ำหนัก

หนัก = ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน เบา = เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่

คำว่า **สะเทือน** เป็นคำที่ตรงกับความหมายจริงของแขนงนี้ที่สุด เพราะของที่มีมวลมากสะเทือนยากทั้ง ในความหมายทางฟิสิกส์และในความหมายทางระบบประสาท ส่วนของที่มีมวลน้อยกระเพื่อมทันทีที่มี อะไรมากระทบ

กฎสำหรับผู้สอน ทุกครั้งที่สอนแขนงนี้ ให้อธิบายแยกจากอีกสองแขนง และให้ยกตัวอย่างที่ขัดกับรูปร่างอย่างน้อยหนึ่งตัวอย่าง เช่น คนตัวเล็กที่เริ่มอะไรไม่ได้เลยตอนเช้า กับคนตัวใหญ่ที่นอนไม่หลับ เพราะความคิดวิ่ง ถ้าไม่ทำแบบนี้ ผู้เรียนจะกลับไปอ่านจากรูปร่างทุกครั้ง

2.5 ตารางรวมหกชั่ว

ชั่ว	ในกาย	ในใจ	คำแปลสามคำ
ร้อน	เผาผลาญเร็ว ตัวอุ่น อักเสง่าย	กล้าเผชิญ เร่ง แสดงออกทันที	กล้า · เผชิญ · เร่ง
เย็น	เผาผลาญช้า ตัวเย็น ย่อยช้า	สงบ ถอย รอได้ ไม่แสดง	สงบ · ถอย · ไม่ปะทะ
แห้ง	น้ำน้อยในระบบ ผิวลอก อูจาระแข็ง	มีระยะ ปล่อยได้ มีทางเลือก	ห่าง · ปล่อย · มีทางเลือก
ชุ่ม	น้ำมากในระบบ บวม เสมหะ	ผูกพัน ทุ่ม เก็บรักษา	ผูกพัน · ทุ่ม · เก็บรักษา
หนัก	มวลมาก ขยับยาก ง่วงกลางวัน	ช้า ไม่กระเพื่อม อยู่ทนได้	ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน
เบา	มวลน้อย ตัวเบา ตื่นง่าย	เร็ว กระเพื่อมง่าย ไม่อยู่นิ่ง	เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่

กฎตรวจคำแปล คำแปลของชั่วตรงข้ามต้องตรงข้ามกันคำต่อคำ ถ้าวันใดมีคนเสนอคำแปลใหม่แล้วมันไม่ตรงข้ามกับคำแปลของชั่วตรงข้าม แปลว่าคำแปลนั้นยังไม่ถูก ให้แก้ก่อนใช้

2.6 อ่านชั่วจากคนจริงอย่างไร

ในเล่มนี้เราไม่ได้อ่านชั่วเพื่อวินิจฉัย แต่อ่านเพื่อวางคนสองคนลงบนวงให้ถูกช่อง วิธีที่ใช้ได้จริงมีสามข้อ

ข้อแรก ถามพฤติกรรมที่สังเกตได้ ไม่ใช่ความรู้สึก อย่าถามว่า "คุณเป็นคนใจร้อนไหม" เพราะคนตอบจะตอบจากภาพที่มีต่อตัวเอง ให้ถามว่า "เวลาเมื่อเรื่องต้องตัดสินใจ คุณตัดสินใจภายในวันเดียวกันหรือขอเวลาสองสามวัน" คำตอบแบบหลังใช้ได้

ข้อสอง ถามเรื่องเดิมที่เกิดซ้ำ ไม่ใช่เรื่องล่าสุด เรื่องล่าสุดสะท้อนภาวะปัจจุบัน เรื่องที่เกิดซ้ำมาสิบปีสะท้อนธาตุประจำตัว

ข้อสาม ระวังว่าแต่ละคนปรับศูนย์ไว้ที่ตัวเอง ตำราเดิมอธิบายไว้ว่าการรับรู้ของเราตั้งค่าปกติไว้ที่สภาพของตัวเอง คนที่ตัวอุ่นมาตลอดชีวิตจะไม่รู้สึกว่าตัวเองร้อน คนที่ตัวหนักมาตลอดจะไม่รู้สึกว่าหนัก — **สิ่งที่คนอื่นเรียกว่าอาการ เขาเรียกว่านิสัย** ข้อนี้มีผลโดยตรงกับเล่มนี้ เพราะมันอธิบายว่าทำไมคนถึงเห็นความเกินของคู่ตัวเองชัดกว่าของตัวเอง

ข้อสุดท้ายนี้สำคัญที่สุดของทั้งบท และจะนำไปสู่ประโยคหนึ่งที่เราจะให้ซ้ำตลอดเล่ม — **คู่มือกระจกที่เราถืออยู่แล้ว** เขาไม่ได้เห็นเราผิด เขาแค่ไม่ได้ปรับศูนย์ไว้ที่เดียวกับเรา

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เลือกคนที่เรายู่ด้วยบ่อย แล้วตอบสามคำถามนี้ด้วยพฤติกรรมที่สังเกตได้ ไม่ใช่ความรู้สึก

หนึ่ง เวลาต้องตัดสินใจเรื่องใหญ่ เขาใช้เวลาเท่าไร · สอง เวลาไม่พอใจ เขาพูดทันที หรือเงียบแล้วถอย · สาม เวลาว่างเขาอยากออกไปที่ไหน หรืออยากอยู่ที่เดิม

คำตอบข้อแรกบอกแกนร้อน-เย็น ข้อสองบอกแกนร้อน-เย็นอีกด้านและแกนแห้ง-ชุ่ม ข้อสามบอกแกนหนัก-เบา

ขอบเขตของบทนี้

บทนี้ให้ภาษาสำหรับอ่านซ้ำ ไม่ได้ให้เครื่องมือวินิจฉัย การอ่านซ้ำเพื่อการรักษาต้องใช้แบบสำรวจและสัญญาณที่สังเกตได้ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือสอบเทียบ ไม่ใช่การอ่านจากบทสนทนาอย่างเดียว

และบทนี้อ่าน **ซ้ำ** ยังไม่ได้อ่าน **ระดับ** ว่าซ้ำนั้นแรงแค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องของบทถัดไป

ก่อนไปบทต่อไป

เรามีหกขั้วบนสามแกนแล้ว พร้อมภาษาสำหรับอ่านทั้งฝั่งกายและฝั่งใจ และรู้แล้วว่าแกนหนัก-เบา ต้องอธิบายแยกทุกครั้ง

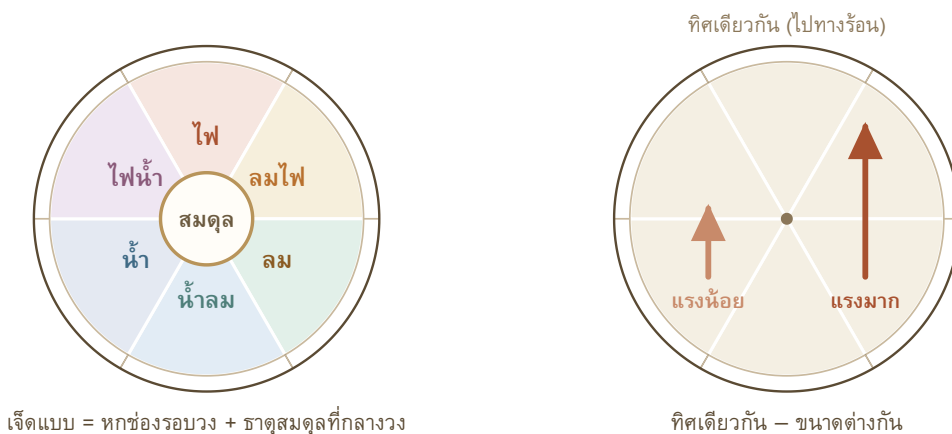
บทต่อไปจะตอบว่าหกขั้วนี้ประกอบกันเป็นธาตุประจำตัวเจ็ดแบบได้อย่างไร และทำไมสองคนที่เป็นธาตุเดียวกันจึงยังไม่เหมือนกัน

เจ็ดแบบ และความแรง

ทิศไม่ใช่ขนาด — สองคนธาตุเดียวกันยังไม่เหมือนกัน

บทที่ 2 จบลงที่หกขั้วบนสามแกน บทนี้ถามต่อว่าหกขั้วนั้นประกอบกันเป็นคนหนึ่งคนได้อย่างไร คำตอบคือ **ธาตุประจำตัวเจ็ดแบบ** และบทนี้จะอธิบายทั้งเจ็ดแบบมาจากไหน และว่าเจ็ดแบบนี้ยังไม่พอสำหรับการอ่านคนจริง ต้องมีอีกชั้นหนึ่งคือความแรง

3.1 เจ็ดแบบมาจากสามแกน

รูป 3.1 ธาตุประจำตัวมีเจ็ดแบบ — หกช่องรอบวง กับธาตุสมดุลที่ไม่มีขั้วเต็ม อยู่กลางวง · สองคนที่อยู่ช่องเดียวกันมีทิศเดียวกัน แต่ขนาดของแรงไม่จำเป็นต้องเท่ากัน

ถ้าคนคนหนึ่งมีค่าบนสามแกน และแต่ละแกนเอียงไปทางใดทางหนึ่งได้ เราจะได้ตำแหน่งที่เป็นไปได้จำนวนหนึ่ง เมื่อจัดกลุ่มตามช่องบนวงล้อ จะได้เจ็ดแบบ

ธาตุเดี่ยวสามแบบ คือคนที่ตั้งอยู่กลางช่องของขั้วใดขั้วหนึ่ง — ธาตุไฟอยู่ที่ร้อน ธาตุลมอยู่ที่แห้ง ธาตุน้ำอยู่ที่หนัก

ธาตุคู่สามแบบ คือคนที่ตั้งอยู่กลางช่องของข้าวที่อยู่ระหว่างธาตุเดี่ยวสองธาตุ — ธาตุลมไฟอยู่ที่เบา ธาตุน้ำลมอยู่ที่เย็น ธาตุไฟน้ำอยู่ที่ชุ่ม

ธาตุสมดุลงหนึ่งแบบ คือคนที่อยู่ที่จุดศูนย์กลาง ไม่เอียงไปทางใดอย่างชัดเจนบนทั้งสามแกน

ชื่อของธาตุคู่บอกที่มาของมันตรง ๆ **ธาตุไฟน้ำคือคนที่มทั้งไฟและน้ำ** และตำแหน่งที่คนแบบนี้ตกลงบนวงคือข้าวชุ่ม ซึ่งอยู่ระหว่างไฟกับน้ำพอดี สังเกตว่าข้าวที่ธาตุคู่ครอง **ไม่ใช่** การบวกกันของข้าวของธาตุเดี่ยวสองธาตุ แต่เป็นข้าวที่สามซึ่งเกิดจากตำแหน่งของมันบนวง นี่ก็จุดที่ผู้เรียนสับสนบ่อย และควรอธิบายด้วยภาพวงล้อเสมอ ไม่ใช่ด้วยคำพูดอย่างเดียว

3.2 ทำไมธาตุสมดุลงจึงอ่านด้วยชุดสามคำไม่ได้

บทที่ 1 ตอบข้อนี้ไปแล้วสั้น ๆ ขอยายตรงนี้เพราะมันเป็นเรื่องโครงสร้าง

ชุดสามคำตั้งอยู่บนการมี **ข้าวเต็ม** คือการที่ธาตุนั้นตั้งอยู่ตรงข้าวใดข้าวหนึ่งพอดี แล้วข้าวข้างเคียงสองข้างจึงกลายเป็นข้าวครึ่งโดยอัตโนมัติ

ธาตุสมดุลอยู่ที่จุดศูนย์กลาง ไม่ได้ตั้งอยู่ตรงข้าวใด ค่าของมันบนทั้งสามแกนจึงเป็นศูนย์ทั้งหมด ไม่ใช่หนึ่งหรือครึ่ง เมื่อไม่มีข้าวเต็ม ก็ไม่มีบ้าน และเมื่อไม่มีบ้าน ก็ไม่มีขอบสองข้างให้เรียกชื่อ

เล่มนี้จึงพูดถึงหกธาตุเท่านั้น และจะไม่พยายามยัดธาตุสมดุลเข้ามาในตารางคู่ การที่เครื่องมือหนึ่งใช้กับบางอย่างไม่ได้ ไม่ใช่ข้อบกพร่องของเครื่องมือ ตราบใดที่เราบอกไว้ชัดว่ามันใช้ไม่ได้

3.3 ทิศไม่ใช่ขนาด

นี่คือหัวใจของบทนี้

ธาตุประจำตัวบอกว่าคนคนหนึ่ง **เอียงไปทางไหน** ไม่ได้บอกว่า **เอียงมากแค่ไหน**

คนสองคนอาจเป็นธาตุลมเหมือนกัน แต่คนหนึ่งแหม่งมากจนชีวิตไม่มีอะไรผูกไว้เลย อีกคนแหงพอประมาณจนดูเป็นคนที่ยืดหยุ่นดี ทั้งสองคนอยู่ในช่องเดียวกันบนวง แต่อยู่คนละระยะจากศูนย์กลาง

ในงานประเมินของผู้รักษาใช้สเกลตั้งแต่ลบสิบถึงบวกสิบบนแต่ละแกน โดยศูนย์คือสามธาตุเท่ากัน การใช้สเกลนี้ทำให้พูดได้ว่าคนคนนี้ "ลมแรง" หรือ "ลมอ่อน" ซึ่งเป็นคนละข้อมูลกับคำว่า "เป็นลม"

ในเล่มนี้ ทุกตารางคู่อ่านจากทิศ ไม่ใช่จากขนาด และนี่คือข้อจำกัดที่ต้องเขียนไว้ทุกบท เพราะคู่ลม-ไฟที่ทั้งคู่แรงมาก กับคู่ลม-ไฟที่ทั้งคู่อ่อน จะมีหน้าตาไม่เหมือนกันเลยในชีวิตจริง ถึงแม้จะอ่านได้ด้วยกฎเดียวกัน

กฎที่ใช้ได้ทั่วไป — ทิศบอกว่าจะเกิดเรื่องแบบไหน ขนาดบอกว่าเรื่องนั้นจะแรงแค่ไหนและจะเกิดถี่แค่ไหน

3.4 ธาตุคู่ไม่ใช่ครึ่งหนึ่งของสองธาตุ

ข้อนี้ต้องเขียนไว้ให้ชัด เพราะชื่อของธาตุคู่ทำให้คนเข้าใจผิดโดยธรรมชาติ

คนธาตุไฟน้ำ **ไม่ใช่** คนที่เป็นไฟครึ่งหนึ่งบวกน้ำครึ่งหนึ่งแล้วเฉลี่ยกันจนกลาง ๆ แต่เป็นคนที่มีขั้วเต็มของตัวเองคือขุม และมีร้อนกับหนักอย่างละครึ่ง

ในทางปฏิบัตินี้แปลว่าคนธาตุคู่ **ไม่ได้อ่อนกว่าธาตุเดี่ยว** เขาแค่แรงในคนละขั้ว คนธาตุไฟน้ำผูกพันแรงกว่าคนธาตุไฟและคนธาตุน้ำ เพราะขุมเป็นบ้านของเขา ในขณะที่ขุมเป็นแค่ขอบของอีกสองธาตุนั้น

และมีอีกข้อที่เป็นเรื่องเฉพาะของธาตุคู่ ซึ่งจะเป็นบทเต็มในบทที่ 12 — **คนธาตุคู่มีสองบ้านให้ถอยกลับไป** วันหนึ่งเขาออกมาเป็นไฟ อีกวันออกมาเป็นน้ำ ในขณะที่คนธาตุเดี่ยวมีบ้านเดียว ข้อนี้ทำให้คนธาตุเดี่ยวอ่านคนธาตุคู่ยากเป็นพิเศษ

3.5 สเกลกับการอ่านคู่ — สองกรณีที่ต้องแยก

เมื่อเอาสเกลมารวมกับการอ่านคู่ จะมีสองกรณีที่ต้องแยกให้ออก และตารางคู่ในภาค 2 ใช้ไม่ได้เท่ากันทั้งสองกรณี

กรณีที่หนึ่ง สองคนแรงใกล้เคียงกัน ตารางคู่ใช้ได้เต็มที่ ทั้งเรื่องขั้วร่วมและขั้วที่ขาด

กรณีที่สอง คนหนึ่งแรงมาก อีกคนอ่อน ตารางคู่ยังบอกทิศได้ถูก แต่จะเกิดสิ่งที่ตารางไม่ได้บอก คือ **คนที่แรงกว่ามักกลายเป็นผู้กำหนดจังหวะของความสัมพันธ์ทั้งหมด** และคนที่อ่อนกว่ามักปรับตัวเข้าหาโดยไม่รู้ตัว ทำให้ดูเหมือนคู่นี้ไม่มีปัญหาในช่วงแรก แล้วปัญหาจะโผล่ทีหลังในรูปของความเหนียวของฝ่ายที่ปรับตัว

กรณีที่สองนี้พบบ่อยในความสัมพันธ์ที่มีอำนาจไม่เท่ากันอยู่แล้ว เช่น หัวหน้ากับลูกน้อง พ่อแม่กับลูก หรือหมอกับคนใช้ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ภาค 5 ต้องมี

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เขียนธาตุของตัวเองลงไป แล้วลองให้คะแนนตัวเองบนแกนของบ้านตัวเองจากหนึ่งถึงสิบ โดยสิบคือแรงที่สุดเท่าที่นึกออก

แล้วถามคนใกล้ตัวสองคนว่าเขาจะให้เราเท่าไร

ช่องว่างระหว่างคะแนนที่เราให้ตัวเองกับคะแนนที่คนอื่นให้ คือขนาดของการปรับศูนย์ที่พูดถึงในบทที่ 2 ข้อ 6 ยิ่งช่องว่างกว้าง ยิ่งแปลว่าเรามองความเกินของตัวเองไม่เห็น

ขอบเขตของบทนี้

สเกลนี้เป็นเครื่องมือภายในสำหรับการสอบเทียบของผู้รักษา ไม่ใช่เครื่องมือที่ให้ผู้อ่านทั่วไปให้คะแนนกันเอง เล่มนี้จึงพูดถึงสเกลในเชิงแนวคิดเท่านั้น และไม่ได้แนะนำเกณฑ์การให้คะแนนมาด้วย

และเล่มนี้ไม่ตอบเรื่องธาตุสมดุลตามที่อธิบายในข้อ 3.2

ก่อนไปบทต่อไป

ตอนนี้เรามีครบแล้ว — หกชั่ว สามแกน หกธาตุ ธาตุละสามคำ และความเข้าใจว่าทิศกับขนาดเป็นคนละเรื่อง

บทต่อไปคือบทที่ทั้งเล่มรออยู่ เราจะเอาคนสองคนมาวางบนวงพร้อมกัน แล้วจะพบว่าระยะห่างระหว่างเขาสองคนบอกเกือบทุกอย่างที่เราอยากรู้

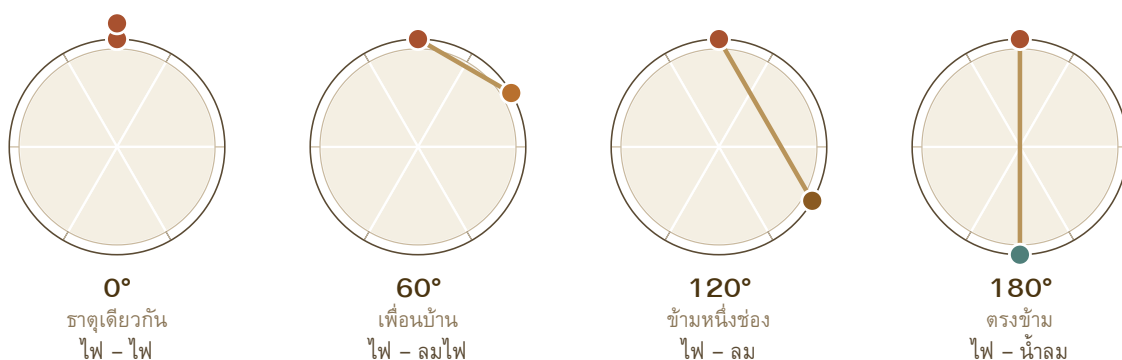
กฎสี่ระยะ

ระยะห่างบนวงบอกเกือบทุกอย่างที่เราอยากรู้เกี่ยวกับคู่

สามบทแรกพูดถึงคนที่ละคน บทนี้เอาคนสองคนมาวางบนวงพร้อมกัน

สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อทำแบบนั้น เป็นผลที่ไม่มีใครคาดไว้ตอนเริ่ม และเป็นเหตุผลที่เล่มนี้มีอยู่ — ระยะห่างระหว่างสองคนบนวงเป็นตัวกำหนดเกือบทุกอย่างที่เราอยากรู้เกี่ยวกับคู่ ไม่ใช่ชื่อของธาตุทั้งสอง

4.1 ยีสิบเอ็ดคู่ และสี่ระยะ

รูป 4.1 สี่ระยะที่เป็นไปได้ระหว่างคนสองคนบนวง ยีสิบเอ็ดคู่ทั้งหมดตกอยู่ในสี่ระยะนี้เท่านั้น

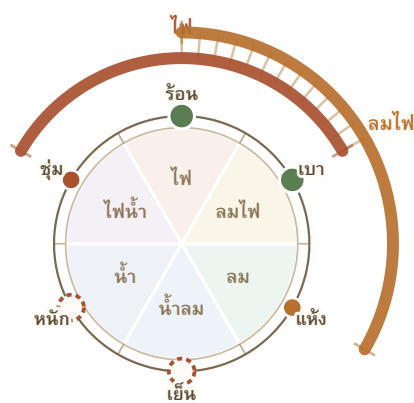
หกธาตุจับคู่กันได้ยีสิบเอ็ดแบบ คือคู่ธาตุเดียวกันหกคู่ และคู่ต่างธาตุสิบห้าคู่

เมื่อเรียงตามระยะห่างบนวง จะได้สี่กลุ่มพอดี

ระยะ	จำนวนคู่	ชื่อที่เล่นนี้ใช้
0°	6 คู่	ธาตุเดียวกัน
60°	6 คู่	เพื่อนบ้าน
120°	6 คู่	ข้ามหนึ่งช่อง
180°	3 คู่	ตรงข้าม

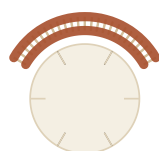
หกบวหกบวหกบวหกบวสามเท่ากับยี่สิบเอ็ดพอดี ไม่มีคู่ไหนตกหล่น และไม่มีคู่ไหนอยู่สองกลุ่ม

4.2 กฎสมมาตรของระยะ

- **ขั้วที่ซ้ำ** ร้อน · เบา
ทั้งคู่นี้ซ้ำ จึงเสริมกันจนแรงเกินได้
- **ไฟมีฝ่ายเดียว** ชุ่ม
จุดที่ไฟเติมให้ลมไฟได้
- **ลมไฟมีฝ่ายเดียว** แห้ง
จุดที่ลมไฟเติมให้ไฟได้
- **ขาดทั้งคู่** เย็น · หนืด
ไม่มีในทั้งคู่ ต้องหาจากข้างนอก

ส่วนโค้งหนาสองเส้นคือพื้นที่แต่ละธาตุครอบคลุม กว้างธาตุละ 120° เท่ากันทุกธาตุนั่นเอง
เส้นทองถี่ ๆ ระหว่างส่วนโค้งทั้งสอง คือบริเวณที่ทับกัน

0°
ทับกัน 120°
ซ้ำ 3 · ขาด 3

60°
ทับกัน 60°
ซ้ำ 2 · ขาด 2

120°
ทับกัน 0°
ซ้ำ 1 · ขาด 1

180°
ทับกัน 0°
ซ้ำ 0 · ขาด 0

รูป 4.2 ภาษาภาพของรูปคู่ในบทที่ 6 ถึง 9 — ธาตุทุกธาตุครอบคลุมส่วนโค้งกว้าง 120° รอบขั้วเต็มของตัวเอง ความกว้างของส่วนที่ทับกันจึงเท่ากับ 120° ลบด้วยระยะห่างเสมอ ซึ่งเป็นกฎสมมาตร ซ้ำ = ขาด = 3 - (ระยะ ÷ 60) ที่อ่านออกมาจากรูปได้โดยไม่ต้องคำนวณ

นี่คือผลที่ควรดูก่อนอย่างอื่น

เอาสามคำของสองคนมาวางเทียบกัน แล้วนับสองอย่าง — คำที่ซ้ำกัน และ ขั้วที่ไม่ปรากฏเลยในทั้งหกคำ ผลออกมาแบบนี้ทุกคู่โดยไม่มีข้อยกเว้น

ระยะ	คำที่ซ้ำ	ซ้ำที่ขาด
0°	3	3
60°	2	2
120°	1	1
180°	0	0

กฎสมมาตรของระยะ จำนวนคำที่ซ้ำ = จำนวนซ้ำที่ขาด = $3 - (\text{ระยะ} \div 60)$ และซ้ำที่ขาดคือซ้ำตรงข้ามของคำที่ซ้ำเสมอ

ข้อหลังนี้สวยเป็นพิเศษ ลองดูคู่มือไฟกับลม สองคนนี้ซ้ำกันที่ เบา และซ้ำที่หายไปจากทั้งคู่คือ หนัก ซึ่งเป็นซ้ำตรงข้ามของเบาพอดี คู่มือไฟกับน้ำซ้ำกันที่ ชุ่ม และขาด แห้ง คู่มือลมกับน้ำซ้ำกันที่ เย็น และขาด ร้อน

พูดเป็นภาษาคนคือ — จุดที่คู่หนึ่งแรงเกิน กับสิ่งที่คู่หนึ่งขาด เป็นเรื่องเดียวกันเสมอ มองจากคนละด้าน

นี่ไม่ใช่การเล่นคำ มันมีผลทางปฏิบัติตรง ๆ คือ ถ้ารู้ว่าคู่นี้ทะเลาะกันเรื่องอะไรบ่อยที่สุด เราจะรู้ทันทีว่าต้องไปหาอะไรมาเติม เพราะสองอย่างนี้เป็นปลายสองข้างของแกนเดียวกัน

4.3 อ่านทีละระยะ

0° — ธาตุเดียวกัน

สองคนยืนบนซ้ำเดียวกัน จึงเป็นซ้ำนั้นสองเท่า และขาดครบทั้งสามซ้ำตรงข้าม

เข้าใจกันโดยไม่ต้องอธิบาย เป็นของขวัญที่จริงและใหญ่ ไม่ควรมองข้าม คู่แบบนี้ไม่ต้องเสียพลังไปกับการแปลกันทุกประโยค

แต่ไม่มีใครถ่วงดุล เมื่อคนหนึ่งเอียง อีกคนเอียงตาม เพราะเขาเอียงทางเดียวกันอยู่แล้วโดยธรรมชาติ ความเอียงจึงทวีคูณแทนที่จะหักล้าง

ข้อที่ต้องเขียนให้ชัด และเป็นข้อที่เล่ม 6 พุดถูก — ไม่ใช่ว่าคู่ธาตุเดียวกันไม่มีมาเลย ทุกคนเลือกได้ว่าจะใช้ธาตุของตัวเองในจังหวะไหน คนสมสองคนที่ฟังพร้อมกัน คนหนึ่งเลือก "ลงหลัก" ให้อีกคนได้ด้วยการพูดช้าลงและไม่ตามฟัง นั่นไม่ใช่การเปลี่ยนธาตุ แต่เป็นการเลือกจังหวะ

สิ่งที่คู่นี้ผลิตเองไม่ได้คือ **สมอถาวร** การเลือกจังหวะเป็นของชั่วคราวและใช้พลัง ส่วนกิจวัตร สิ่งแวดล้อม และคนรอบตัว เป็นของถาวรและไม่ใช้พลัง คู่ธาตุเดียวกันจึงต้องลงทุนกับสิ่งที่อยู่ข้างนอกตัวมากกว่าคู่อื่น

60° — เพื่อนบ้าน

ข้าสองคำ ขาดสองชั่ว เป็นคู่ของธาตุเดียวกับธาตุคู่ที่อยู่ติดกันเสมอ เช่น ไฟกับลมไฟ

ธาตุคู่มีธาตุเดียวนั้นอยู่ในตัว ลมไฟมีไฟอยู่ในชื่อและในตำแหน่ง คนสองคนนี้จึงอ่านกันออกในเรื่องที่มาจากไฟ แต่อีกครึ่งของลมไฟเอียงไปทางลมซึ่งไฟไม่มี

ผลคือคู่นี้ **ทะเลาะน้อยที่สุดในสักระยะ** เพราะความต่างมีแค่หนึ่งแกนจริง ๆ แต่ก็ **เติมกันได้น้อยที่สุด** ด้วยเหตุผลเดียวกัน คู่แบบนี้มักไม่มีเรื่องใหญ่ แต่ก็มักไม่มีใครพาใครออกจากที่เดิม

เล่ม 6 ไม่มีคู่กลุ่มนี้เลยสักคู่ เพราะเล่ม 6 ไม่มีธาตุคู่

120° — ข้ามหนึ่งช่อง

ข้าหนึ่งคำ ขาดหนึ่งชั่ว และชั่วที่ขาดคือบ้านของธาตุที่สาม

กลุ่มนี้มีหกคู่ คือสามคู่ของธาตุเดี่ยวสามธาตุ และสามคู่ของธาตุคู่สามธาตุ

ข้อที่ต้องแก้ความเข้าใจผิด — ธาตุเดี่ยวสามธาตุห่างกัน 120 องศาเท่ากันหมด **ไม่มีคู่ไหนตรงข้ามกันที่สุด** คำว่า "ไฟกับน้ำเป็นขั้วตรงข้าม" ที่พูดกันบ่อยนั้นไม่ตรงกับเรขาคณิตของวง ขั้วตรงข้ามของไฟคือน้ำลม ไม่ใช่ไฟ

คู่กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ **ยาอยู่ในคู่ครึ่งหนึ่ง** อีกครึ่งต้องไปหาจากข้างนอก ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่จัดการได้จริงที่สุดในสักระยะ

180° — ตรงข้าม

ไม่ข้าเลยสักคำ ไม่ขาดเลยสักชั่ว สองคนรวมกันครอบคลุมทั้งหกชั่วพอดี

กลุ่มนี้มีสามคู่ ทุกคู่เป็นธาตุเดียวกับธาตุคู่ — ลมกับไฟน้ำ ไฟกับน้ำลม น้ำกับลมไฟ

ครบวงในตัวเอง แปลว่าไม่ต้องไปหาธาตุที่สามจากข้างนอกเลย ทุกอย่างที่คุณต้องการมีอยู่ในคู่แล้ว

แต่ไม่มีจังหวะร่วมให้พัก เพราะไม่มีชั่วใดที่ทั้งสองคนยืนอยู่ร่วมกัน ทุกเรื่องต้องแปล ไม่มีเรื่องไหนที่เข้าใจกันโดยไม่ต้องอธิบาย

นี่คือเหตุผลที่คู่กลุ่มนี้ **แปรปรวนสูงสุด** เป็นได้ทั้งคู่ที่ดีที่สุดและแย่ที่สุด ขึ้นกับสองอย่างคือ **ขนาดยา** และ **การแปล** ซึ่งเป็นเนื้อหาของบทที่ 15 และ 11 ตามลำดับ

4.4 ตารางยี่สิบเอ็ดคู่

ตารางนี้ใช้เป็นดัชนีของภาค 2 ทั้งภาค

ระยะ	คู่	ข้างที่ซ้ำ	ข้างที่ขาด
0°	ไฟ-ไฟ	ร้อน เบา ชุ่ม	เย็นหนักแห้ง
0°	ลม-ลม	แห้ง เบา เย็น	ชุ่มหนักร้อน
0°	น้ำ-น้ำ	หนัก เย็น ชุ่ม	เบา ร้อน แห้ง
0°	ลมไฟ-ลมไฟ	เบา ร้อน แห้ง	หนัก เย็น ชุ่ม
0°	น้ำลม-น้ำลม	เย็น แห้ง หนัก	ร้อน ชุ่ม เบา
0°	ไฟน้ำ-ไฟน้ำ	ชุ่ม ร้อน หนัก	แห้ง เย็น เบา
60°	ไฟ-ลมไฟ	ร้อน เบา	เย็น หนัก
60°	ลมไฟ-ลม	เบา แห้ง	หนัก ชุ่ม
60°	ลม-น้ำลม	แห้ง เย็น	ชุ่ม ร้อน
60°	น้ำลม-น้ำ	เย็น หนัก	ร้อน เบา
60°	น้ำ-ไฟน้ำ	หนัก ชุ่ม	เบา แห้ง
60°	ไฟน้ำ-ไฟ	ชุ่ม ร้อน	แห้ง เย็น
120°	ไฟ-ลม	เบา	หนัก
120°	ลม-น้ำ	เย็น	ร้อน
120°	น้ำ-ไฟ	ชุ่ม	แห้ง
120°	ลมไฟ-น้ำลม	แห้ง	ชุ่ม
120°	น้ำลม-ไฟน้ำ	หนัก	เบา
120°	ไฟน้ำ-ลมไฟ	ร้อน	เย็น
180°	ไฟ-น้ำลม	—	—
180°	ลม-ไฟน้ำ	—	—
180°	น้ำ-ลมไฟ	—	—

4.5 วิธีใช้ในสามขั้นตอน

ในห้องเรียนและในห้องตรวจ เราไม่ต้องเปิดตารางทุกครั้ง ใช้สามขั้นตอนนี้ได้เลย

ขั้นที่หนึ่ง เขียนสามคำของทั้งสองคนลงข้าง ๆ กัน

ขั้นที่สอง วงคำที่ซ้ำ — นั่นคือจุดที่สองคนนี้เสริมกันจนแรงเกิน และเป็นจุดที่ทะเลาะกันซ้ำ ๆ โดยไม่รู้วาทะเลาะเรื่องอะไรจริง ๆ

ขั้นที่สาม หาข้อที่ไม่ปรากฏเลย — นั่นคือสิ่งที่ความสัมพันธ์นี้ต้องไปยืมจากข้างนอก

จำนวนคำที่วงกับจำนวนข้อที่หายจะเท่ากันเสมอ ถ้าไม่เท่า แปลว่านับผิดหรือวางธาตุผิดช่อง ให้กลับไปตรวจ

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

กลับไปหยาบกระดาษที่เขียนไว้ตั้งแต่บทที่ 1 แล้วทำสามขั้นตอนข้างบนให้จบ

แล้วถามตัวเองข้อเดียว — เรื่องที่เราหงุดหงิดกับคนคนนี้น้อยที่สุดในหกเดือนที่ผ่านมา เกี่ยวกับคำที่เราวงไว้หรือเปล่า

ถ้าใช่ แปลว่าเรากำลังทะเลาะกับสิ่งที่ทั้งคู่มีเหมือนกัน ไม่ใช่กับสิ่งที่เขาเป็นแล้วเราไม่เป็น

ขอบเขตของบทนี้

ระยะบอกรูปแบบ ไม่ได้บอกคุณภาพ ไม่มีระยะไหนดีกว่าระยะไหน คู่ 0° ไม่ได้แยกว่าคู่ 180° และคู่ 180° ไม่ได้ลึกกว่าคู่ 60° แต่ละระยะมีของขวัญและความเสี่ยงคนละแบบ ใครที่อ่านตารางนี้แล้วเริ่มจัดอันดับว่าคู่ไหนเหมาะกว่ากัน กำลังใช้ผิดวิธี และบทที่ 18 จะอธิบายว่าทำไมการใช้ผิดแบบนี้จึงอันตราย

ระยะอ่านจากทิศ ไม่ได้อ่านจากขนาด ตามข้อจำกัดในบทที่ 3

ก่อนไปบทต่อไป

เรามีกฎกลางแล้ว หนึ่งกฎที่ครอบคลุมทั้งยี่สิบเอ็ดคู่ และตรวจตัวเองได้ด้วยการนับสองครั้งให้ได้เลขเดียวกัน

เหลืออีกเรื่องเดียวก่อนจะลงไปอ่านคู่ที่ละคู่ คือเส้นแบ่งระหว่างสิ่งที่คนคนหนึ่งเป็น กับสิ่งที่เขากำลังเป็นอยู่ตอนนี้ ซึ่งเป็นเส้นที่ถ้าไม่แบ่งให้ชัด ตารางทั้งภาค 2 จะถูกใช้ผิด

ธาตุประจำตัว ไม่ใช่ภาวะปัจจุบัน

ทำไมทุกตารางในเล่มนี้ต้องอ่านสองคอลัมน์

บทนี้สั้นกว่าบทอื่น แต่เป็นบทที่ถ้าข้ามไป ภาค 2 ทั้งภาคจะถูกใช้ผิด

คำถามที่บทนี้ตอบคือ — เวลาเราบอกว่าใครคนหนึ่งเป็นธาตุไฟ เรากำลังพูดถึงอะไร พูดถึงสิ่งที่เขาเป็น มาตลอดชีวิต หรือพูดถึงสิ่งที่เขา กำลังเป็นอยู่ในเดือนนี้

5.1 สองคำถามที่หน้าตาเหมือนกัน

ผู้รักษาที่ดูคนคนหนึ่งต้องตอบสองคำถามที่ฟังดูคล้ายกันมาก แต่เป็นคนละคำถาม

คำถามแรก — คนนี้เป็นใคร ตอบด้วยธาตุประจำตัว เป็นสิ่งที่ค่อนข้างคงที่ ดูจากเรื่องที่เกิดซ้ำมาสิบปี จากรูปแบบที่ปรากฏตั้งแต่เด็ก จากสิ่งที่เขาเป็นในวันที่ทุกอย่างปกติ

คำถามที่สอง — ตอนนี้เขาเป็นอย่างไร ตอบด้วยภาวะปัจจุบัน เปลี่ยนได้ในหน่วยสัปดาห์ ดูจากอาการตอนนี้ จากสิ่งที่เพิ่งเกิด จากสิ่งที่เขาบ่น

ธาตุประจำตัวบอกทิศ ภาวะปัจจุบันบอกความแรงและตำแหน่งจริงในวันนี้

5.2 คนคนเดียวกันมีสองหน้าตา

ผลของข้อ 5.1 ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ คนคนเดียวกันมีหน้าตาไม่เหมือนกันในวันที่สบายดีกับวันที่แหว่ง

คนธาตุไฟในวันที่ดี — ตัดสินใจเร็ว พาทีมเดินหน้า ปกป้องคนของตัวเอง พูดตรงจนไว้วางใจได้

คนธาตุไฟในวันที่แหว่ง — หงุดหงิดทุกเรื่อง ตัดบท ทำให้หยุดจนไม่มีใครตามทัน พูดแรงจนคนรอบตัวเจ็บ

สองย่อหน้านี้เป็นคนคนเดียวกัน ธาตุเดียวกัน ทิศเดียวกัน ต่างกันแค่ว่าตอนนี้ชั่วของเขาแรงเกินไปหรือไม่

เล่ม 6 วางโครงนี้ไว้ดีมากในรูปของตารางสองคอลัมน์ วันที่ดีกับวันที่แกว่ง และเล่มนี้รับโครงนั้นมาใช้ทั้งภาค 2 โดยไม่แก้ เพราะมันถูกอยู่แล้ว

5.3 ความพร่องปลอมตัวเป็นธาตุอื่น

นี่คือกับดักที่ทำให้อ่านธาตุผิดบ่อยที่สุด

คนธาตุไฟที่พร่องมาก อาจแสดงออกเหมือนคนธาตุน้ำ — ไม่มีแรง ไม่อยากทำอะไร นอนทั้งวัน ถ้าเราอ่านจากภาพวันนี้อย่างเดียว เราจะบันทึกว่าเขาเป็นน้ำ แล้วให้ยาผิดทิศทั้งหมด

คนธาตุน้ำที่ถูกเร่งมานาน อาจแสดงออกเหมือนคนธาตุลม — นอนไม่หลับ คิดวน กระวนกระวาย ซึ่งไม่ใช่ธรรมชาติของเขาเลย

วิธีแยกมีสองข้อ

ข้อแรก ถามว่าเป็นแบบนี้มานานแค่ไหน ถ้าเพิ่งเป็นมาสามเดือน นั่นคือภาวะ ถ้าเป็นมาตั้งแต่จำความได้ นั่นคือธาตุ

ข้อสอง ถามว่าตอนที่สบายที่สุดในชีวิตเป็นอย่างไร คำตอบของคำถามนี้ใกล้ธาตุประจำตัวมากกว่าคำตอบของคำถามว่าตอนนี้เป็นอย่างไ

5.4 ทิศที่คนเคลื่อนเมื่อเสียสมดุล ไม่ใช่ทิศเดิมของเขา

บทที่ 1 เขียนไว้แล้วว่าสามคำคือรูปร่างตอนสมดุล ตรงนี้ขอขยายให้เป็นกฎที่ใช้ได้

เมื่อชั่วเต็มของคนคนหนึ่งแรงเกิน เขาจะไม่ได้อยู่ที่เดิมแล้วแรงขึ้นเฉย ๆ แต่เขาจะ **เคลื่อนไปทางอื่น** **บนวง** ตามกลไกของร่างกาย

ไฟที่เกินเผาตัวเอง แล้วเคลื่อนไปทางแห้ง — ซึ่งไม่ใช่หนึ่งในสามคำของไฟ

น้ำที่เกินสะสมจนตัน แล้วเคลื่อนไปทางเย็นและหนักขึ้นอีก — ซึ่งเป็นสองในสามคำของน้ำเอง จึงดูเหมือนแค่ "เป็นน้ำมากขึ้น" และทำให้คนธาตุน้ำมองความเกินของตัวเองไม่เห็นบ่อยที่สุดในหกธาตุ

ลมที่เกินใช้เกินพิน แล้วเคลื่อนไปทางเบาและแห้งขึ้น จนกระเพื่อมตลอดเวลา

ข้อสรุปที่ใช้ได้ สามคำบอกว่าเขายืนตรงไหนตอนสบายดี วัจนบอกว่าเขาจะไหลไปทางไหนตอนไม่สบาย และสองอย่างนี้ไม่ใช่ทิศเดียวกันเสมอไป

5.5 ผลต่อการอ่านคู่

เอาทั้งบทนี้มารวมกับบทที่ 4 จะได้สามข้อที่ใช้กับทุกคู่ในภาค 2

หนึ่ง ตารางคู่ทุกตารางอ่านสองคอลัมน์ คู่หนึ่งคู่มีหน้าตาสองแบบ ไม่ใช่แบบเดียว คนที่อ่านแค่คอลัมน์วันที่แกลงจะคิดว่าคู่นี้เป็นปัญหา คนที่อ่านแค่คอลัมน์วันที่ดีจะคิดว่าคู่นี้ไม่มีปัญหา ทั้งสองคนอ่านไม่ครบ

สอง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกำลังพร่อง ให้หยุดอ่านคู่ก่อน เพราะคนที่พร่องจะแสดงออกไม่ตรงธาตุของตัวเอง และเพราะคนที่พร่องรับยาแรง ๆ ไม่ได้ ซึ่งเป็นเรื่องของบทที่ 15 เรื่องขนาดยา ในสถานการณ์แบบนี้ให้เติมก่อน แล้วค่อยกลับมาคุยเรื่องความสัมพันธ์

สาม เรื่องที่คู่กำลังทะเลาะกันอาจไม่ใช่เรื่องของคู่ ถ้าคนหนึ่งกำลังเสียสมดุลหนัก เรื่องที่เกิดในความสัมพันธ์ช่วงนั้นอาจเป็นอาการของความเสียสมดุล ไม่ใช่รูปแบบของคู่ บทที่ 13 จะให้เครื่องมือแยกสองอย่างนี้ด้วยคำถามเดียว

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เขียนสองบรรทัดเกี่ยวกับคนที่เรายู่ด้วย

บรรทัดแรก — เขาเป็นอย่างไรในเดือนที่ดีที่สุดของปีนี้ บรรทัดที่สอง — เขาเป็นอย่างไรในเดือนที่แย่ที่สุดของปีนี้

ถ้าสองบรรทัดต่างกันมาก แปลว่าเรากำลังอ่านภาวะ ไม่ใช่ธาตุ ให้ใช้บรรทัดแรกเป็นตัวตั้งเสมอเวลาวางเขาลงบนวง

ขอบเขตของบทนี้

การแยกธาตุประจำตัวออกจากภาวะปัจจุบันเป็นงานที่ต้องใช้เครื่องมือประเมินของผู้รักษา ไม่ใช่การเดาจากบทสนทนา เล่มนี้ให้หลักการ ไม่ได้ให้แบบประเมิน

และในกรณีที่อาการปัจจุบันมีสีแดงตามที่ระบุไว้ในบทที่ 19 การอ่านธาตุต้องรอไว้ก่อน การส่งต่อมาก่อนเสมอ

ก่อนไปบทต่อไป

ภาค 1 จบแล้ว เรามีเครื่องมือครบ — สามคำ หกชั่ว เจ็ดแบบ กฎสี่ระยะ และเส้นแบ่งระหว่างธาตุกับภาวะ

ภาค 2 จะใช้เครื่องมือทั้งหมดนี้กับคู่ที่ยีสบเอดคู่ เริ่มจากคู่ที่อยู่ใกล้กันที่สุดบนวง คือคู่ที่ยืนบนชั่วเดียวกัน

ภาค 2

คู่ทั้งยี่สิบเอ็ดคู่

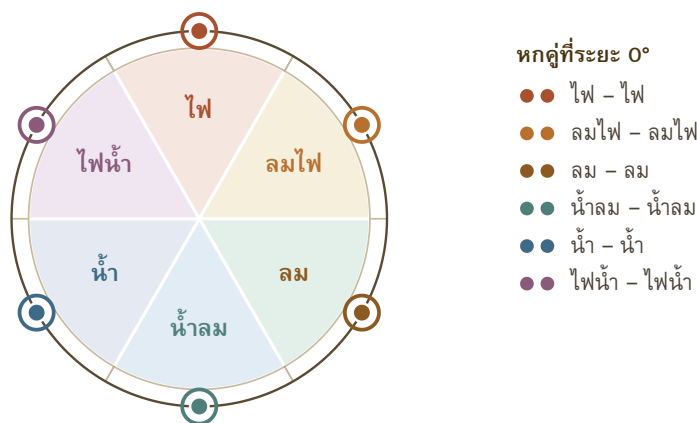
คู่ 0° ธาตุเดียวกัน

หกดุ์ที่ยืนบนขั้วเดียวกัน

คู่กลุ่มนี้มีหกดุ์ คือธาตุแต่ละธาตุจับคู่กับธาตุเดียวกัน และทั้งหกดุ์มีโครงปัญหาเหมือนกันทุกคู่ ต่างกันแค่ว่าเป็นขั้วอะไร

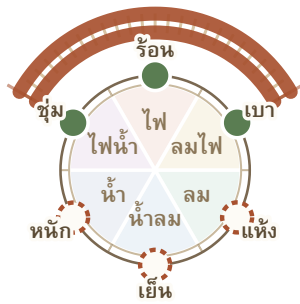
โครงรวมของทั้งกลุ่ม ซ้ำกันสามคำ ขาดสามขั้ว สองคนเข้าใจกันโดยไม่ต้องอธิบาย แต่ไม่มีใครถ่วงดุล ความเอียงทวิคูณแทนที่จะหักล้าง และยาที่คู่นี้ต้องการอยู่ที่ขั้วตรงข้ามของบ้านตัวเอง ซึ่งไม่มีใครในคู่ถือไว้

สิ่งที่ไม่จริงเกี่ยวกับกลุ่มนี้ ไม่ใช่ว่าคู่ธาตุเดียวกันไม่มียาเลย ทุกคนเลือกได้ว่าจะใช้ธาตุของตัวเองในจังหวะไหน สิ่งที่คู่นี้ผลิตเองไม่ได้คือ **สมถาวร** ไม่ใช่การช่วยกันเป็นครั้งคราว

รูป 6.1 หกดุ์ธาตุเดียวกัน — ทั้งสองคนยืนบนขั้วเดียวกัน จึงไม่มีขั้วใดถูกเติมจากอีกฝ่าย

ไฟ-ไฟ

ไฟ - ไฟ

ระยะ 0° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 120°

● ขั้วที่ซ้ำ

ร้อน · เบา · ชุ่ม

☉ ขั้วที่ขาดทั้งคู่

แห้ง · เย็น · หนัก

รูป 6.2 ไฟ กับ ไฟ ยืนบนขั้วเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ขั้วครบสามขั้ว และขาดพร้อมกันสามขั้ว คือ แห้ง · เย็น · หนัก

ระยะและขั้ว 0° · ร้อนสองเท่า เบาสองเท่า ชุ่มสองเท่า · ขาด เย็น หนัก แห้ง

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แกว่ง
บรรยากาศ	เข้มข้น มีพลัง สร้างผลร่วมกัน	ตึง แข่งกันแม้ในเรื่องเล็ก
การตัดสินใจ	เด็ดขาดร่วมกัน เคลื่อนเร็ว	ชนกัน ไม่มีใครยอม
การลงมือ	ผลักดันจนสำเร็จได้จริง	ทำไม่หยุดจนหมดแรงพร้อมกัน
การสื่อสาร	ตรง ชัด ไม่อ้อมค้อม	คำที่ลุกแรง บาดทั้งคู่

ของขวัญ คู่นี้ไม่กลัวกัน ความเข้มข้นที่ทำให้คนอื่นถอย เป็นสิ่งที่ทั้งคู่ยอมรับในกันและกัน คนหนึ่งตัดสินใจเร็ว อีกคนไม่รู้สึกลูกกดดัน เพราะเขาก็เร็วเหมือนกัน และเพราะทั้งคู่มีขั้วอยู่ครึ่งหนึ่ง คู่นี้จึงผูกพันกันแรงกว่าที่คนภายนอกเห็น

ความท้าทาย หนึ่ง ไม่มีใครถอย เพราะร้อนไม่ได้ถูกออกแบบให้ถอย · สอง การแข่งที่เอบมา เรื่องเล็กกลายเป็นสนามแข่งโดยไม่ตั้งใจ · สาม คำที่บาดลึก ทั้งคู่พูดตรง และทั้งคู่ไม่ใช่คนลืมนง่าย · สี่ ไม่มีใครพัก เพราะเย็นเป็นขั้วที่หายไปจากทั้งคู่ คู่ธาตุอื่นมักมีคนหนึ่งถอยมาพักก่อน คู่นี้วิ่งไปด้วยกันจนหมดแรงพร้อมกัน

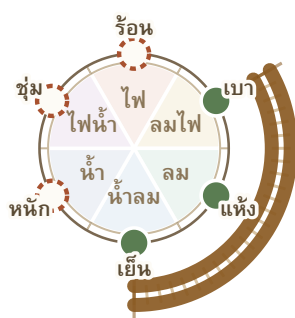
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน "ทำไมไม่ทำให้ถูก" สะท้อนกลับมาเป็นประโยคเดียวกันจากอีกฝ่าย · "ฉันแค่พูดตรง ๆ" → อีกฝ่ายได้ยินว่า "ฉันไม่ผิดที่ทำให้เธอเจ็บ"

หลักสามข้อ หนึ่ง เลือกการต่อสู้ ไม่ใช่ทุกความเห็นต่างต้องเป็นการต่อสู้ ถ้ามองว่าเรื่องนี้คุ้มกับพลังที่จะลงไหม · สอง แยกสนามให้ความทะเยอทะยานของแต่ละคน เมื่อแต่ละคนมีที่ใช้พลังของตัวเอง ไฟจะไม่ลามเข้ามาเผาในที่ที่ไม่ควรเป็นสมรภูมิ · สาม ทำกิจวัตรที่เย็นลงด้วยกันเป็นประจำ เวลาที่ไม่มีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย คือยาของคู่นี้

ลองทำ ตกลงคำหนึ่งคำไว้ล่วงหน้าตอนใจเย็น เช่น "หยุดสักครู่" ใครพูดคำนี้ ทั้งคู่หยุดเรื่งนั้นสับห่านาที่ แล้วค่อยกลับมา กติกาที่ตกลงตอนไม่โกรธ ใช้ได้ตอนโกรธ

ชั่วที่ขาด เย็น หนัก แห้ง — ชั่วที่ต้องการแรงดันที่สุดคือ เย็น เพราะเป็นชั่วตรงข้ามบ้าน หาได้จาก คนธาตุน้ำลมที่อยู่ใกล้ จากกิจวัตรที่ซ้ำและไม่มีเป้าหมาย และจากที่ที่ไม่มีใครวัดผลอะไร

ลม-ลม

ลม - ลม

ระยะ 0° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 120°

● ชั่วที่ซ้ำ

บาล · แห้ง · เย็น

○ ชั่วที่ขาดทั้งคู่

ร้อน · หนัก · ชุ่ม

รูป 6.3 ลม กับ ลม ยืนบนชั่วเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ชั่วครบสามชั่ว และขาดพร้อมกันสามชั่ว คือ ร้อน · หนัก · ชุ่ม

ระยะและชั่ว 0° · แห้งสองเท่า เบาลสองเท่า เย็นสองเท่า · ขาด ชุ่ม หนัก ร้อน

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว้ง
บรรยากาศ	สดใส คุยกันไม่จบ ไอเดียพุ่งพรู	กระสับกระส่ายร่วมกัน วิดกขยายกัน
การตัดสินใจ	คล่อง ปรับเปลี่ยนได้สิ้น	ลังเลร่วมกัน เปลี่ยนใจไปมา
การลงมือ	จุดประกายสิ่งใหม่ได้เก่ง	เริ่มหลายอย่าง ไม่ค่อยจบ
การสื่อสาร	คุยลึก เปลี่ยนหัวข้อพร้อมกัน	ทับเสียงกัน ฟังไม่จบ

ของขวัญ ไม่มีใครต้องขอโทษที่เปลี่ยนแผนกะทันหัน ไม่มีใครต้องอธิบายว่าทำไมจึงลุกจากโต๊ะกลางมือ คนหนึ่งเล่าไอเดีย อีกคนต่อให้เป็นสามไอเดียทันที นี่คือการที่ตื่นเต้นไปด้วยกันได้ดีที่สุดในหกลู่

ความท้าทาย หนึ่ง ไม่มีสมอ เมื่อคนหนึ่งเริ่มพุ่ง อีกคนพุ่งตาม ความกังวลขยายตัวแทนที่จะถูกหยุด · สอง ไม่ต่อเนื่อง ทั้งคู่เริ่มเก่งแต่จบไม่เก่ง โครงการค้างพร้อมกัน · สาม บทสนทนาเริ่มหาเรื่องในห่านาที่โดยไม่มีเรื่องไหนจบ · สี่ และข้อที่ลึกที่สุดของคู่ — เพราะแห้งคือการเผื่อทางเลือกไว้เสมอ ความสัมพันธ์เองก็อาจถูกเก็บไว้เป็นทางเลือกหนึ่ง ไม่มีใครผูกมัดเต็มตัว

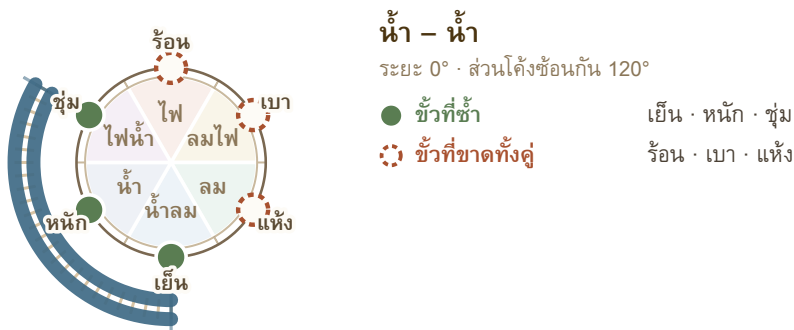
คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** ทั้งคู่พูดว่า "เดี๋ยวก่อน" และไม่มีใครพูดว่า "พอแล้ว" · "ขอคิดอีกที" → อีกฝ่ายไม่ได้ยินเป็นการปฏิเสธ เพราะเขาเองก็พูดแบบนั้น ผลคือไม่มีใครรู้ว่าเรื่องนี้ตกลงกันแล้วหรือยัง

หลักสามข้อ หนึ่ง สร้างสมอจากข้างนอก มืออาหารเวลาเดิม การเดินเวลาเดียวกันทุกวัน สิ่งเล็กที่ซ้ำสม่ำเสมอคือดินที่ลมไม่มีในตัว · สอง สลับกันลงหลัก เมื่อคนหนึ่งฟัง อีกคนตั้งใจพูดช้าลงและไม่ตามฟัง · สาม ตั้งกติกา "หนึ่งเรื่องให้จบก่อน" ก่อนเปลี่ยนหัวข้อ ชัดธรรมชาติอยู่บ้างแต่ทำให้บทสนทนาลึกขึ้นมาก

ลองทำ ตกลงสมอเล็ก ๆ หนึ่งอย่างในสัปดาห์นี้ เช่น มือเย็นเวลาเดิมทุกวันธรรมดา หรือเดินด้วยกันสิบห้านาทีก่อนนอน สมอเล็กที่สม่ำเสมอทรงพลังกว่าแผนใหญ่ที่ทำได้ไม่นาน

ชั่วที่ขาด ชุ่ม หนัก ร้อน — ชั่วที่ต้องการเร่งด่วนที่สุดคือ **ชุ่ม** คือความผูกพันที่ไม่ต้องเผื่อทางเลือกหาได้จากการพูดออกมาตรง ๆ ว่าเราเลือกกันแล้ว จากคนธาตุไฟน้ำที่อยู่ใกล้ และจากสิ่งที่ผูกพันได้จริง เช่นการดูแลและรักกันอย่างร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

น้ำ-น้ำ

รูป 6.4 น้ำ กับ น้ำ ยืนบนชั่วเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ซ้ำครบสามชั่ว และขาดพร้อมกันสามชั่ว คือ ร้อน · เบา · แห้ง

ระยะและชั่ว 0° · หนักสองเท่า เย็นสองเท่า ชุ่มสองเท่า · ขาด เบา ร้อน แห้ง

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แฉ่ง
บรรยากาศ	อบอุ่น สงบ พึ่งพากันได้	เจียบเหงา เจือยร่วมกัน
การตัดสินใจ	รอบคอบ ไม่หุนหัน	ค้ำคา ไม่มีใครตัดสินใจ
การลงมือ	ทำสิ่งที่สม่ำเสมอได้ยอดเยี่ยม	ติดอยู่กับสิ่งเดิม ไม่เริ่มสิ่งใหม่
การสื่อสาร	ฟังลึก เข้าใจโดยไม่ต้องพูด	เก็บทั้งคู่ จนสะสมเป็นภูเขา

ของขวัญ ความสามารถในการอยู่ด้วยกันโดยไม่ต้องการสิ่งเร้า ทั้งคู่นั่งเจียบด้วยกันได้โดยไม่อึดอัด ความสุขของคู่นี้คือการอยู่ มากกว่าการทำ นี่ก็คือคูที่อยู่ทนได้นานที่สุด และเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ลึกที่สุดสำหรับกันและกัน

ความท้าทาย หนึ่ง ความนิ่งที่กลายเป็นความซบเซา ทั้งคู่ติดบ้าน ทั้งคู่ไม่อยากลงใหม่ ชีวิตค่อย ๆ หดลงโดยไม่รู้ตัว · สอง การเก็บเจียบสองชั้น ไม่มีใครเริ่มพูดเรื่องหนักใจก่อน เรื่องเล็กสะสมเป็นเรื่องใหญ่ที่ไม่เคยถูกพูดถึง · สาม ไม่มีใครก้าวขาแรกเมื่อชีวิตเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง ทั้งคู่อาจเห็นตรงกันว่าควรเปลี่ยน แต่การเปลี่ยนก็ไม่เกิด · สี่ สุขภาพเคลื่อนไปทางเดียวกัน กินหนักด้วยกัน ไม่ขยับด้วยกัน

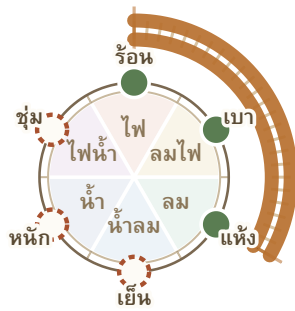
คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** "ไม่เป็นไร" ที่ทั้งคู่พูดและทั้งคู่ไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น เป็นคำโกหกพร้อมที่แลกความจริงกับความสงบ · "แล้วแต่เธอ" → อีกฝ่ายได้ยินว่าตกลง ทั้งที่ผู้พูดหมายถึงว่ายังไม่พร้อมจะพูด

หลักสามข้อ หนึ่ง ใส่การเคลื่อนไหวเข้าไปในกิจวัตรของความรัก เดินด้วยกันทุกเช้า ทำสวนด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้น้ำของคู่นี้ · สอง ตั้งวงพูดประจำสัปดาห์ เพื่อให้เรื่องที่จะไม่ถูกพูดในชีวิตประจำวัน มีที่ออกมา · สาม ตั้งกติกาหนึ่งสิ่งใหม่ต่อเดือน ชดเชยชีวิตอยู่บ้าง แต่กันไม่ให้วงชีวิตหดลงเรื่อย ๆ

ลองทำ ตั้งเวลายี่สิบนาทีในสัปดาห์นี้สำหรับวงพูดประจำ ไม่ต้องเตรียมหัวข้อ ผลัดกันเล่าว่าสัปดาห์ที่ผ่านมาอะไรในใจ อีกฝ่ายรับฟังโดยไม่รีบแก้ปัญหา

ข้อที่ขาด เบา ร้อน แห้ง — ข้อที่ต้องการเร่งด่วนที่สุดคือ เบา คือการขยับและการเปลี่ยน หาได้จากคนธาตุลมไฟที่ชวนออกจากบ้าน จากกิจกรรมที่มีวันหมดอายุ และจากการทำอะไรใหม่ที่ไม่ต้องทำให้ดี

ลมไฟ-ลมไฟ

ลมไฟ – ลมไฟ

ระยะ 0° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 120°

● ขั้วที่ซ้ำ

ร้อน · เบาล · แห้ง

⦿ ขั้วที่ขาดทั้งคู่

เย็น · หนัก · ชุ่ม

รูป 6.5 ลมไฟ กับ ลมไฟ ยืนบนขั้วเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ขั้วครบสามขั้ว และขาดพร้อมกันสามขั้ว คือ เย็น · หนัก · ชุ่ม

ระยะและขั้ว 0° · เบาลสองเท่า ร้อนสองเท่า แห้งสองเท่า · ขาด หนัก เย็น ชุ่ม

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	สนุก เร็ว ไม่มีอะไรน่าเบื่อ	วุ่นวายพร้อมกัน ไม่มีอะไรลงที่
การตัดสินใจ	กล้าและไว ลงมือทันที	เปลี่ยนใจพร้อมกันกลางทาง
การลงมือ	เริ่มสิ่งใหม่ได้เร็วกว่าทุกคู่	เริ่มสลับ จบศูนย์ แล้วไปเริ่มสลับใหม่
การสื่อสาร	ตรงและไว ไม่มีใครงอน	พูดแรงแล้วลืม อีกฝ่ายก็ลืมเหมือนกัน

ของขวัญ นี่ก็คือคู่ที่เร็วที่สุดบนวง ทั้งคู่กล้าเริ่ม ทั้งคู่ไม่กลัวความเปลี่ยนแปลง และทั้งคู่ปล่อยวางได้เร็วมาก ข้อสุดท้ายนี้เป็นของขวัญที่คู่อื่นไม่มี — **คู่นี้ไม่ค่อยถือโทษกัน** เพราะทั้งคู่คือการปล่อย เมื่อทั้งคู่ปล่อย เรื่องเมื่อก่อนก็จบไปจริง ๆ

ความท้าทาย หนึ่ง ไม่มีอะไรลงหลัก ทั้งคู่ไม่มีหนักเลยสักครั้ง สิ่งที่เราเริ่มไว้ไม่มีใครถือต่อ · สอง ร้อนสองเท่าโดยไม่มีเย็นมาจับ ทะเลาะเร็ว แรง และบ่อย แม้จะจบเร็วก็ตาม · สาม และข้อที่หนักที่สุดของคู่นี้ — **ความสัมพันธ์เองก็เบา** ทั้งคู่ปล่อยเก่ง เมื่อถึงจุดที่ควรจะยึดไว้ ก็ไม่มีใครยึด คู่นี้จึงจบได้ง่ายกว่าที่ความรู้สึกรจริง ๆ ของทั้งสองคนสมควรจะเป็น

คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** "ไม่เป็นไร ไปต่อกันเถอะ" → ทั้งคู่ใช้ประโยคนี้ข้ามเรื่องที่ยังไม่จบ แล้วเรื่องนั้นก็ได้หายไป แต่ไม่ถูกพูดถึง · "ถ้าไม่เวิร์กก็เลิกสิ" → พูดกับเรื่องงานเป็นปกติ แต่เมื่อพูดกับความสัมพันธ์ อีกฝ่ายได้ยินว่าเขาก็ทิ้งได้เหมือนกัน

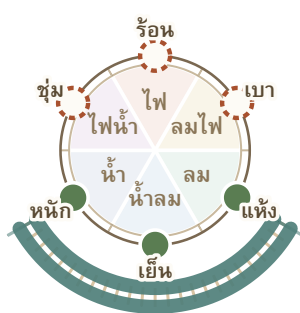
หลักสามข้อ หนึ่ง สร้างน้ำหนักจากข้างนอก ข้อผูกพันที่มีคนอื่นเกี่ยวข้อง สัญญาที่ยกเลิกลาย ของที่ต้องดูแลต่อเนื่อง เป็นสมอที่คู่นี้ไม่มีในตัว · สอง จบเรื่องให้จบก่อนไปเรื่องใหม่ ถึงแม้ทั้งคู่จะลืมเร็ว ให้ตั้งกติกาว่าเรื่องที่ทะเลาะต้องมีประโยคปิดท้าย · สาม พูดความผูกพันออกมาเป็นคำ เพราะไม่มีใคร

ในคู่นี้แสดงมันโดยอัตโนมัติ

ลองทำ เลือกสิ่งหนึ่งที่ทั้งคู่จะดูแลร่วมกันต่อเนื่องสามเดือน ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง หรือการไปที่เดิมทุกสัปดาห์ สิ่งที่ยังไม่ได้กลางคัน คือน้ำหนักที่คู่นี้ต้องยืมมา

ข้าวที่ขาด หนัก เย็น ชุ่ม — ข้าวที่ต้องการเร่งด่วนที่สุดคือ **หนัก** เพราะเป็นข้าวตรงข้ามบ้าน หาได้จาก คนธาตุน้ำที่อยู่ใกล้ จากกิจวัตรที่ซ้ำโดยไม่ตั้งคำถาม และจากการอยู่ที่เดิมนานพอที่จะเบื่อ

น้ำลม-น้ำลม

น้ำลม - น้ำลม

ระยะ 0° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 120°

● ข้าวที่ซ้ำ

แห้ง · เย็น · หนัก

○ ข้าวที่ขาดทั้งคู่

ร้อน · เบา · ชุ่ม

รูป 6.6 น้ำลม กับ น้ำลม ยืนบนข้าวเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ข้าวครบสามข้าว และขาดพร้อมกันสามข้าว คือ ร้อน · เบา · ชุ่ม

ระยะและข้าว 0° · เย็นสองเท่า แห้งสองเท่า หนักสองเท่า · ขาด ร้อน ชุ่ม เบา

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว้ง
บรรยากาศ	สงบลึก ไม่กดดันกันเลย	เจียบจนเหมือนอยู่คนละบ้าน
การตัดสินใจ	ไม่รีบ ไม่พลาด	ไม่มีใครตัดสินใจ เรื่องค้างเป็นปี
การลงมือ	ทำสิ่งที่ต้องอดทนได้ดีมาก	ไม่มีอะไรเริ่มเลย
การสื่อสาร	อยู่ด้วยกันได้โดยไม่ต้องพูด	ไม่พูดจนไม่รู้ว่าจะอีกฝ่ายคิดอะไร

ของขวัญ คู่นี้ให้พื้นที่กันมากที่สุดในกลุ่ม ไม่มีใครเร่งใคร ไม่มีใครเรียกร้อง ไม่มีใครต้องรายงาน สำหรับคนที่เคยอยู่ในความสัมพันธ์ที่กดดัน การได้อยู่กับคนแบบนี้เหมือนได้หายใจ และทั้งคู่ทนได้จริงในเรื่องที่คนอื่นทนไม่ไหว

ความท้าทาย หนึ่ง ไม่มีใครเริ่ม ไม่มีความร้อนอยู่ในकुเลยแม้แต่ครั้ง เรื่องที่ต้องเริ่มจึงไม่ถูกเริ่ม ทั้งเรื่องเล็กอย่างจะไปไหนกันวันหยุด และเรื่องใหญ่อย่างจะคุยกันเรื่องอนาคตเมื่อไร . สอง ความห่างที่สุภาพมาก ทั้งคู่แหย่ จึงต่างให้ระยะกันจนกลายเป็นคนสองคนที่อยู่บ้านเดียวกันแต่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน . สาม ไม่มีใครบอกความต้องการ เพราะทั้งคู่ไม่ถนัดพูด และทั้งคู่คิดว่าอีกฝ่ายน่าจะรู้ . สี่ ความสัมพันธ์นี้พังได้โดยไม่มีเสียงดังเลยสักครั้ง

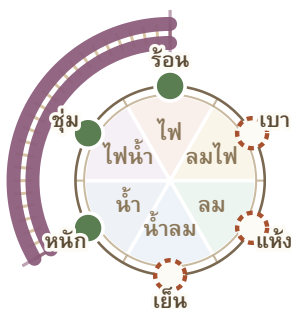
คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** "อยู่บ้านก็ได้" → อีกฝ่ายได้ยินว่าเขาก็ไม่อยากไปเหมือนกัน ทั้งที่ทั้งคู่อาจอยากไป . **ความเจ็บ** → ทั้งคู่แปลความเจ็บของอีกฝ่ายว่าไม่มีปัญหา เพราะตัวเองก็เจ็บตอนไม่มีปัญหา แต่ตัวเองก็เจ็บตอนมีปัญหาด้วยเหมือนกัน

หลักสามข้อ หนึ่ง ตั้งเวลาที่ต้องพูด เพราะถ้าไม่ตั้ง จะไม่มีวันเกิดขึ้นเอง ให้เป็นเวลาตายตัวและสั้น เช่น สัปดาห์ละยี่สิบนาที . สอง ยึดความร้อนจากข้างนอก กิจกรรมที่มีเส้นตาย คนกลางที่กล้าถามตรง หรือการสมัครเข้าอะไรสักอย่างที่ย่อยไม่ได้ . สาม ผลัดกันเป็นคนเริ่ม โดยตกลงล่วงหน้าว่าเดือนนี้ใครเป็นคนเสนอ เพื่อไม่ให้ต้องรอกันทั้งคู่

ลองทำ เดือนนี้ให้คนหนึ่งเป็นคนเสนอว่าจะไปไหนหรือทำอะไรใหม่หนึ่งอย่าง อีกคนตอบรับโดยไม่ต้องคิดนาน เดือนหน้าสลับกัน การตกลงว่าใครเป็นคนเริ่ม แก้ปัญหาที่ใหญ่ที่สุดของคู่นี้ได้ตรงจุด

ข้าวที่ขาด ร้อน ชุ่ม เบา — ข้าวที่ต้องการเร่งด่วนที่สุดคือ ร้อน เพราะเป็นข้าวตรงข้ามบ้าน หาได้จากคนธาตุไฟที่กล้าเริ่มเรื่องแทน จากสิ่งที่มีกำหนดเวลาบังคับ และจากความอุ่นทางกายเช่นอาหารอุ่น แสงแดด การเคลื่อนไหว

ไฟน้ำ-ไฟน้ำ

ไฟน้ำ – ไฟน้ำ

ระยะ 0° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 120°

● ข้าวที่ซ้ำ

ร้อน · หนัก · ชุ่ม

○ ข้าวที่ขาดทั้งคู่

เบา · แห้ง · เย็น

รูป 6.7 ไฟน้ำ กับ ไฟน้ำ ยืนบนข้าวเดียวกัน ส่วนโค้งจึงทับกันสนิททั้ง 120° ข้าวครบสามข้าว และขาดพร้อมกันสามข้าว คือ เบา · แห้ง · เย็น

ระยะและข้าว 0° · ชุ่มสองเท่า ร้อนสองเท่า หนักสองเท่า · ขาด แห้ง เย็น เบา

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แฉ่ง
บรรยากาศ	ผูกพันลึก ทุ่มให้กันเต็มที่	อึดอัด ไม่มีใครมีพื้นที่ของตัวเอง
การตัดสินใจ	คิดถึงกันก่อนเสมอ	ต่างยอมจนไม่มีใครได้สิ่งที่อยากได้
การลงมือ	แบกด้วยกันได้นานมาก	แบกจนทั้งคู่ไม่ไหวพร้อมกัน
การสื่อสาร	รู้ใจ ไม่ต้องอธิบายมาก	น้อยใจสะสม แล้วระเบิดร้อน

ของขวัญ นี่คือคู่ที่ผูกพันลึกที่สุดในหกลู่ ทั้งคู่ทุ่มสุดตัว ทั้งคู่ไม่ทิ้งกัน และทั้งคู่ทนได้นานในเรื่องที่คนอื่นเดินออกไปแล้ว ครอบครัวที่คู่นี้สร้างมักเป็นบ้านที่ใครมาก็อยากอยู่ต่อ

ความท้าทาย หนึ่ง ไม่มีระยะเลย ทั้งคู่ไม่มีແ່ງແມ່ແຕ່ครั้ง จึงไม่มีใครถอยออกมาหายใจ ความใกล้ชิดที่ดีในปีแรก กลายเป็นความอึดอัดในปีที่ห้า · สอง ร้อนที่อยู่ใต้ความชุ่ม ทั้งคู่โกรธแล้วไม่พูด เก็บไว้ในความผูกพัน แล้ววันหนึ่งก็ระเบิดออกมาพร้อมกับบัญชีย้อนหลังห้าปี · สาม นักสองเท่า ทั้งคู่ทำได้หมดและให้อภัยซ้ำ · สี่ ไม่มีใครเบา เมื่อชีวิตหนัก ไม่มีใครในคู่ที่ทำให้มันเบาลงได้

คำที่พูด → คำที่ได้ยิน "ฉันทำขนาดนี้เพื่อเธอ" → อีกฝ่ายได้ยินเป็นหนี้ที่ต้องชดใช้ ทั้งที่ผู้พูดต้องการแค่ให้เห็น · "ไม่ต้องห่วง ฉันจัดการเอง" → อีกฝ่ายได้ยินว่าเราไม่ต้องการ ทั้งที่ผู้พูดกำลังปกป้อง

หลักสามข้อ หนึ่ง สร้างระยะโดยตั้งใจ เวลาที่แยกกันทำสิ่งที่ตัวเองชอบ ไม่ใช่การห่างเหิน แต่คือยาของคู่นี้ · สอง พูดเรื่องเล็กน้อยที่มันยังเล็ก เพราะคู่นี้เก็บแค้นและระเบิดแรง กติกา คือ เรื่องที่ค้างเกินหนึ่งสัปดาห์ต้องถูกพูด · สาม ทำอะไรเบา ๆ ด้วยกันบ้าง เรื่องที่ไม่มีความหมายอะไร ไม่ต้องทุ่ม ไม่ต้องจริงจัง เพราะความเบาเป็นสิ่งที่คู่นี้ไม่ผลิตเอง

ลองทำ สัปดาห์นี้ให้แต่ละคนมีเวลาสองชั่วโมงที่ทำอะไรของตัวเองโดยไม่ต้องรายงานและไม่ต้องรู้สึกผิด แล้วกลับมาเล่าให้กันฟังถ้าอยากเล่า การตั้งใจห่างชั่วคราวเป็นการเติมแ่งที่คู่นี้ขาด

ชั่วที่ขาด แ่ง เย็น เบา — ชั่วที่ต้องการแรงด่วนที่สุดคือ แ่ง เพราะเป็นชั่วตรงข้ามบ้าน หาได้จากคนธาตุลมที่อยู่ใกล้และทำให้เรื่องหนักกลายเป็นเรื่องเบา จากงานอดิเรกที่เป็นของตัวเองคนเดียว และจากอารมณ์ขัน

สรุปของบทนี้

ทั้งหกคู่มีประโยคเดียวกัน — สิ่งที่ทำให้อยู่ด้วยกันสบาย คือสิ่งเดียวกับที่ทำให้ไม่มีใครถ่วงใคร

และทั้งหกคูมีขนาดแตกต่างกันในรูปแบบต่างกัน คือ ต้องลงทุนกับสิ่งที่อยู่ข้างนอกตัวมากกว่าคูระยะอื่น ไม่ว่าจะเป็นกั้วตร สิ่งแวดล้อม หรือคนที่ธาตุต่าง เพราะชั่วที่ขาดของคูนี้มีถึงสามชั่ว มากที่สุดในสี่ระยะ

ขอบเขตของบทนี้

ทั้งหกคูอ่านจากทิศ ไม่ได้อ่านจากขนาด คูธาตุเดียวกันที่ทั้งสองฝ่ายแรงมาก กับคูที่ทั้งสองฝ่ายอ่อน มีหน้าตาต่างกันมากในชีวิตจริง

และการที่คูหนึ่งขาดสามชั่ว ไม่ได้แปลว่าคูนั้นมีปัญหามากกว่าคูอื่น การขาดเป็นเรื่องปกติของทุกคู ยกเว้นคู 180° สิ่งที่แตกต่างกันคือจะไปหามาเติมจากไหน ไม่ใช่ว่าใครเหมาะกับใคร

ก่อนไปบทต่อไป

บทต่อไปเป็นกลุ่มคูที่เล่ม 6 ไม่มีเลขสักคู เพราะเป็นคูของธาตุเดียวกับธาตุคูที่อยู่ติดกันบนวง เป็นระยะที่ทะเลาะน้อยที่สุด ซึ่งฟังดูเหมือนข่าวดี แต่มีราคาของมันอยู่

หมายเหตุ — เนื้อหาในบทนี้ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุม หรือบาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 ก่อน

คู่ 60° เพื่อนบ้าน

หาคู่ที่อยู่ติดกันบนวง — ทะเลาะน้อยที่สุด และเติมกันได้น้อยที่สุด

กลุ่มนี้คือคู่ของธาตุเดียวกับธาตุคู่ที่อยู่ติดกันบนวง มีหาคู่ และเป็นกลุ่มที่เล่น 6 ไม่มีเลยสักคู่ เพราะเล่น 6 ไม่มีธาตุคู่

โครงรวมของทั้งกลุ่ม ซ้ำกันสองคำ ขาดสองตัว และมีข้อที่เฉพาะของระยะนี้ซึ่งควรรู้ไว้ก่อนอ่านทีละคู่

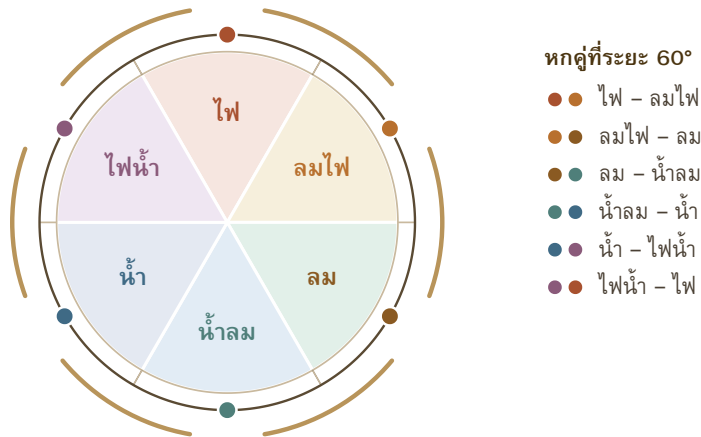
คู่ 60° เหมือนกันสองแกน ต่างกันหนึ่งแกน และบนแกนที่ต่างนั้น สองคนยืนอยู่คนละข้างพอดี

ลองดูคู่ไฟกับลมไฟ ไฟมี ร้อน-เบา-ชุ่ม ลมไฟมี เบา-ร้อน-แห้ง สองคำแรกซ้ำกัน ส่วนคำที่สามคือชุ่ม กับแห้ง ซึ่งเป็นปลายสองข้างของแกนเดียวกัน

ผลที่ตามมาสำคัญมาก — แกนที่ต่างกันนั้นสมดุลพอดีในคู่ เพราะคนหนึ่งถือข้างหนึ่ง อีกคนถืออีกข้าง ส่วนอีกสองแกนที่เหมือนกันนั้นหนักไปทางเดียวกันทั้งคู่

พูดเป็นภาษาคนคือ คู่นี้มีจุดขัดกันจุดเดียว แต่เป็นจุดที่ชัดเจนและคาดเดาได้ ต่างจากคู่ 180° ที่ขัดกันทุกเรื่อง และต่างจากคู่ 0° ที่ไม่ขัดกันเลยแต่ก็ไม่มีใครถ่วงใคร

นี่คือระยะที่ ทะเลาะน้อยที่สุดในสี่ระยะ และด้วยเหตุผลเดียวกัน ก็เป็นระยะที่ เติมกันได้น้อยที่สุดด้วย

รูป 7.1 หกดู่เพื่อนบ้าน — ส่วนโค้งหกลี้นรอบวง แต่ละเส้นกินมุมเพียง 60° ทุกคู่มีขั้วร่วมสองขั้ว

ไฟ-ลมไฟ

รูป 7.2 ไฟ กับ ลมไฟ ห่างกัน 60° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 60° จึงซ้ำที่ ร้อน · เบา และขาดพร้อมกันที่ เย็น · หนัก

ระยะและขั้ว 60° · ซ้ำ ร้อน เบา · ขาด เย็น หนัก · แกนที่สมดุลในคู่ ไฟถือ ชุ่ม ลมไฟถือ แห้ง

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว่ง
บรรยากาศ	มีพลัง ไปข้างหน้าเร็วมาก	ร้อนรนพร้อมกัน ไม่มีใครเบรก
การตัดสินใจ	กล้าและไว ตัดสินใจตรงกันบ่อย	ตัดสินใจเร็วเกินจนพลาดพร้อมกัน
การลงมือ	ลงมือทันทีทั้งคู่	เริ่มเกินกำลัง หหมดแรงพร้อมกัน
การสื่อสาร	ตรงและเร็ว เข้าใจกันไว	แรงใส่กันเร็ว แล้วคนหนึ่งลืม อีกคนไม่ลืม

ของขวัญ คู่นี้เคลื่อนไปข้างหน้าได้เร็วกว่าคู่ใดในยี่สิบเอ็ดคู่ ทั้งคู่ร้อนและทั้งคู่เบา ใต้อยู่กลายเป็นการลงมือภายในวันเดียวกัน และไม่มีใครต้องรอใคร

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนแห้ง-ชุ่ม ไฟผูกพันกับสิ่งที่ตัวเองเลือก ลมไฟปล่อยแล้วเดินต่อ ในเรื่องงานนี่คือส่วนผสมที่ดี ไฟถือโครงการไว้ ลมไฟหาของใหม่มาเติม แต่ในความสัมพันธ์ ความต่างนี้แสดงตัวเป็น ไฟทุ่มแล้วคาดหวังว่าอีกฝ่ายจะทุ่มเท่ากัน ส่วนลมไฟทุ่มแรงแต่ไม่ยึด ไฟจึงรู้สึกว่าคุณแค้นอยู่ฝ่ายเดียว

ความท้าทายที่มาจากชั่วที่ขาด ไม่มีเย็นและไม่มีหนักเลยในคู่นี้ แปลว่าไม่มีเบรกและไม่มีสมอ คู่นี้จึงเร่งจนหมดแรงพร้อมกันได้ง่ายที่สุดในกลุ่ม 60°

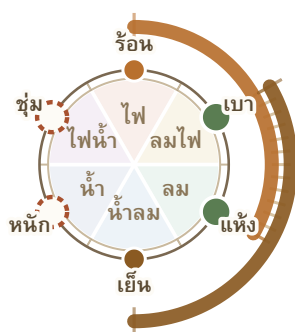
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ลมไฟ "ไม่เป็นไร เรื่องนั้นจบแล้ว" → ไฟได้ยินว่าเรื่องที่ตัวเองยังเจ็บอยู่ไม่สำคัญ · ไฟ "ฉันทุ่มให้เรื่องนี้ไปเท่าไรแล้ว" → ลมไฟได้ยินเป็นการทวงบุญคุณ ทั้งที่ไฟกำลังบอกว่าเขาผูกพัน

หลักสามข้อ หนึ่ง ลมไฟปิดเรื่องให้จบเป็นคำพูด ไม่ใช่แค่เดินต่อ เพราะไฟไม่ได้ลืมหัดตามอัตโนมัติ · สอง ไฟยอมรับว่าการที่ลมไฟปล่อยเร็ว ไม่ได้แปลว่าไม่รัก แต่เป็นวิธีที่เขารักษาตัวเอง · สาม ตั้งเวลาพักไว้ล่วงหน้าในตาราง เพราะไม่มีใครในคู่นี้เป็นคนเรียกพัก

ลองทำ สัปดาห์นี้ กำหนดหนึ่งวันที่ทั้งคู่ไม่เริ่มอะไรใหม่เลย ไม่มีโครงการ ไม่มีแผน ไม่มีการตัดสินใจ ถ้ารู้สึกอึดอัด นั่นคือสัญญาณว่าคู่นี้ต้องการวันแบบนี้จริง ๆ

ชั่วที่ขาด เย็น หนัก — หากจากคนธาตุน้ำลมหรือธาตุน้ำที่อยู่ใกล้ จากกิจวัตรที่ซ้ำและไม่มีเป้าหมาย และจากคนที่กลับอกคู่นี้ว่าพอแล้ว

ลมไฟ-ลม

ลมไฟ - ลม

ระยะ 60° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 60°

- ชั่วที่ซ้ำ เบา · แห้ง
- ลมไฟ มีฝ่ายเดียว ร้อน
- ลม มีฝ่ายเดียว เย็น
- ⦿ ชั่วที่ขาดทั้งคู่ หนัก · ชุ่ม

รูป 7.3 ลมไฟ กับ ลม ห่างกัน 60° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 60° จึงซ้ำที่ เบา · แห้ง และขาดพร้อมกันที่ หนัก · ชุ่ม

ระยะและชั่ว 60° · ซ้ำ เบา แห้ง · ขาด หนัก ชุ่ม · แกนที่สมดุลในคู่ ลมไฟถือ ร้อน ลมถือ เย็น

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	เบาสบาย ไม่มีใครกดดันใคร	ลอยทั้งคู่ ไม่มีอะไรจับต้องได้
การตัดสินใจ	ยืดหยุ่นสูงมาก	ไม่มีอะไรถูกตัดสินจริง
การลงมือ	เริ่มสิ่งใหม่ได้ทันที	ไม่มีอะไรเสร็จ
การสื่อสาร	คุยสนุก ไม่ติดคั่ง	ลมไฟพูดแรง ลมถอยเงียบ

ของขวัญ นี่คือคู่ที่เบาที่สุดในยี่สิบเอ็ดคู่ ทั้งคู่เบาและทั้งคู่แหว่ง จึงไม่มีใครถือโทษ ไม่มีใครเรียกร้อง และไม่มีใครทำให้อีกฝ่ายรู้สึกติดกับ คู่นี้ให้อิสระกันมากที่สุด

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนร้อน-เย็น ลมไฟกล้าปะทะ ลมเลี้ยงการปะทะ เวลาเมื่อเรื่อง ลมไฟอยากพูด ให้จบเดี๋ยวนี้ ลมอยากถอยออกไปก่อน ยิ่งลมไฟแรง ลมยิ่งถอย และเพราะลมถอยเงียบ ลมไฟจึงมัก ไม่รู้ว่าอีกฝ่ายเจ็บแล้ว

ความท้าทายที่มาจากชั่วที่ขาด ไม่มีหนักและไม่มีขุม แปลว่าไม่มีอะไรลงหลัก และไม่มีอะไรผูกไว้ คู่นี้ จึงเป็นคู่ที่ จางหายไปได้โดยไม่มีใครทิ้งใคร ไม่ได้เลิกกัน แค่ค่อย ๆ ไม่ได้เจอกัน

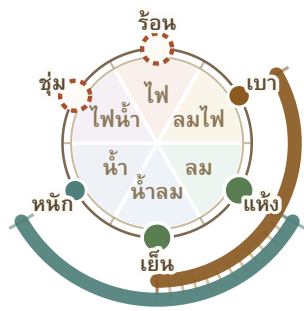
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ลม "เดี๋ยวค่อยคุยกัน" → ลมไฟได้ยินว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญพอจะคุยตอนนี้ . ลมไฟ "พูดมาเลยว่าจะไร" → ลมได้ยินเป็นการบิ๊บ แล้วยังพูดไม่ออก

หลักสามข้อ หนึ่ง ลมไฟลดเสียงลงหนึ่งระดับเมื่อคุยกับลม แล้วรอ . สอง ลมตอบสั้น ๆ ทันทีแม้ยัง คิดไม่จบ เช่น "ขอเวลาถึงพรุ่งนี้" เพราะความเงียบเปล่า ๆ คือสิ่งที่ลมไฟอ่านไม่ออก . สาม สร้างสิ่งที่ ผูกไว้จากข้างนอก นัดประจำ ข้อตกลงที่มีคนอื่นเกี่ยวข้อง หรือสิ่งที่ต้องดูแลร่วมกัน

ลองทำ ตกลงนัดประจำหนึ่งอย่างที่เลื่อนไม่ได้ในเดือนนี้ ไม่ต้องใหญ่ ขอแค่เป็นสิ่งที่ทั้งคู่รู้ว่าเกิดขึ้นแน่นอน คู่นี้ต้องการความแน่นอนมากกว่าที่ทั้งคู่คิด

ชั่วที่ขาด หนัก ขุม — หากจากคนธาตุน้ำหรือไฟน้ำที่อยู่ใกล้ จากข้อผูกพันที่ยกเลิกลาย และจากการพูดความผูกพันออกมาเป็นคำ เพราะไม่มีใครในคู่นี้แสดงมันโดยอัตโนมัติ

ลม-น้ำลม

ลม - น้ำลม

ระยะ 60° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 60°

● ขั้วที่ซ้ำ	แห้ง · เย็น
● ลม มีฝ่ายเดียว	เบา
● น้ำลม มีฝ่ายเดียว	หนัก
☹ ขั้วที่ขาดทั้งคู่	ร้อน · ชุ่ม

รูป 7.4 ลม กับ น้ำลม ห่างกัน 60° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 60° จึงซ้ำที่ แห้ง · เย็น และขาดพร้อมกันที่ ร้อน · ชุ่ม

ระยะและชั่ว 60° · ชั่ว แท่ง เย็น · ขาด ชุ่ม ร้อน · แกนที่สมดุลในคู่ ลมดี เบา น้ำลมดี นึก

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว้ง
บรรยากาศ	สงบ ไม่กดดัน ให้พื้นที่กันมาก	ทำงานไม่รู้ว่ายังเป็นคู่กันอยู่ใหม่
การตัดสินใจ	ไม่รีบ ไม่บีบกัน	ไม่มีใครตัดสินใจ เรื่องลอยค้าง
การลงมือ	ลมเสนอ น้ำลมตามไปจนจบ	ลมเปลี่ยนเรื่อง น้ำลมไม่ทันเริ่ม
การสื่อสาร	ฟังกันได้โดยไม่ตัดสิน	เงียบทั้งคู่ ไม่มีใครเปิดเรื่อง

ของขวัญ คู่นี้ไม่กดดันกันเลย ไม่มีใครเรียกร้องให้อีกฝ่ายแสดงออก และทั้งคู่เคารพพื้นที่ของกันโดยอัตโนมัติ สำหรับคนที่เหนื่อยจากความสัมพันธ์ที่ต้องรายงานทุกอย่าง นี่คือการพักที่แท้จริง

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนหน้า-เบา ลมเร็วและเปลี่ยนไว น้ำลมช้าและอยู่ที่เดิม ลมเสนอสิบเรื่องในหนึ่งเดือน น้ำลมยังไม่ทันตกผลึกเรื่องแรก ลมรู้สึกถูกถ่วง น้ำลมรู้สึกถูกเร่ง

ความท้าทายที่มาจากข้อขัดแย้ง และนี่คือข้อที่หนักที่สุดของคุณี่ — ไม่มีหุ่่มและไม่มีร้อนเลยแม้แต่ครั้ง
คุณี่จึงไม่มีทั้งความอุ่นและความผูกพันอยู่ในตัวเอง ทั้งคู่แ่่งและทั้งคู่เย็น ความสัมพันธ์จึงสุภาพ สงบ
และห่าง คนภายนอกอาจไม่เห็นปัญหาอะไรเลย ในขณะที่ทั้งสองคนรู้สึกเหงาอยู่ข้างใน โดยไม่มีใคร
พูดออกมาเพราะไม่มีใครถนัดพูด

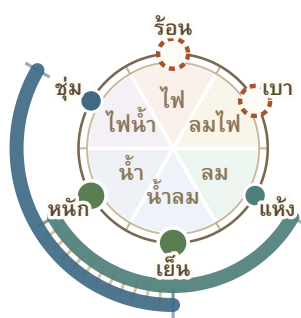
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน น้ำลม "ไม่เป็นไร ไปเถอะ" → ลมได้ยินว่าเขาไม่อยากไปด้วย ทั้งที่เขาแค่ไม่
อยากขวาง · ลม "ไปที่ไหนกันใหม่" → น้ำลมได้ยินว่าที่นี่ไม่ดีพอ

หลักสามข้อ หนึ่ง ยึดความอุ่นจากข้างนอกอย่างตั้งใจ อาหารอุ่น การสัมผัส การอยู่ในที่ที่มีคนเยอะ บ้าง เพราะคุณผลิตความอุ่นเองไม่ได้ . สอง ตั้งเวลาที่ต้องพูด เพราะไม่มีใครในคุณนี้จะเปิดเรื่องเอง . สาม ลมรอให้น้ำลมตกผลึก และน้ำลมตอบภายในเวลาที่ตกลงกันไว้ ไม่ใช่ตอบเมื่อพร้อม

ลองทำ สัปดาห์นี้ให้แต่ละคนบอกอีกฝ่ายหนึ่งประโยคว่า "สิ่งที่ฉันชอบในตัวเธอคือ..." พูดออกมาดัง ๆ แม้จะรู้สึกแปลก กลุ่มนี้ขาดความอุ่นไม่ใช่เพราะไม่มี แต่เพราะไม่มีใครเปล่งออกมา

ชั่วที่ขาด ชุ่ม ร้อน — หากจากคนธาตุไฟน้ำที่อยู่ใกล้ จากกิจกรรมที่บังคับให้ต้องแสดงออก และจากการพูดความรู้สึกเป็นคำแม้จะอึดอัด

น้ำลม-น้ำ

น้ำลม - น้ำ

ระยะ 60° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 60°

- ชั่วที่ซ้ำ เย็น · หนัก
- น้ำลม มีฝ่ายเดียว แห้ง
- น้ำ มีฝ่ายเดียว ชุ่ม
- ชั่วที่ขาดทั้งคู่ ร้อน · เบา

รูป 7.5 น้ำลม กับ น้ำ ห่างกัน 60° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 60° จึงซ้ำที่ เย็น · หนัก และขาดพร้อมกันที่ ร้อน · เบา

ระยะและชั่ว 60° · ซ้ำ เย็น หนัก · ขาด ร้อน เบา · แกนที่สมดุลในกลุ่ม น้ำลมถือ แห้ง น้ำถือ ชุ่ม

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	นิ่ง มั่นคง ไม่มีดราม่า	เฉื่อยพร้อมกัน ไม่มีอะไรเกิดขึ้น
การตัดสินใจ	รอบคอบมาก	ค้างเป็นปี
การลงมือ	อดทนได้นานทั้งคู่	ไม่มีอะไรเริ่ม
การสื่อสาร	อยู่ด้วยกันเงียบ ๆ ได้สบาย	น้ำอยากใกล้ น้ำลมอยากห่าง แต่ไม่มีใครพูด

ของขวัญ กลุ่มนี้มั่นคงที่สุดในกลุ่ม 60° ทั้งคู่หนักและทั้งคู่เย็น จึงไม่มีอะไรทำให้ความสัมพันธ์สั่นคลอนได้ง่าย เป็นคู่ที่อยู่ด้วยกันได้ยี่สิบปีโดยแทบไม่เคยทะเลาะกันรุนแรง

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนแห้ง-ชุ่ม น้ำผูกพันและอยากอยู่ใกล้ น้ำลมต้องการระยะ ความต่างนี้แสดงตัวเจียบมาก คือน้ำค่อย ๆ เข้าใกล้ และน้ำลมค่อย ๆ ถอย โดยไม่มีใครรู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่ จนวันหนึ่งน้ำรู้สึกตัวเองไม่ถูกต้องการ และน้ำลมรู้สึกว่าตัวเองไม่มีที่หายใจ

ความท้าทายที่มาจากชั่วที่ขาด ไม่มีร้อนและไม่มีเบา แปลว่าไม่มีใครเริ่มและไม่มีใครขยับ กลุ่มนี้จึงติดอยู่ที่เดิมนานที่สุดในกลุ่ม และมักไม่ได้แก้เรื่องที่ควรแก้มาตั้งแต่ห้าปีก่อน

ของขวัญ คู่นี้ผูกพันและทนที่สุดในกลุ่ม 60° เป็นคู่ที่ไม่ทิ้งกันจริง ๆ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ครอบครัวที่คู่นี้สร้างเป็นที่พึ่งพิงของคนอื่นอีกหลายคน

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนร้อน-เย็น ไฟน้ำมีความร้อนอยู่ข้างใน น้ำไม่มี เวลาไฟน้ำแสดงความรู้สึกด้วยความเข้มข้นตามปกติของเขา น้ำอาจรู้สึกถูกละเลย และเวลาน้ำตอบเจียบ ๆ ตามปกติของเขา ไฟน้ำอาจรู้สึกที่ไม่ได้รับการตอบกลับ

ความท้าทายที่มาจากชั่วที่ขาด ไม่มีเบาและไม่มีแห้ง แปลว่าไม่มีความเบาและไม่มีความหนักในคู่นี้เลย ทุกอย่างหนักและทุกอย่างผูกกันหมด เมื่อมีปัญหา ปัญหานั้นจึงไม่ลอยออกไปไหน มันค้างอยู่ในบ้านนั้นเป็นปี

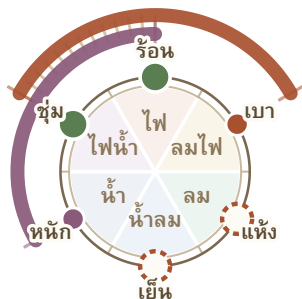
คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** ไฟน้ำ "ทำไมไม่พูดอะไรเลย" → น้ำได้ยินว่าตัวเองผิดที่เจียบ แล้วเจียบกว่าเดิม · น้ำ "ก็ได้ ๆ" → ไฟน้ำได้ยินว่ายอมแล้ว ทั้งที่น้ำแค่ไม่อยากให้ร้อนไปกว่านี้

หลักสามข้อ หนึ่ง ไฟน้ำลดความแรงลงจนน้ำกล้ำเปิดปาก เพราะน้ำจะไม่พูดเลยถ้าอุณหภูมิสูงเกินไป · สอง สร้างความเบาเข้ามาในบ้านอย่างตั้งใจ เรื่องตลก เรื่องไร้สาระ กิจกรรมที่ไม่มีความหมายอะไร · สาม ต่างคนต่างมีพื้นที่ของตัวเองสัปดาห์ละครั้ง ไม่ใช่การห่างเหิน แต่เป็นการเติมแห้งที่คู่นี้ขาด

ลองทำ สัปดาห์นี้หาเรื่องที่ทำให้ทั้งคู่หัวเราะออกมาจริง ๆ หนึ่งครั้ง ฟังดูเล็ก แต่สำหรับคู่ที่ไม่มีเบาเลยในสมการ เลี้ยงหัวเราะคือยาที่หายากที่สุด

ชั่วที่ขาด เบา แห้ง — หากจากคนธาตุลมหรือลมไฟที่อยู่ใกล้ จากงานอดิเรกที่เป็นของตัวเองคนเดียว และจากอารมณ์ขัน

ไฟน้ำ-ไฟ

ไฟน้ำ – ไฟ

ระยะ 60° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 60°

- ชั่วที่ซ้ำ ร้อน · ชุ่ม
- ไฟน้ำ มีฝ่ายเดียว หนัก
- ไฟ มีฝ่ายเดียว เบา
- ชั่วที่ขาดทั้งคู่ แห้ง · เย็น

รูป 7.7 ไฟน้ำ กับ ไฟ ห่างกัน 60° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 60° จึงซ้ำที่ ร้อน · ชุ่ม และขาดพร้อมกันที่ แห้ง · เย็น

ระยะและชั่ว 60° · ซ้ำ ชุ่ม ร้อน · ขาด แห้ง เย็น · แกนที่สมดุลในคู่ ไฟน้ำถือ หนัก ไฟถือ เบา

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	เข้มข้น ผูกพันแรง ปกป้องกันสุดตัว	ร้อนและหนักพร้อมกัน ระเบิดแล้วค้าง
การตัดสินใจ	กล้าและคิดถึงกัน	ชนกันด้วยอารมณ์ ไม่ใช่ด้วยเหตุผล
การลงมือ	ทำเพื่อกันได้มาก	ทุ่มจนเกินตัวทั้งคู่
การสื่อสาร	ตรงและอุ่น	คำแรงที่ฝ่ายหนึ่งลืม อีกฝ่ายจำลืบปี

ของขวัญ คู่นี้รักแรงที่สุดในกลุ่ม 60° ทั้งคู่ร้อนและทั้งคู่ซุ่ม ความรักจึงทั้งเข้มข้นและผูกพัน ไม่มีใครในคู่นี้รักแบบครึ่ง ๆ กลาง ๆ

จุดขัดกันจุดเดียว อยู่ที่แกนหนัก-เบา และเป็นจุดที่เจ็บกว่าที่ตัวเลขบอก ไฟเบา จึงระเบิดแล้วจบ ไฟน้ำหนัก จึงระเบิดแล้วแบกต่อ **ทะเลาะครั้งเดียวกัน แต่จบไม่พร้อมกัน** ไฟเดินมาคืนดีในวันรุ่งขึ้นและง่วงว่าทำไมอีกฝ่ายยังไม่หาย ส่วนไฟน้ามองว่าไฟไม่จริงจังกับสิ่งที่พูดออกไป

ความท้าทายที่มาจากชั่วที่ขาด ไม่มีแหย่และไม่มีเย็น แปลว่าไม่มีระยะและไม่มีความเย็นมาดับ คู่นี้จึงร้อนได้เร็วมากและไม่มื่ออะไรหยุด

คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟ "เรื่องเมื่อวานจบแล้วนี่" → ไฟน้ำได้ยินว่าเขาไม่เห็นคำสิ่งที่เกิดขึ้น · ไฟน้ำ "ฉันยังไม่พร้อม" → ไฟได้ยินเป็นการลงโทษ

หลักสามข้อ หนึ่ง ไฟรู้ว่าคำที่พูดผ่าน ๆ ถูกเก็บไว้หมด จึงต้องปิดเรื่องให้จบเป็นคำพูด ไม่ใช่แค่ทำตัวปกติในวันรุ่งขึ้น · สอง ไฟน้ำบอกเวลาที่ตัวเองต้องการ เช่น "ขอเวลาถึงพรุ่งนี้เย็น" เพื่อให้ไฟรอเป็น · สาม ตกลงคำหยุดไว้ล่วงหน้าตอนใจเย็น เหมือนคู่ไฟ-ไฟ เพราะคู่นี้ก็ไม่มีใครเย็นเหมือนกัน

ลองทำ ตกลงประโยคปิดเรื่องหนึ่งประโยคที่ทั้งคู่จะใช้จริง เช่น "เรื่องนี้จบแล้วนะ เราโอเคกันแล้ว" แล้วใช้ทุกครั้งหลังทะเลาะ คู่นี้ไม่ได้ต้องการทะเลาะน้อยลง แต่ต้องการจุดจบที่ทั้งคู่ได้ยินเหมือนกัน

ชั่วที่ขาด แห้ง เย็น — หากจากคนธาตุลมหรือน้ำลมที่อยู่ใกล้ จากเวลาที่แยกกันโดยตั้งใจ และจากกิจวัตรที่เย็นลงด้วยกัน

สรุปของบทนี้

หกดุ่ในกลุ่มนี้มีโครงเดียวกัน — **เห็นตรงกันสองแกน ขัดกันหนึ่งแกน และแกนที่ขัดกันนั้นสมดุลพอดีในคู่**

ข้อดีคือความขัดแย้งของกลุ่มนี้ **คาดเดาได้** รู้ล่วงหน้าเลยว่าทะเลาะกันเรื่องอะไร และเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องเดิมทุกครั้ง

ข้อเสียคือ **สองแกนที่เหมือนกันนั้นไม่มีใครถ่วง** และเพราะคู่นี้ทะเลาะน้อย ทั้งคู่จึงมักไม่รู้ตัวว่ากำลังเอียงไปทางเดียวกันมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่าจะเหนื่อยพร้อมกัน

คำแนะนำสำหรับผู้สอน เวลาสอนกลุ่มนี้ ให้เน้นที่ข้อที่ขาดมากกว่าที่จุดขัดแย้ง เพราะจุดขัดแย้งของกลุ่มนี้แก้ไม่ยาก แต่ข้อที่ขาดสองข้อต่างหากที่จะสะสมเป็นปัญหาในสิบปี

ขอบเขตของบทนี้

คูในกลุ่มนี้ทุกคู่มีธาตุคู่อยู่ข้างหนึ่งเสมอ จึงต้องอ่านร่วมกับบทที่ 12 เรื่องธาตุคู่มีสองบ้าน เพราะสิ่งที่ดูเหมือนความไม่คงเส้นคงวาในกลุ่มนี้ มักเป็นการสลับบ้านของฝ่ายธาตุคู่ ไม่ใช่รูปแบบของคู่

และการที่กลุ่มนี้ทะเลาะน้อย ไม่ได้แปลว่าไม่มีอะไรต้องดูแล ข้อที่ต้องเผาคือข้อที่ขาดสองข้อ ซึ่งสะสมเจียบ ๆ ได้นานหลายปี

ก่อนไปบทต่อไป

บทต่อไปเป็นกลุ่มที่คุ้นเคยที่สุด เพราะสามในหกคู่คือคู่ธาตุเดี่ยวสามธาตุที่เล่น 6 เขียนไว้แล้ว เล่นนี้จะเติมเรขาคณิตเข้าไป และจะเพิ่มอีกสามคู่ที่เป็นของธาตุคู่ล้วน ๆ ซึ่งยังไม่เคยมีใครเขียนถึง

หมายเหตุ — เนื้อหาในบทนี้ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุม หรือบาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 ก่อน

คู่ 120° ข้ามหนึ่งช่อง

หกคู่ที่มีหัวร่วมหนึ่ง และขาดหัวเดียว

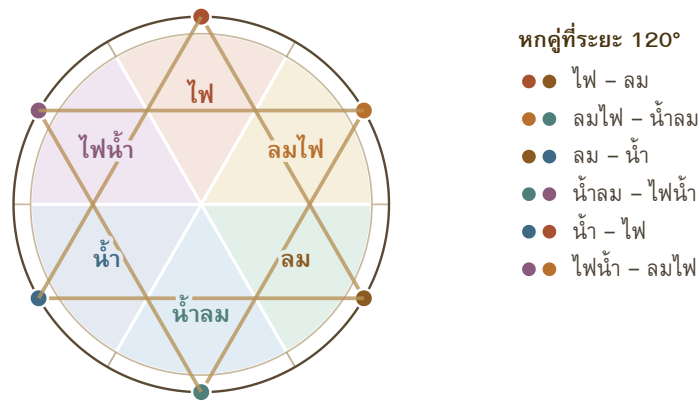
กลุ่มนี้มีหกคู่ แบ่งเป็นสองชุดที่สมมาตรกัน — สามคู่ของธาตุเดี่ยวสามธาตุ และสามคู่ของธาตุคู่สามธาตุ

โครงรวมของทั้งกลุ่ม ซ้ำกันหนึ่งคำ ขาดหนึ่งหัว และ หัวที่ขาดคือบ้านของธาตุที่สามเสมอ

ตัวอย่างที่ชัดที่สุด ไฟกับลมซ้ำกันที่เบา และขาดหนัก ซึ่งเป็นบ้านของน้ำ — ธาตุที่สามที่ไม่ได้อยู่ในคู่นี้พอดี กฎนี้ใช้ได้กับทั้งหกคู่ในกลุ่ม

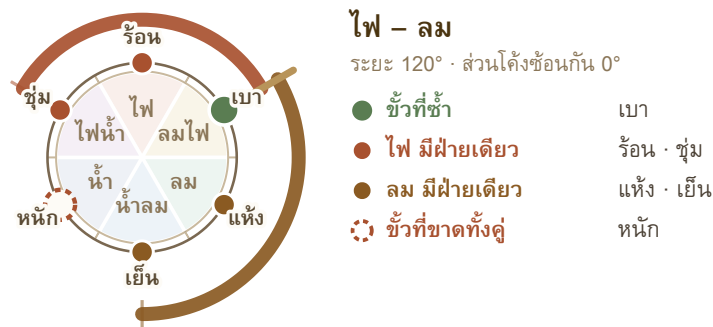
ข้อที่ต้องแก้ความเข้าใจผิดก่อนอ่าน ธาตุเดี่ยวสามธาตุห่างกัน 120 องศาเท่านั้นหมด ไม่มีคู่ไหนเป็นหัวตรงข้ามของกัน ประโยคที่พูดกันบ่อยว่าไฟกับน้ำตรงข้ามกันนั้นไม่ตรงกับเรขาคณิตของวง หัวตรงข้ามของไฟคือน้ำลม ไม่ใช่ไฟ และคู่ไฟกับน้ำมีหัวร่วมกันอยู่หนึ่งหัวคือซุ่ม ซึ่งอธิบายพฤติกรรมของคู่นี้ได้ดีกว่าคำว่าตรงข้าม

สิ่งที่ทำให้กลุ่มนี้จัดการง่ายที่สุดในสัระยะ คือยาอยู่ในคู่ครึ่งหนึ่ง และอีกครึ่งรู้ชัดว่าต้องไปหาจากไหน เพราะขาดแค่หัวเดียว

รูป 8.1 หกดู่ข้ามหนึ่งช่อง — เส้นเชื่อมประกอบกันเป็นสามเหลี่ยมสองรูปซ้อนกัน ทุกคู่มีชั่วร่วมหนึ่งชั่ว

ไฟ-ลม

รูป 8.2 ไฟ กับ ลม ห่างกัน 120° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 0° จึงซ้ำที่ เบา และขาดพร้อมกันที่ หนัก

ระยะและชั่ว 120° · ชั่ว เบา · ขาด หนัก (บ้านของน้ำ)

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว่ง
บรรยากาศ	มีพลัง สนุก ก้าวหน้าเร็ว	กระสับกระส่ายปนร้อนรน
การตัดสินใจ	ลมเสนอทาง ไฟเลือกและลงมือ	ลมเปลี่ยนใจ ไฟหงุดหงิดว่าไม่แน่นอน
การลงมือ	ไฉ่เดียวกลายเป็นจริงรวดเร็ว	เริ่มหลายอย่างพร้อมกันจนหมดแรง
การสื่อสาร	คุยลึกลับ เสริมกัน	ลมพูดทวน ไฟพูดตัดบท

ของขวัญ ลมมีไอเดียมากแต่บางทีทำไม่จบ ไฟตัดสินใจเร็วและลงมือ แต่บางทีขาดมุมมองที่หลากหลาย เมื่อรวมกัน ลมจุดประกายให้ไฟเห็นความเป็นไปได้ใหม่ และไฟทำให้ไอเดียของลมไม่ค้างคา นี่ก็คือคู่ที่ เคลื่อนไปข้างหน้าได้เร็วเมื่อมีเป้าหมายร่วม

ชั่วร่วมคือจุดที่แรงเกิน ทั้งคู่เบา คือเร็ว สะเทือนง่าย อยู่ไม่ติดที่ ตรงนี้ไม่ใช่จุดที่ทะเลาะกัน แต่เป็นจุด ที่เสริมกันจนไม่มีใครเบรก คู่นี้เร่งไปด้วยกันแล้วหมดพลังพร้อมกัน

ความท้าทาย หนึ่ง คนละจังหวะของการตัดสินใจ ลมคิดหลายทางและเปลี่ยนใจได้บ่อย ไฟอยากตัดสินใจ ครั้งเดียวแล้วเดินหน้า ไฟจึงรู้สึกวาลมไม่จริงจัง ลมรู้สึกวาลไฟเร่ง · สอง ความเข้มข้นของไฟทำให้ลม หวั่น น้ำเสียงที่หนักซึ่งเป็นปกติสำหรับไฟ ทำให้ลมรู้สึกถูกกดทับ แล้วลมจะไม่บอก แต่ค่อย ๆ ถอย ห่างเจียบ ๆ · สาม ไฟที่วิจารณ์ไอเดียของลมแรงเกินไป ทำให้ลมเลิกแบ่งปัน และความสามารถที่ ดึงดูดไฟมาตั้งแต่แรกก็จางหาย

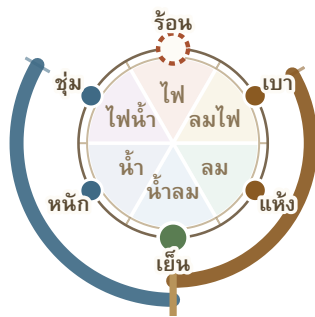
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟ "ตัดสินใจสักที" → ลมได้ยินว่า "ถูกบีบ ไม่ปลอดภัย" · ลม "ขอคิดก่อน มี อีกทางไหม" → ไฟได้ยินว่า "ไม่ไวใจฉัน ถ่วงงาน"

หลักสามข้อ หนึ่ง ไฟชะลอลงเพื่อลม ให้ลมคิดออกเสียงจนจบโดยไม่ตัดบท ไอเดียที่ออกมาดีกว่าที่ ไฟคิดเอง · สอง ลมตามให้ถึงจบบ้าง รับปากน้อยลงและทำสิ่งที่รับปากให้สำเร็จ ความรู้สึกวาลไฟได้ สำคัญกับไฟมาก · สาม พักพร้อมกันก่อนที่จะหมดพลังพร้อมกัน ตั้งเวลาที่ไม่เร่งไวเป็นประจำ

ลองทำ สัปดาห์นี้ให้ลมเป็นผู้คิดออกเสียงห้านาที และไฟเป็นผู้ฟังจนจบโดยไม่เสนอทางแก้ สังเกตว่าไอ เดียของลมเปลี่ยนไปอย่างไรเมื่อได้พื้นที่

ชั่วที่ขาด หนัก — ธาตุที่สามคือน้ำ หาได้จากกิจวัตรที่ซ้ำเดิม เวลาพักที่ตั้งใจไม่ทำอะไร งานที่ต้องอยู่ กับที่นาน ๆ และเพื่อนหรือที่ปรึกษาธาตุน้ำที่นิ่งและไม่รีบ

ลม-น้ำ

ลม - น้ำ

ระยะ 120° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- ขั้วที่ซ้ำ เยิน
- ลม มีฝ่ายเดียว เบา · แห้ง
- น้ำ มีฝ่ายเดียว หนัก · ชุ่ม
- ⊙ ขั้วที่ขาดทั้งคู่ ร้อน

รูป 8.3 ลม กับ น้ำ ห่างกัน 120° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 0° จึงซ้ำที่ เยิน และขาดพร้อมกันที่ ร้อน

ระยะและขั้ว 120° · ขั้ว เยิน · ขาด ร้อน (บ้านของไฟ)

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	สมดุล สงบในความเป็นชีวิต	ลมรำคาญที่ถูกถ่วง น้ำเหนียวที่ถูกเร่ง
การตัดสินใจ	ลมเสนอ น้ำคิดให้รอบคอบ	ลมเปลี่ยนใจไว น้ำยังคิดไม่จบ
การลงมือ	ลมเริ่ม น้ำตามไปจนจบ	ลมเริ่มหลายอย่าง น้ำตามไม่ทัน
การสื่อสาร	น้ำฟังลึก ลมแบ่งปันสนุก	ลมพูดจนน้ำท่วม น้ำเงียบจนลมง

ของขวัญ นี่คือคู่ที่เฝ้ายากันได้ลึกที่สุดในกลุ่ม เพราะแต่ละฝ่ายมีสิ่งที่อีกฝ่ายไม่มีในระดับพื้นฐาน ในวันที่ลมฟุ้ง ความนิ่งของน้ำคือสมอที่ลมต้องการ น้ำไม่ต้องทำอะไรพิเศษ แค่อยู่ใกล้และไม่ตื่นตระหนกตาม ในวันที่น้ำหม่นและเฉื่อย ความสดใหม่ของลมคือสิ่งที่ทำให้น้ำขยับ ลมไม่ต้องบังคับ แค่เปิดประตูไว้

ขั้วร่วมคือจุดที่แรงเกิน ทั้งคู่เย็น คือสงบ ถอย ไม่ปะทะ ผลคือไม่มีใครเริ่มเรื่องยาก ลมหลบด้วยการขยับหนี น้ำหลบด้วยการนิ่งเงียบ เรื่องจึงลอยค้างได้เป็นปีโดยไม่มีเสียงดังเลย

ความท้าทาย หนึ่ง คนละสปัด ลมเร็วทุกอย่าง น้ำช้าทุกอย่าง ลมรู้สึกถูกถ่วง น้ำรู้สึกถูกเร่ง · สอง การเปลี่ยนแปลงคนละทาง ลมรักสิ่งใหม่ น้ำรักสิ่งคุ้นเคย · สาม การสื่อสารผิดจังหวะ ลมเล่าทุกอย่างในห้านาที น้ำยังไม่ทันประมวล และคำตอบที่น้ำต้องใช้เวลาคิดมาไม่ทันก่อนลมเปลี่ยนเรื่อง · สี่ น้ำที่เงียบกับลมที่ดัง เมื่อน้ำไม่พอใจ น้ำถอยห่างเงียบ ๆ ลมตีความว่าไม่มีปัญหา จนวันที่น้ำระเบิด ลมก็ตกใจว่าทำไมไม่บอกตั้งแต่แรก

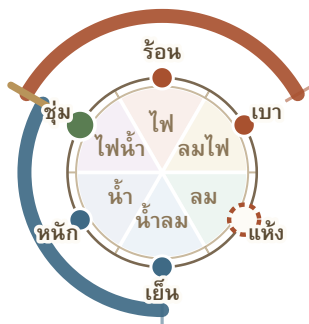
คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** ลม "ไปที่ใหม่กันไหม ลองอันใหม่ไหม" → น้ำได้ยินว่า "ที่นี่ไม่ดีพอ ฉันไม่พอ" · น้ำ "อยู่บ้านก็ได้" → ลมได้ยินว่า "ถูกล็อก"

หลักสามข้อ หนึ่ง ลมชะลอลงเมื่ออยู่กับน้ำ และน้ำขยับขึ้นมาเล็กน้อยเมื่ออยู่กับลม ไม่มีใครต้องเปลี่ยนเป็นอีกธาตุ แต่พบกันที่ตรงกลางได้ · สอง น้ำต้องพุด ลมต้องฟัง น้ำฝึกพุดก่อนที่จะสะสมเป็นภูเขา ลมฝึกฟังจนจบโดยไม่เปลี่ยนเรื่อง · สาม ให้พื้นที่ในการเปลี่ยนแปลง ลมยอมรับว่าน้ำต้องการเวลาตกผลึก น้ำยอมรับว่าความอยากเปลี่ยนของลมไม่ใช่การปฏิเสธสิ่งที่มีอยู่

ลองทำ นั่งคุยกันโดยไม่มีจอ ลมพูดรอบละไม่เกินสองนาทีแล้วหยุดให้น้ำตอบ น้ำพูดความรู้สึกออกมาแม้จะสั้นและอึดอัด

ชั่วที่ขาด ร้อน — ธาตุที่สามคือไฟ หาได้จากกิจกรรมที่บังคับให้ต้องตัดสินใจภายในเวลา คนกลางที่กล้าถามตรง ๆ เพื่อนธาตุไฟที่เริ่มเรื่องยากให้ และความอุ่นจากข้างนอกเช่นอาหาร แสงแดด การเคลื่อนไหว

น้ำ-ไฟ

น้ำ - ไฟ

ระยะ 120° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- ชั่วที่ซ้ำ ชุ่ม
- น้ำ มีฝ่ายเดียว เย็น · หนัก
- ไฟ มีฝ่ายเดียว ร้อน · เบา
- ⦿ ชั่วที่ขาดทั้งคู่ แห้ง

รูป 8.4 น้ำ กับ ไฟ ห่างกัน 120° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 0° จึงซ้ำที่ ชุ่ม และขาดพร้อมกันที่ แห้ง

ระยะและชั่ว 120° · ชั่ว ชุ่ม · ขาด แห้ง (บ้านของลม)

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แคว้ง
บรรยากาศ	ทรงพลัง มั่นคง ฟังพากันได้จริง	ตึงเครียดเจิบ ๆ ทับถมความรู้สึกกัน
การตัดสินใจ	ไฟตัดสินใจ น้ำประคอง	ไฟไม่รอน้ำ น้ำต่อต้านเจิบ ๆ
การลงมือ	ไฟผลักดัน น้ำทำให้ยั่งยืน	ไฟรู้สึกถูกล่วง น้ำรู้สึกถูกรัง
การสื่อสาร	ไฟพูดชัด น้ำฟังลึก	ไฟพูดแรง น้ำเจิบกว่าเดิม

ของขวัญ คู่นี้ประคองกันได้ลึกที่สุด ไฟให้น้ำในสิ่งที่น้ำไม่ค่อยมี คือความกล้าตัดสินใจและพลังที่หลักให้สิ่งต่าง ๆ เคลื่อน น้ำให้ไฟในสิ่งที่ไฟไม่ค่อยให้ตัวเอง คือที่พักหลังการลุกและความสงบที่ไม่ตัดสินใจ

ข้าวร่วมคือจุดที่แรงเกิน และข้อนี้แก้ความเข้าใจเดิม ทั้งคู่หุ้ม คือผูกพัน หุ้ม เก็บรักษา ทั้งสองคนจึงลงทุนกับความสัมพันธ์มาก ไฟผูกพันแบบเรียกร้อง น้ำผูกพันแบบทน และเพราะไม่มีใครมีแห่ง จึงไม่มีใครยอมออกมา นี่คือเหตุผลเชิงโครงสร้างที่คู่นี้เมื่อมีปัญหาแล้วปัญหาไม่ลอยไปไหน ไม่ใช่เพราะทั้งคู่ตรงข้ามกัน แต่เพราะทั้งคู่ยึดเหมือนกัน

ความท้าทาย หนึ่ง อุณหภูมิไม่ตรงกัน ไฟแสดงออกด้วยความเข้มข้น น้ำแสดงออกด้วยความเจ็บ เมื่อไฟพูดเสียงดังด้วยความรู้สึกธรรมดา น้ำอาจรู้สึกถูกละเลย เมื่อน้ำตอบเจ็บด้วยความรู้สึกธรรมดา ไฟอาจรู้สึกว่าน้ำไม่สนใจ . สอง ไฟแรง น้ำต่อต้านเจ็บ น้ำมักไม่ขัดต่อหน้าแต่ไม่ทำอยู่ในใจ การต่อต้านที่เจ็บนี้กระตุ้นความสัมพันธ์ได้ลึก เพราะไฟไม่รู้ว่าอะไรผิด . สาม ไฟที่วิจารณ์ความเฉื่อยของน้ำโดยไม่รู้ตัว ทำให้น้ำรู้สึกว่าตัวเองไม่พอและค่อย ๆ ปิดใจ . สี่ ไฟที่หุ้มดูแลน้ำอาจรู้สึกว่าหุ้มอยู่ฝ่ายเดียว ในขณะที่น้ำไม่รู้ว่ามีไฟเหนี่ยว เพราะไฟไม่บ่น

คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟ "ทำไมไม่พูดอะไร" → น้ำได้ยินว่า "ฉันไม่ดีพอ" . น้ำ "ไม่เป็นไร" → ไฟได้ยินว่า "ไม่มีปัญหา" แล้วอีกหลายเดือนต่อมาไฟก็ตกใจเมื่อน้ำระเบิดด้วยประโยค "ฉันทนมานาน"

หลักสามข้อ หนึ่ง ไฟปรับน้ำเสียง น้ำเปล่งเสียง การพูดเบาเล็กน้อยไม่ได้ลดความตรงไปตรงมา แต่ทำให้น้ำได้ยินเนื้อหาแทนน้ำเสียง ส่วนน้ำต้องบอกความรู้สึกก่อนที่มันจะสะสม . สอง ไฟเคารพจังหวะของน้ำ น้ำกล้าตัดสินใจร่วม และน้ำต้องไม่ใช้ความช้าเป็นเครื่องมือต่อต้าน . สาม เห็นค่ากันและกันออกเป็นคำพูด เพราะไฟแสดงความรักด้วยการกระทำที่น้ำอาจมองเป็นเรื่องปกติ และน้ำแสดงความรักด้วยการอยู่ที่ไฟอาจไม่ทันสังเกต

ลองทำ สัปดาห์นี้ ฝ่ายไฟลดน้ำเสียงลงและฟังจนจบแม้คำตอบจะมาช้า ฝ่ายน้ำบอกความต้องการหนึ่งเรื่องที่เกิดขึ้น ออกมาเป็นคำพูดสั้น ๆ ไม่เกินสองประโยค

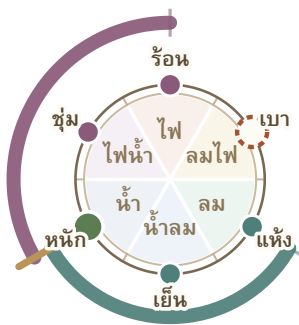
ข้อที่ขาด แห่ง — ธาตุที่สามคือลม หาได้จากกระยะห่างที่ตกลงกันได้ เวลาแยกกันทำสิ่งที่ตัวเองชอบ อารมณ์ขัน ทางเลือกที่สาม และเพื่อนธาตุลมที่ทำให้เรื่องหนักกลายเป็นเรื่องเบา

หลักสามข้อ หนึ่ง ทั้งคู่ต้องตั้งใจสร้างความผูกพันเป็นรูปธรรม เพราะมันไม่เกิดเอง เช่น สิ่งที่ทำร่วมกันเป็นประจำ ของที่ดูแลร่วมกัน หรือคำพูดที่ยืนยันว่าเลือกกันแล้ว · สอง ลมไฟหยุดหนึ่งจังหวะก่อนพูดตอนร้อน และน้ำลมตอบสั้น ๆ ทันทันทันทีที่จะเจิบ · สาม ตกลงเรื่องเวลากันไว้ล่วงหน้า เช่น ลมไฟรอคำตอบได้ถึงเมื่อไร และน้ำลมจะตอบภายในเมื่อไร

ลองทำ เดือนนี้ให้ทั้งคู่เลือกสิ่งหนึ่งที่จะทำร่วมกันทุกสัปดาห์โดยไม่เลื่อน และบอกกันตรง ๆ ครั้งหนึ่งว่าทำไมถึงยังอยากอยู่ด้วยกัน คู่นี้ไม่ได้ขาดความรู้สึก แต่ขาดการแสดงออกที่อีกฝ่ายอ่านได้

ข้อที่ขาด ชุ่ม — ธาตุที่สามคือไฟน้ำ หาได้จากคนที่แสดงความผูกพันอย่างเปิดเผย จากพิธีเล็ก ๆ ที่ทำซ้ำ เช่น การฉลองวันครบรอบ และจากการดูแลใครสักคนหรืออะไรสักอย่างร่วมกัน

น้ำลม-ไฟน้ำ

น้ำลม - ไฟน้ำ

ระยะ 120° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- ข้อที่ซ้ำ หนัก
- น้ำลม มีฝ่ายเดียว แห้ง · เย็น
- ไฟน้ำ มีฝ่ายเดียว ร้อน · ชุ่ม
- ⦿ ข้อที่ขาดทั้งคู่ เบา

รูป 8.6 น้ำลม กับ ไฟน้ำ ห่างกัน 120° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 0° จึงซ้ำที่ หนัก และขาดพร้อมกันที่ เบา

ระยะและข้อ 120° · ข้อ หนัก · ขาด เบา (บ้านของลมไฟ)

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	มันคงมาก อยู่ด้วยกันได้นาน	หนักอึ้ง ค้างคา ไม่มีอะไรคลี่คลาย
การตัดสินใจ	ทั้งคู่ไม่ผลิผลาม	ค้างนานมาก แล้วค่อยระเบิดออกทีเดียว
การลงมือ	ทนได้ทั้งคู่ในเรื่องที่คนอื่นถอย	แบกรื้อเดิมกันมาหลายปี
การสื่อสาร	ไฟน้ำเปิดเรื่อง น้ำลมฟังลึก	ไฟน้ำเรียกร้อง น้ำลมถอยลึก

ของขวัญ ทั้งคู่หนัก จึงเป็นคู่ที่ไม่หายไปไหน ความสัมพันธ์นี้ทนแรงกระแทกจากข้างนอกได้ดีมาก ปัญหาเศรษฐกิจ ความเจ็บป่วย หรือความสูญเสีย ไม่ทำให้คู่นี้แตก และไฟน้ำยังนำความอุ่นเข้ามาในความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่น้ำลมไม่มีเลย

ชั่วคราวคือจุดที่แรงเกิน ทั้งคู่หนัก คือข้า สะเทือนยาก อยู่กับที่ได้นาน ในด้านดีแปลว่าทน ในด้านเสียแปลว่าเรื่องที่ต่างก็ต่างอยู่อย่างนั้นได้นานเท่ากัน คู่นี้ไม่ค่อยแก้ปัญหาก็แต่แบกมันไปด้วยกัน

ความท้าทาย หนึ่ง ไฟน้ำผูกพันและร้อน น้ำลมห่าและเย็น เป็นรูปแบบไล่-ถอยที่เดินช้ามาก บางคู่ใช้เวลาสิบปีกว่าจะรู้ว่ากำลังอยู่ในรูปแบบนี้ · สอง ไฟน้ำแสดงความรักด้วยการเข้าใกล้ น้ำลมแสดงความรักด้วยการให้พื้นที่ ทั้งคู่จึงรักกันด้วยวิธีที่อีกฝ่ายอ่านว่าตรงข้ามกับความรัก · สาม ไม่มีเบาเลย เมื่อมีเรื่องหนัก ไม่มีอะไรทำให้มันเบาลงได้ ความน้อยใจจึงสะสมเป็นชั้น ๆ

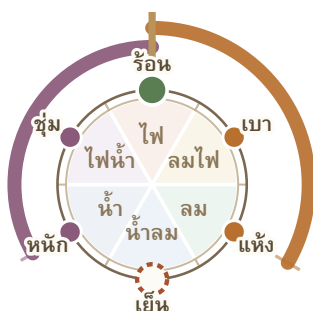
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟน้ำ "ฉันทำทุกอย่างให้แล้ว เธอยังไม่พอใจอีกเธอ" → น้ำลมได้ยินว่าตัวเองเป็นภาระ แล้วถอยลึก · น้ำลม "ฉันแค่อยากอยู่เงียบ ๆ" → ไฟน้ำได้ยินว่าเขาไม่อยากอยู่กับฉัน

หลักสามข้อ หนึ่ง ไฟน้ำเรียนรู้ว่าการที่น้ำลมต้องการพื้นที่ไม่ใช่การปฏิเสธ และการให้พื้นที่คือวิธีที่ทำให้น้ำลมกลับมาเอง · สอง น้ำลมส่งสัญญาณเล็ก ๆ ที่ไฟน้ำอ่านออก เพราะไฟน้ำอ่านความเจ็บไม่ได้และจะเติมความหมายที่แย่ที่สุดลงไปเอง · สาม ยึดความเบาจากข้างนอกอย่างจริงจัง เพราะคู่นี้ไม่มีใครทำให้อะไรเบาลงได้

ลองทำ เลือกเรื่องที่ยาวนานที่สุดหนึ่งเรื่อง แล้วตกลงกันว่าจะคุยกันแค่ยี่สิบนาที ไม่ต้องจบในครั้งเดียว คู่นี้ไม่ได้กลัวการคุย แต่กลัวการคุยที่ไม่มีวันจบ การกำหนดเวลาทำให้เริ่มได้

ชั่วที่ขาด เบา — ธาตุที่สามคือลมไฟ หาได้จากเพื่อนที่พาออกไปข้างนอก จากกิจกรรมที่ไม่ต้องจริงจังจากการเปลี่ยนสถานที่ และจากเสียงหัวเราะ

ไฟน้ำ-ลมไฟ

ไฟน้ำ – ลมไฟ

ระยะ 120° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- ชั่วที่ซ้ำ ร้อน
- ไฟน้ำ มีฝ่ายเดียว หนัก · ชุ่ม
- ลมไฟ มีฝ่ายเดียว เบา · แห้ง
- ชั่วที่ขาดทั้งคู่ เย็น

รูป 8.7 ไฟน้ำ กับ ลมไฟ ห่างกัน 120° ส่วนโค้งของทั้งคู่ทับกัน 0° จึงซ้ำที่ ร้อน และขาดพร้อมกันที่ เย็น

ระยะและชั่ว 120° · ซ้ำ ร้อน · ขาด เย็น (บ้านของน้ำลม)

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	เข้มข้น มีชีวิตชีวา ไม่มีอะไรจืด	ร้อนทั้งคู่ ไม่มีใครดับ
การตัดสินใจ	กล้าทั้งคู่ ตัดสินไว	ชนกันแรงและเร็ว
การลงมือ	ลมไฟเปิด ไฟน้ำสานต่อจนสำเร็จ	ลมไฟไปต่อแล้ว ไฟน้ำยังแบกของเดิม
การสื่อสาร	ตรง อุ่น ไม่อ้อม	คำแรงพุ่งใส่กันทันที

ของขวัญ ทั้งคู่ร้อน จึงไม่มีใครต้องเดาว่าอีกฝ่ายคิดอะไร ความรู้สึกออกมาทันทีและชัดเจน เป็นคู่ที่มีชีวิตชีวาและไม่จืดเลย ลมไฟเปิดโลกใหม่ให้ไฟน้ำ ไฟน้ำให้ความผูกพันและความทนที่ลมไฟไม่มี

ข้อร่วมคือจุดที่แรงเกิน ทั้งคู่ร้อน คือกล้า เผลอใจ เร่ง เมื่อมีเรื่อง ทั้งคู่ไม่ถอย ทั้งคู่พูดทันที และไม่มีใครเย็นพอที่จะเป็นคนหยุด

ความท้าทาย หนึ่ง และเป็นข้อหลักของคู่นี้ — **ความจำไม่เท่ากัน** ลมไฟเบาและแห้ง พุดร้อน ๆ แล้วปล่อยได้จริงภายในวันเดียว ไฟน้ำหนักและชุ่ม เก็บทุกคำไว้และให้อภัยซ้ำ ทะเลาะครั้งเดียวแต่จบคนละเวลา · สอง ลมไฟเดินไปเรื่องใหม่ ไฟน้ำยังแบกเรื่องเดิม ลมไฟจึงดูเหมือนไม่จริงจัง และไฟน้ำดูเหมือนไม่ยอมปล่อย · สาม ไม่มีเย็นเลย ไม่มีใครเป็นคนเบรก ความร้อนจึงได้ขึ้นเร็วมากในทุกการทะเลาะ

คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ลมไฟ "เรื่องนั้นมันผ่านไปแล้ว" → ไฟน้ำได้ยินว่าสิ่งที่ตัวเองเจ็บไม่มีค่า · ไฟน้ำ "เธอไม่เคยจริงจังกับอะไรเลย" → ลมไฟได้ยินว่าตัวตนของเขาเป็นปัญหา

หลักสามข้อ หนึ่ง ลมไฟปิดเรื่องให้จบเป็นคำพูดทุกครั้ง เพราะสำหรับไฟน้ำ เรื่องที่ไม่ได้ปิดคือเรื่องที่ยังเปิดอยู่ · สอง ไฟน้ำบอกเวลาที่ตัวเองต้องใช้ แทนที่จะเงียบแล้วให้ลมไฟเดา · สาม ตกลงคำหยุดไว้ล่วงหน้า และตกลงด้วยว่าหลังหยุดแล้วจะกลับมาคุยเมื่อไร เพราะถ้าไม่กำหนด ลมไฟจะคิดว่าจบแล้ว ส่วนไฟน้ำจะรออยู่

ลองทำ หลังทะเลาะครั้งต่อไป ให้ลมไฟเป็นคนพูดประโยคปิดเรื่องออกมาดัง ๆ และให้ไฟน้ำเป็นคนบอกว่าต้องการเวลาอีกเท่าไรถึงจะโอเคจริง สองประโยคนี้แก้ปัญหาลหลักของคู่นี้ได้ตรงจุดที่สุด

ข้อที่ขาด เย็น — ธาตุที่สามคือน้ำลม หาได้จากคนที่นิ่งและไม่ตอบโต้ จากกติกาที่ตกลงตอนใจเย็น และจากเวลาที่ตั้งใจไม่ทำอะไรเลยด้วยกัน

สรุปของบทนี้

หกลุ่มนี้อ่านด้วยสองคำถามเดียวกันเสมอ

คำถามแรก ขั้วร่วมคืออะไร นั่นคือเรื่องที่คุณนี้จะทะเลาะกันซ้ำ ๆ โดยไม่รู้ว่ที่จริงมันเป็นเรื่องที่ทั้งคู่มีเหมือนกัน ไม่ใช่เรื่องที่อีกฝ่ายเป็นแล้วเราไม่เป็น

คำถามที่สอง ขั้วที่ขาดคืออะไร นั่นคือธาตุที่สามที่ต้องไปหาจากข้างนอก และเพราะขาดแค่ขั้วเดียว การหามาเติมจึงชัดเจนที่สุดในสี่ระยะ

กลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มที่ **ให้คำแนะนำได้ตรงที่สุด** และเป็นกลุ่มที่ควรใช้เป็นตัวอย่างเวลาสอนเรื่องขั้วร่วม และขั้วที่ขาดเป็นครั้งแรก

ขอบเขตของบทนี้

สามคู่แรกในบทนี้มีเนื้อหาอยู่ในเล่ม 6 แล้ว สิ่งทีเล่มนี้เพิ่มคือเรขาคณิต ไม่ใช่การแก้ข้อสรุปเดิม ผู้อ่านที่ต้องการคำแนะนำรายวันและบริบทรอบครัหรือที่ทำงาน ให้กลับไปทีเล่ม 6

สามคู่หลังเป็นคู่ของธาตุคู่ล้วน ซึ่งยังไม่มีข้อมูลจากสนามมากเท่าสามคู่แรก ให้ถือเป็นข้อเสนอที่ได้จากเรขาคณิตและรอการตรวจสอบเพิ่มเติม

ก่อนไปบทต่อไป

เหลือกลุ่มสุดท้ายซึ่งมีแค่สามคู่ แต่เป็นสามคู่ที่ต่างจากอีกสิบแปดคู่อย่างสิ้นเชิง เพราะไม่มีขั้วร่วมเลยสักขั้ว และไม่ขาดอะไรเลยสักขั้ว

หมายเหตุ — เนื้อหาในบทนี้ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุม หรือบาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 ก่อน

คู่ 180° ตรงข้าม

สามคู่ที่ครบวงในตัวเอง แต่ต้องแปลทุกอย่าง

กลุ่มนี้มีแค่สามคู่ แต่เป็นสามคู่ที่ต่างจากอีกสิบแปดคู่โดยสิ้นเชิง

ทุกคู่ในกลุ่มนี้เป็นธาตุเดียวกับธาตุคู่ที่อยู่ตรงข้ามกันบนวง — ลมกับไฟน้ำ ไฟกับน้ำลม น้ำกับลมไฟ

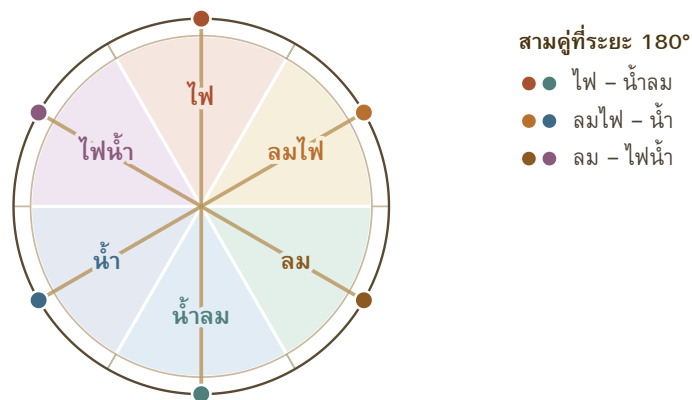
เหตุผลทางเรขาคณิตที่ทำให้กลุ่มนี้พิเศษ ขอบสองข้างของธาตุคู่เป็นขั้วตรงข้ามของขอบสองข้างของธาตุเดี่ยวพอดี และบ้านของทั้งสองก็ตรงข้ามกันอยู่แล้ว ผลคือ **ตรงข้ามกันครบทั้งสามแกน** ไม่มีขั้วใดที่สองคนนี้ยืนร่วมกันเลยแม้แต่ครั้ง

แต่ผลอีกด้านของข้อเดียวกันคือ **สองคนรวมกันครอบคลุมทั้งหกขั้วพอดี** ไม่มีขั้วใดขาดหายไปจากความสัมพันธ์นี้เลย

สองประโยคข้างบนนี้ดูเหมือนขัดกัน แต่มันคือสิ่งเดียวกันมองจากคนละด้าน และเป็นหัวใจของทั้งบท

คู่ 180° ไม่ต้องไปหาธาตุที่สามจากข้างนอก เพราะยาทั้งหมดอยู่ในคู่แล้ว แต่ก็ไม่มีจังหวะร่วมให้พักเลย เพราะทุกเรื่องต้องแปล

นี่คือเหตุผลที่กลุ่มนี้ **แปรปรวนสูงสุด** เป็นได้ทั้งคู่ที่ดีที่สุดและแย่ที่สุด และผลลัพธ์ขึ้นกับสองอย่างเท่านั้น คือ **ขนาดยา** (บทที่ 15) และ **การแปล** (บทที่ 11)

รูป 9.1 สามคู่ตรงข้าม — เส้นเชื่อมลากผ่านกลางวง ทั้งคู่รวมกันได้ครบหกชั่ว แต่ไม่มีชั่วใดร่วมกันเลย

ลม-ไฟน้ำ

รูป 9.2 ลม กับ ไฟน้ำ ห่างกัน 180° ส่วนโค้งไม่ทับกันเลยแม้แต่องศาเดียว แต่ต่อกันพอดีจนครบทั้งหกชั่ว จึงไม่ซ้ำและไม่ขาดสักชั่ว

ระยะและชั่ว 180° · ลมถือ แห้ง-เบา-เย็น · ไฟน้ำถือ ชุ่ม-ร้อน-หนัก · ไม่มีชั่วร่วม ไม่มีชั่วที่ขาด

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	อุ่นและมีชีวิต ต่างเดิมสิ่งที่อีกฝ่ายไม่มี	ไฟน้ำร้อนจัดอัด ลมหายไปเงียบ ๆ
การตัดสินใจ	ไฟน้ำหนักแน่น ลมเห็นทางเลือก	ไฟน้ำตัดสินใจแล้ว ลมไม่อยู่ให้ตัดสินใจ
การลงมือ	ไฟน้ำทำงานจบ ลมหาวิธีใหม่	ไฟน้ำแบกคนเดียว ลมเริ่มแล้วไปต่อ
การสื่อสาร	ลมทำให้เรื่องหนักเบาลง ไฟน้ำทำให้เรื่องเบา มีน้ำหนัก	ไฟน้ำทวง ลมเลี้ยง

ของขวัญ — และข้อนี้เป็นของแท้ กฎการดูแลธาตุลมที่เราใช้มาตลอดคือ อุ่น ชุ่ม ถ่วง สามคำ และไฟน้ำถือครบทั้งสามคำพอดี คือร้อน ชุ่ม หนัก ไม่มีธาตุใดในวงที่เป็นยาของลมได้ครบเท่านี้

ในทางกลับกัน ลมให้ไฟน้ำในสิ่งที่ไฟน้ำไม่มีเลยสักครั้ง คือระยะห่าง ความเบา และการปล่อย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไฟน้ำต้องการมากที่สุดและขอเองไม่เป็น เพราะการปล่อยไม่ได้อยู่ในธรรมชาติของเขา คนธาตุไฟน้ำที่อยู่กับลม มักได้หัวเราะกับเรื่องที่ปกติตัวเองแบกไว้

ความท้าทาย — ความเข้มข้น ความอ่อนและความผูกพันของไฟน้ำ ซึ่งเป็นของขวัญในวันที่ดี กลายเป็นผ้าห่มเปียกที่คลุมทับในวันที่แฉะ ลมรู้สึกถูกยัด ถูกครอบ หายใจไม่ออก ส่วนพื้นที่ส่วนตัวของลม ซึ่งเป็นยาในวันที่ดี กลายเป็นความเฉยชาในสายตาไฟน้ำ

แล้ววงก็หมุน — ยิ่งไฟน้ำรัด ลมยิ่งหนี ยิ่งลมหนี ไฟน้ำยิ่งเก็บ และเพราะไฟน้ำมีร้อนอยู่ใต้ความชุ่มชื้นที่เก็บไว้ไม่ได้หายไป มันคุกรุ่น แล้ววันหนึ่งไฟที่อยู่ในน้ำก็ระเบิดออกมาพร้อมกับเรื่องย้อนหลังหลายปีที่ลมไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีอยู่

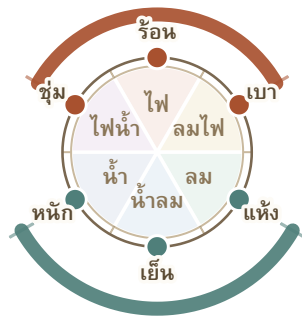
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟน้ำ "ฉันทำให้ขนาดนี้ ทำไมไม่อยู่ด้วยกัน" → ลมได้ยินเป็นหน้าที่ต้องชดใช้ · ลม "ขอเวลาส่วนตัว เดี่ยวค่อยว่ากัน" → ไฟน้ำได้ยินว่าสิ่งที่ให้ไปสูญเปล่า แล้วเก็บไว้อีกหนึ่งรายการ

หลักสามข้อ หนึ่ง **ไฟน้ำให้ความอุ่นแบบสม่ำเสมอ ไม่ใช่แบบท่วม** เพราะลมต้องการความชื้นมากกว่าปริมาณ ข้อความสั้น ๆ ทุกวันมีน้ำหนักกับลมมากกว่าการท่วมครั้งใหญ่เดือนละครั้ง · สอง **ลมกลับมาตามนัด** การกลับมาตรงเวลาคือคำว่าชุ่มในภาษาที่ไฟน้ำอ่านออก ลมไม่ต้องเปลี่ยนเป็นคนผูกพัน แค่ต้องเชื่อถือได้ · สาม ตกลงเรื่องพื้นที่ไว้ล่วงหน้าเป็นตัวเลข เช่น สัปดาห์ละกี่เย็นที่ต่างคนต่างอยู่ เพราะถ้าไม่ตกลง ลมจะหายไปเองและไฟน้ำจะตีความว่าถูกทิ้ง

ลองทำ สัปดาห์นี้ให้ลมกำหนดเวลากลับหนึ่งเวลาแล้วรักษาให้ได้ และให้ไฟน้ำเลือกแสดงความรักแบบเล็ก และซ้ำแทนแบบใหญ่และนาน ๆ ครั้ง สองข้อนี้แกว่งไล่-หนีของคุณได้ตรงจุดที่สุด

ข้อที่ขาด ไม่มี ทุกข้อมีอยู่ในคู่แล้ว สิ่งที่คุณต้องการไม่ใช่ธาตุที่สาม แต่คือ **ขนาดยาที่พอดี** ไฟน้ำที่ชุ่มเต็มทีให้ลมที่กำลังพรั่ง ไม่ใช่ว่า แต่คือยาเกินขนาด

ไฟ-น้ำลม

ไฟ - น้ำลม

ระยะ 180° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- ขั้วที่ซ้ำ — ไม่มีเลย
- ไฟ มีฝ่ายเดียว ร้อน · เบา · ชุ่ม
- น้ำลม มีฝ่ายเดียว แห้ง · เย็น · หนัก
- ⊕ ขั้วที่ขาดทั้งคู่ — ไม่ขาดเลย

รูป 9.3 ไฟ กับ น้ำลม ห่างกัน 180° ส่วนโค้งไม่ทับกันเลยแม้แต่องศาเดียว แต่ต่อกันพอดีจนครบทั้งหกขั้ว จึงไม่ซ้ำและไม่ขาดสักขั้ว

ระยะและขั้ว 180° · ไฟถือ ร้อน-เบา-ชุ่ม · น้ำลมถือ เย็น-แห้ง-หนัก · ไม่มีขั้วร่วม ไม่มีขั้วที่ขาด

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แหว่ง
บรรยากาศ	ไฟได้พัก น้ำลมได้ขยับ	ไฟวิ่งชนกำแพง น้ำลมแข็งขึ้นเรื่อย ๆ
การตัดสินใจ	ไฟตัดสินใจ น้ำลมตรวจทาน	ไฟตัดสินใจไปแล้ว น้ำลมไม่ค้านแต่ไม่ทำ
การลงมือ	ไฟเริ่ม น้ำลมทำให้อยู่อุด	ไฟลากอยู่คนเดียว
การสื่อสาร	ไฟพูดชัด น้ำลมฟังจริง	ไฟถาม น้ำลมเงียบ ไฟถามหนักขึ้น น้ำลมเงียบลึกขึ้น

ของขวัญ กฎการดูแลธาตุไฟคือ **เย็นลง ไม่แข่ง ปล่อยมือ** และน้ำลมเป็นทั้งสามค่านั่นโดยไม่ต้องพยายาม คือเย็น แห้ง หนัก คนธาตุไฟที่อยู่ใกล้กับน้ำลมมักเย็นลงเองโดยไม่รู้ตัว เพราะไม่มีอะไรมาเร่งเขาอีกแล้ว นี่คือนิสัยที่คนธาตุไฟให้ตัวเองไม่ได้ตลอดชีวิต

ในทางกลับกัน ไฟให้น้ำลมในสิ่งที่น้ำลมไม่มีเลยสักครั้ง คือความอุ่น การริเริ่ม และแรงขับ คนธาตุน้ำลมที่อยู่กับไฟ มักได้ทำสิ่งที่ตัวเองไม่มีวันเริ่มเอง และได้รู้สึกถึงความอุ่นที่ชีวิตเขาไม่ค่อยมี

ความท้าทาย — ไฟต้องการปฏิกิริยา แต่น้ำลมเป็นตำแหน่งที่ให้ปฏิกิริยาน้อยที่สุดบนวง ทั้งหนัก ทั้งแห้ง ทั้งเย็น ไม่ขยับ ไม่แสดงความผูกพัน ไม่ตอบทันที

ไฟจึงเร่งเพื่อให้ได้คำตอบ และยิ่งเร่ง น้ำลมยิ่งเย็นลง เป็นภาพของคนร้อนวิ่งชนกำแพงน้ำแข็ง สุดท้ายไฟหมดแรง น้ำลมแข็งขึ้น และทั้งคู่สรุปผิดทั้งคู่ — ไฟสรุปว่าอีกฝ่ายไม่รัก น้ำลมสรุปว่าตัวเองไม่มีวันดีพอ

ข้อที่ต้องเข้าใจให้ได้ และเป็นกุญแจของคู่นี้ — ความเงียบของน้ำลมคือรูปแบบของการอยู่ด้วย ไม่ใช่การปฏิเสธ น้ำลมนั่งอยู่เงียบ ๆ ข้างคนที่เขารัก กำลังแสดงความรักอยู่ในภาษาของเขา แต่ไฟอ่านภาษานี้ไม่ออกจริง ๆ ไม่ใช่แกล้งอ่านไม่ออก

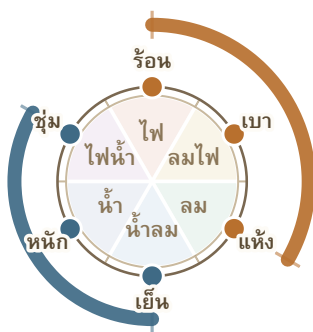
คำที่พูด → คำที่ได้ยิน ไฟ "พูดอะไรหน่อยสิ โกรธกับออก" → น้ำลมได้ยินเป็นการบังคับให้แสดง แล้วถอยลึกกว่าเดิม · น้ำลม "ก็ได้ แล้วแต่" → ไฟได้ยินว่า "ไม่ใส่ใจ ไม่เคารพ"

หลักสามข้อ หนึ่งใน **ไฟรอคำตอบข้ามคืน ไม่ใช่เดี๋ยวนี้** ตั้งคิดว่าเรื่องใหญ่จะได้คำตอบพรุ่งนี้เช้า ไม่ใช่ในบทสนทนา · สอง **น้ำลมส่งสัญญาณเล็ก ๆ ที่ไฟอ่านออก** คำสั้น ๆ การแตะแขน การทำอะไรให้โดยไม่ต้องขอ เพราะไฟตีความหมายที่แย่งสุดลงในความเจียบเสมอ · สาม **ไฟลดความแรงลงจนน้ำลมกล้าเปิดปาก** เพราะน้ำลมจะไม่พูดเลยถ้าอุณหภูมิสูงเกินไป และน้ำลมที่ไม่พูด คือคู่ที่ไฟแพ้ทาง

ลองทำ สัปดาห์นี้ให้ไฟถามคำถามสำคัญหนึ่งข้อ แล้วบอกว่า "ไม่ต้องตอบตอนนี้ ตอบพรุ่งนี้ก็ได้" แล้วรอจริง ๆ และให้น้ำลมตอบตรงเวลาที่รับปากไว้ แม้คำตอบจะสั้น

ข้อที่ขาด ไม่มี สิ่งที่คุณต้องการคือ **การแปล** ไฟต้องแปลความเจียบให้ถูก และน้ำลมต้องแปลความแรงของไฟว่าเป็นความห่วง ไม่ใช่การโจมตี

น้ำ-ลมไฟ

น้ำ - ลมไฟ

ระยะ 180° · ส่วนโค้งซ้อนกัน 0°

- **ข้อที่ซ้ำ** — ไม่มีเลย
- **น้ำ มีฝ่ายเดียว** — เย็น · หนัก · ชุ่ม
- **ลมไฟ มีฝ่ายเดียว** — ร้อน · เบา · แห้ง
- **ข้อที่ขาดทั้งคู่** — ไม่ขาดเลย

รูป 9.4 น้ำ กับ ลมไฟ ห่างกัน 180° ส่วนโค้งไม่ทับกันเลยแม้แต่องศาเดียว แต่ต่อกันพอดีจนครบทั้งหกข้อ จึงไม่ซ้ำและไม่ขาดสักข้อ

ระยะและข้อ 180° · น้ำถือ หนัก-เย็น-ชุ่ม · ลมไฟถือ เบา-ร้อน-แห้ง · ไม่มีข้อร่วม ไม่มีข้อที่ขาด

ด้าน	วันที่ดี	วันที่แฉ่ง
บรรยากาศ	น้ำได้ออกจากบ้าน ลมไฟได้กลับบ้าน	ลมไฟราคาถูที่ถูกถ่วง น้ำเหนียวที่ถูกลาก
การตัดสินใจ	ลมไฟกล้าเสนอ น้ำคิดให้รอบ	ลมไฟไปแล้ว น้ำยังไม่ได้ตกลงด้วยซ้ำ
การลงมือ	ลมไฟเปิดทาง น้ำทำให้ยังยืน	ลมไฟทั้งกลางคัน น้ำเก็บกวาดอยู่คนเดียว
การสื่อสาร	ลมไฟทำให้บ้านมีเสียงหัวเราะ	ลมไฟพูดร้อนแล้วลืม น้ำจำไว้ทุกคำ

ของขวัญ นี่คือคู่ว่ากับสมอ ลมไฟพาน้ำออกจากบ้าน ทำให้ชีวิตที่หดลงเรื่อย ๆ กว้างขึ้นอีกครั้ง และทำให้เรื่องที่น่าแบกไว้เบาลง น้ำเป็นฐานให้ลมไฟกลับมา เป็นที่ที่ลมไฟไม่ต้องพิสูจน์อะไร และเป็นคนที่ยังอยู่ตรงนั้นทุกครั้งที่ลมไฟหมดแรง

ถ้าคุณนี้ลงตัว มันเป็นคู่ที่มองจากข้างนอกแล้วเข้าใจยากที่สุด แต่อยู่ด้วยกันได้ยาวมาก

ความท้าทาย — ช่องว่างของจังหวะกว้างที่สุดในทั้งยี่สิบเอ็ดคู่ เร็วที่สุดกับช้าที่สุดมาอยู่ด้วยกัน ลมไฟเห็นน้ำเฉื่อยและถ่วง น้ำเห็นลมไฟวุ่นวายและเหนื่อยแทน

แต่ปัญหาที่ลึกกว่าคือความจำไม่เท่ากัน ลมไฟเบาและแห้ง พุดร้อน ๆ แล้วลึบภายในห้านาทีจริง ๆ ไม่ได้แก้งลึบ น้ำหนักและชุ่ม เกือบไว้ห้าปีจริง ๆ ไม่ได้แก้งลึบ **ทะเลาะครั้งเดียวกัน แต่จบคนละเวลา** ลมไฟกลับมาคุยด้วยตามปกติในเย็นวันเดียวกันและง่ว่าทำไมอีกฝ่ายเย็นชา ส่วนน้ำมองว่าอีกฝ่ายไม่รับผิดชอบต่อสิ่งที่พูดออกไป

คำที่พูด → **คำที่ได้ยิน** ลมไฟ "เร็ว ๆ หน่อย เอาใหม่นะ" → น้ำได้ยินว่า "ฉันไม่พอ ฉันเป็นภาระ"
· น้ำ "ไว้ก่อน ค่อย ๆ" → ลมไฟได้ยินว่า "ถ่วง ไม่เอาด้วย"

หลักสามข้อ หนึ่ง **ลมไฟรู้ว่าทุกคำที่พูดผ่าน ๆ ถูกเก็บไว้หมด** จึงต้องขอโทษให้จบก่อนเดินไปเรื่องใหม่ ไม่ใช่แค่ทำตัวปกติ · สอง **น้ำพูดในวันนั้น ก่อนที่มันจะจม** เพราะเมื่อมันจมลงไปแล้วจะขุดขึ้นมายากมาก และจะขึ้นมาพร้อมของอีกสิบอย่าง · สาม ตกลงจังหวะกลางไว้ กิจกรรมช้าหนึ่งอย่างของน้ำ กิจกรรมเร็วหนึ่งอย่างของลมไฟ สลับกัน ไม่ใช่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามอีกฝ่ายตลอด

ลองทำ เดือนนี้ให้แต่ละคนเลือกหนึ่งกิจกรรมตามจังหวะของตัวเอง แล้วอีกฝ่ายไปด้วยโดยไม่บ่นและไม่เร่ง ลมไฟจะได้เห็นว่าช้าแล้วไม่ตาย น้ำจะได้เห็นว่าเร็วแล้วไม่พัง

ข้อที่ขาด ไม่มี สิ่งที่คุณต้องการคือ **การยอมรับว่าความจำไม่เท่ากัน** และการตั้งกติกาปิดเรื่องที่ทั้งคู่ได้ยินเหมือนกัน

ทำไมกลุ่มนี้จึงแปรปรวนสูงสุด

สรุปเป็นสามข้อ

ข้อแรก ยอมรับแต่ไม่มีใครรู้วิธีใช้ ทุกตัวมีอยู่ในคู่ แต่การที่ยาอยู่ในบ้านไม่ได้แปลว่าคนในบ้านจะใช้ เป็น สิ่งที่อีกฝ่ายมีคือสิ่งที่เราไม่เคยใช้มาทั้งชีวิต เราจึงไม่รู้ว่ามันดีกับเราอย่างไร รู้แต่ว่ามันไม่คุ้นและไม่สบาย

ข้อสอง ไม่มีที่พักร่วม คู่ระยะอื่นมีอย่างน้อยหนึ่งข้อที่ทั้งคู่ยืนร่วมกัน เป็นพื้นที่ที่ไม่ต้องแปล คู่ 180° ไม่มีพื้นที่แบบนั้นเลย ทุกบทสนทนาต้องใช้พลังในการแปล และความเหนื่อยจากการแปลนี้สะสม โดยที่ไม่มีใครเรียกชื่อมันได้

ข้อสาม ขนาดยาเป็นตัวชี้ขาด สิ่งที่ฝ่ายหนึ่งมีคือสิ่งที่อีกฝ่ายขาดเสมอ แปลว่าทุกการให้ในคู่นี้คือการให้ยา และยาที่ถูกทิตแต่แรงเกินคือพิษ กฎที่ใช้ได้คือ **ยิ่งอีกฝ่ายพร่อง ยิ่งต้องให้เบา** ซึ่งขัดกับสัญชาตญาณของทุกคน เพราะเมื่อเห็นคนที่เรารักขาดอะไร เราอยากเติมให้เต็มที่

สรุปของบทนี้

สามคู่นี้ไม่ต้องหาอะไรจากข้างนอก แต่ต้องทำสองอย่างที่คู่อื่นไม่ต้องทำ — **แปลให้เป็น** และ **ให้ยาในขนาดที่พอดี**

ถ้าทำได้ทั้งสองอย่าง นี่ก็คู่อที่ครบที่สุดในช่วง ถ้าทำไม่ได้ นี่ก็คู่อที่เหนื่อยที่สุด และความเหนื่อยนั้นจะไม่มีชื่อเรียก เพราะมองจากข้างนอกจะไม่เห็นว่ามียะไรผิดปกติ

ขอบเขตของบทนี้

กลุ่มนี้แปรปรวนสูงสุด ซึ่งแปลว่าตารางในบทนี้ทำนายได้น้อยที่สุดในสี่ระยะ คู่อ 180° สองคู่อที่อ่านด้วยกฎเดียวกัน อาจมีชีวิตรจริงที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ขึ้นกับขนาดยาและการแปลตามที่อธิบายไว้

และเพราะคู่อกลุ่มนี้ไม่มีข้อร่วมเลย ความเหนื่อยจากการแปลจึงสะสมโดยไม่มีชื่อเรียกและมองจากข้างนอกไม่เห็น ผู้รักษาที่เจอคู่อกลุ่มนี้ควรถามเรื่องความเหนื่อยโดยตรง ไม่ใช่รอให้เล่าเอง

ก่อนไปบทต่อไป

ภาค 2 จบแล้ว ครบทั้งยี่สิบเอ็ดคู่อ

ภาค 3 จะกลับไปเครื่องมือ แต่เป็นเครื่องมือที่ลึกขึ้น เริ่มจากคำถามที่ค้างมาตั้งแต่บทที่ 4 — เมื่อรู้แล้วว่าคู่อนี้ขาดยี่อะไร เราจะไปหามันมาจากไหนได้บ้างจริง ๆ

หมายเหตุ — เนื้อหาในบทนี้ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุมหรือบาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 ก่อน

ภาค 3

อ่านคู่ให้ลึก

ชั่วคราวและชั่วที่ขาด

ธาตุที่สามมาจากไหนได้บ้าง

ภาค 2 จบลงโดยทิ้งคำถามหนึ่งไว้ทุกบท — เมื่อรู้แล้วว่าชั่วที่ขาดชั่วอะไร เราจะไปหามันมาจากไหน บทนี้ตอบคำถามนั้นอย่างเป็นระบบ และตอบอีกคำถามหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน คือจะอย่างไรกับชั่วร่วมที่แรงเกิน

10.1 ชั่วร่วมไม่ใช่ปัญหา มันคือเชื้อเพลิง

ก่อนจะพูดถึงชั่วที่ขาด ต้องแก้ความเข้าใจเรื่องชั่วร่วมก่อน

ผู้เรียนที่เพิ่งจับเครื่องมือนี้มักสรุปว่าชั่วร่วมคือปัญหาของคุณ และต้องแก้ ซึ่งไม่ถูก

ชั่วร่วมคือจุดที่ทั้งคู่ไม่ต้องอธิบายกัน คู่ไฟกับลมซ้ำกันที่เบา แปลว่าทั้งคู่เข้าใจโดยอัตโนมัติว่าทำไมต้องเปลี่ยนแผนกะทันหัน ทำไมอยู่หนึ่ง ๆ ไม่ได้ ทำไมต้องมีอะไรใหม่ตลอด นี่คือทุนของความสัมพันธ์ไม่ใช่หนี้

สิ่งที่เป็นปัญหาไม่ใช่การมีชั่วร่วม แต่คือการไม่มีอะไรมาถ่วงชั่วร่วมนั้น ซึ่งเป็นคนละเรื่องกัน และแก้คนละวิธี

ถ้าเราพยายามแก้ที่ชั่วร่วม เราจะไปบอกให้คนสองคนเลิกเป็นตัวเอง ซึ่งไม่ได้ผลและไม่ควรทำ ถ้าเราแก้ที่ชั่วที่ขาด เราไปเติมสิ่งที่ไม่มี ซึ่งทำได้จริงและไม่ต้องให้ใครเปลี่ยนตัวตน

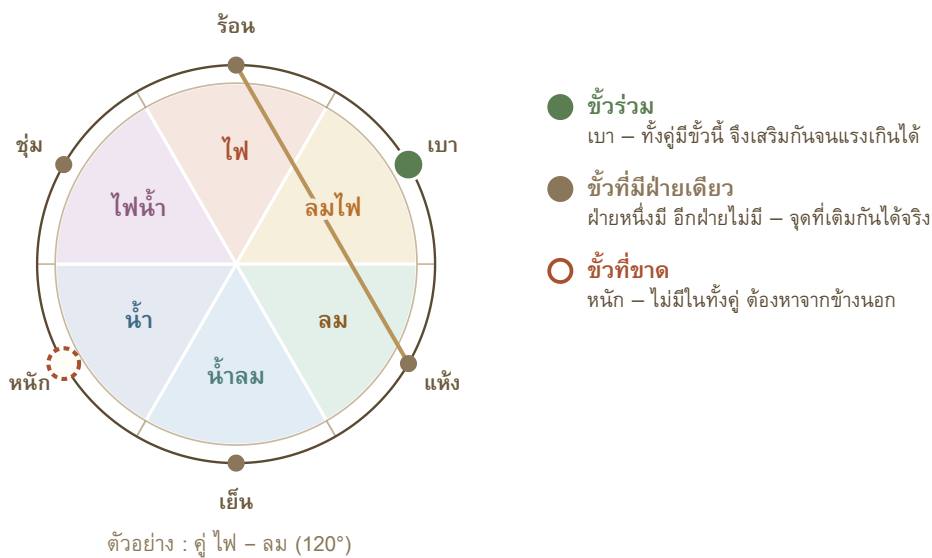
กฎข้อที่ใช้ตลอดบทนี้ อย่าลดชั่วร่วม ให้เติมชั่วที่ขาดแทน

10.2 ขั้วที่ขาดของแต่ละระยะ

ทบทวนจากบทที่ 4 จำนวนขั้วที่ขาดเท่ากับจำนวนคำที่ซ้ำเสมอ

ระยะ	ขาดกี่ขั้ว	ความหมายในทางปฏิบัติ
0°	3	ต้องยืมจากข้างนอกมากที่สุด ทั้งสามแกน
60°	2	ยืมสองขั้ว และมีหนึ่งแกนที่สมดุลอยู่แล้วในคู่
120°	1	ยืมขั้วเดียว ชัดเจนที่สุด จัดการง่ายที่สุด
180°	0	ไม่ต้องยืม แต่ต้องเรียนรู้ที่จะใช้สิ่งที่มียู่

ข้อสังเกตที่มีประโยชน์สำหรับผู้สอน — คู่ที่ดูเหมือนเข้ากันได้ดีที่สุดในปีแรก มักเป็นคู่ที่ขาดขั้วมากที่สุด เพราะความสบายในช่วงแรกมาจากการไม่ต้องแปลกัน และการไม่ต้องแปลกันมาจากการเหมือนกัน ซึ่งเป็นสิ่งเดียวกับการขาดสิ่งที่อีกฝ่ายไม่มีให้

รูป 10.1 อ่านคู่หนึ่งคู่ด้วยขั้ว — ขั้วร่วมคือเชื้อเพลิง ขั้วที่มีฝ่ายเดียวคือยาที่หาได้เอง ขั้วที่ขาดคือสิ่งที่ทั้งคู่ต้องไปหาจากข้างนอก · ขั้วที่ขาดเป็นขั้วตรงข้ามของขั้วร่วมเสมอ

10.3 ธาตุที่สามมาจากสี่ที่

เมื่อรู้ว่าขาดขั้วอะไรแล้ว มีสี่แหล่งที่ไปหาได้จริง เรียงจากที่หาง่ายที่สุดไปยากที่สุด

แหล่งที่หนึ่ง — สิ่งแวดล้อม

ง่ายที่สุด ถูกที่สุด และคนมองข้ามมากที่สุด

การจัดสิ่งแวดล้อมคือการเปลี่ยนสิ่งที่เข้ามาทางประตูรับรู้ โดยไม่ต้องเถียงกับความอยากของใคร คู่ที่ขาดหนัก ย้ายเฟอร์นิเจอร์ให้ที่นั่งที่ลุกยาก เก็บจอออกจากห้องนอน ทำให้บ้านมีมุมที่อยู่นิ่งได้ คู่ที่ขาดร้อน เปิดไฟให้สว่างขึ้น ทำอาหารอุ่น ออกไปที่ที่มีคนเยอะ คู่ที่ขาดเบา เปลี่ยนที่นั่งประจำ เปลี่ยนเส้นทางกลับบ้าน เอาของที่ไม่ได้ใช้ออกจากบ้าน

ข้อดีของแหล่งนี้คือ **ไม่ต้องให้ใครเปลี่ยนนิสัย** จึงไม่มีใครต้องรู้สึกว่าคุณขอให้เป็นคนอื่น

แหล่งที่สอง — กิจวัตร

ยากกว่าข้อแรกหน่อยเพราะต้องทำซ้ำ แต่มีพลังมากกว่า

กิจวัตรคือวิธีสร้างซ้ำที่ขาดให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตโดยไม่ต้องใช้แรงใจทุกครั้ง คู่ที่ขาดหนัก ต้องการมื้ออาหารเวลาเดิม การเดินเวลาเดียวกันทุกวัน วันหยุดที่ทำสิ่งเดิม คู่ที่ขาดร้อน ต้องการสิ่งที่มีเส้นตายบังคับ คู่ที่ขาดซุ่ม ต้องการพิธีเล็ก ๆ ที่ทำซ้ำ เช่น การฉลองสิ่งเดิมทุกปี

หลักสำคัญ กิจวัตรเล็กที่สม่ำเสมอมีพลังมากกว่าแผนใหญ่ที่ทำได้ไม่นาน ข้อนี้ใช้ได้กับทุกคู่และทุกชั่ว

แหล่งที่สาม — คน

มีพลังที่สุด และเป็นแหล่งที่คนนึกถึงเป็นอันดับแรกแต่ควรนึกถึงเป็นอันดับสาม

คนที่มีซ้ำที่คู่นี้ขาด จะนำซ้ำนั้นเข้ามาในวงชีวิตโดยไม่ต้องพยายาม เพื่อนธาตุน้ำที่นิ่งและไม่รีบ ทำให้คู่ไฟ-ลมช้าลงเองเมื่ออยู่ใกล้ ญาติธาตุไฟที่กล้าถามตรง ๆ ทำให้คู่ลม-น้ำเริ่มเรื่องที่ค้างมาสามปีได้ในเย็นวันเดียว

แต่ต้องระวังสองข้อ ข้อแรก คนไม่ใช่เครื่องมือ การคบใครเพราะเขามีซ้ำที่เราขาดเป็นการใช้คน ให้มองว่าเป็นเหตุผลที่ควรมีเพื่อนที่ไม่เหมือนเรา ไม่ใช่เหตุผลที่จะเลือกเพื่อนตามธาตุ ข้อสอง คนที่เข้ามาในความสัมพันธ์ของสองคน กลายเป็นขาที่สามของวงเสมอ และบางวงก็ไม่ควรมีขาที่สาม ข้อนี้จะพูดถึงอีกครั้งในบทที่ 13

แหล่งที่สี่ — ตัวเราเอง

ยากที่สุด แต่เป็นแหล่งที่อยู่กับเราตลอด

ทุกคนใช้ซ้ำที่ไม่ใช่บ้านของตัวเองได้ชั่วคราว คนลมเลือกพูดช้าลงและลงหลักให้อีกฝ่ายได้ คนไฟเลือกเงียบและรอได้ คนน้ำเลือกเป็นคนเริ่มได้

สิ่งที่ต้องเข้าใจคือ **มันใช้พลังงาน** และใช้ได้ไม่นาน นี่ไม่ใช่การเปลี่ยนธาตุ แต่เป็นการยืมชั่วคราวให้ชั่วคราว เหมือนคนที่ไม่นั่งถ่ายเขียนด้วยมือซ้ายได้ แต่เขียนได้ไม่นานและไม่สวย

กฎที่ควรบอกผู้เรียนทุกครั้ง ให้ใช้แหล่งที่สี่เป็นตัวช่วยเฉพาะหน้า และใช้แหล่งที่หนึ่งกับสองเป็นโครงสร้างระยะยาว คู่ที่พึ่งแหล่งที่สี่อย่างเดียวจะเหนื่อยทั้งคู่ภายในหนึ่งปี

10.4 ตารางข้อที่ขาดกับยาที่ตรงทิศ

ข้อที่ขาด	สิ่งแวดล้อม	กิจกรรม	คน
ร้อน	แสง ความอุ่น ที่มีผู้คน	สิ่งที่มีเส้นตาย การออกกำลังที่เร่งหัวใจ	คนที่กล้าเริ่มเรื่องแทน
เย็น	ที่เงียบ ที่ไม่มีการวัดผล	เวลาที่ตั้งใจไม่ทำอะไร	คนที่ไม่ตอบโต้และไม่ตื่นตาม
แห้ง	มุมที่เป็นของคนเดียว	เวลาแยกกันที่ตกลงไว้	คนที่ทำให้เรื่องหนักกลายเป็นเรื่องเบา
ชุ่ม	ของที่ต้องดูแลร่วมกัน	พิธีเล็กที่ทำซ้ำทุกปี	คนที่แสดงความผูกพันอย่างเปิดเผย
หนัก	ที่นั่งที่ลุกยาก บ้านที่ของน้อยลง	มื้ออาหารเวลาเดิม การเดินเวลาเดิม	คนที่นิ่งและไม่รีบ
เบา	การเปลี่ยนที่ เปลี่ยนเส้นทาง	สิ่งใหม่เดือนละหนึ่งอย่าง	คนที่ทำให้หัวเราะได้

ตารางนี้ใช้คู่กับตารางยี่สิบเอ็ดคู่ในบทที่ 4 หาข้อที่ขาดจากตารางนั้น แล้วมาอ่านยาจากตารางนี้

10.5 ข้อควรระวังสามข้อ

ข้อแรก เติบโตที่ละอย่าง คู่ 0° ขาดถึงสามข้อ แต่การพยายามเติมสามข้อพร้อมกันจะล้มเหลวทุกครั้ง ให้เลือกข้อที่ตรงข้ามบ้านก่อน เพราะเป็นข้อที่ขาดมากที่สุดในเชิงตัวเลข แล้วค่อยดูข้ออื่นเมื่อข้อแรกกลายเป็นนิสัยแล้ว

ข้อสอง ตรวจสอบว่ามีการกำลังพร้อมอยู่หรือเปล่าก่อนเติม ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกำลังพร้อมหนัก การเติมข้อที่ขาดจะกลายเป็นภาระ ไม่ใช่ยา กฎพร้อมมาก่อนเกินไปที่เหมือนกัน และเป็นเนื้อหาเต็มของบทที่ 15

ข้อสาม อย่าใช้ตารางนี้ตัดสินว่าคู่ไหนควรอยู่ด้วยกัน ข้อที่ขาดไม่ใช่ข้อบกพร่องของความสัมพันธ์ ทุกคู่ยกเว้นคู่ 180° ขาดอะไรบางอย่างเสมอ การขาดเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่สัญญาณว่าเลือกผิด

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

หาข้อที่ขาดของคู่ตัวเองจากบทที่ 4 แล้วเลือกจากตารางในข้อ 10.4 มาหนึ่งอย่างจากคอลัมน์สิ่งแวดล้อมหรือกิจวัตรเท่านั้น

ห้ามเลือกจากคอลัมน์คน ในรอบแรก

เหตุผลคือเราอยากรู้ว่าความสัมพันธ์นี้เปลี่ยนได้ด้วยสิ่งที่เราควบคุมได้เองหรือไม่ ก่อนที่จะไปพึ่งใคร

ขอบเขตของบทนี้

บทนี้พูดถึงการเติมชีวิตประจำวัน ไม่ใช่การรักษา การเลือกศาสตร์และการกำหนดความแรงสำหรับการดูแลสุขภาพ เป็นคนละระบบและอยู่ในเอกสารอื่นของเฟลนไฟร

และยาในตารางนี้เป็นยาสำหรับ **ความสัมพันธ์** ไม่ใช่ยาสำหรับ **คน** คนสองคนที่ต่างธาตุกันไม่ได้ต้องการยาเดียวกัน ข้อนี้สำคัญมากและมักถูกลืม

ก่อนไปบทต่อไป

เรารู้แล้วว่าคู่หนึ่งขาดอะไรและจะไปหาจากไหน แต่ยังเหลืออีกเรื่องที่เกิดขึ้นทุกวันในทุกคู่ และเป็นจุดที่ความเข้าใจผิดเกือบทั้งหมดเกิดขึ้น คือตอนที่คนหนึ่งพูด แล้วอีกคนได้ยินอีกอย่าง

คำที่พูด → คำที่ได้ยิน

ความไม่เข้าใจเกิดจากการแปล ไม่ได้เกิดที่คำ

ถ้าเราบันทึกบทสนทนาของคู่ที่ทะเลาะกันแล้วอ่านตัวอักษรอย่างเดียว เราจะงงว่าเรื่องแค่นี้ทำไมถึงบานปลาย

คำตอบคือสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างปากของคนหนึ่งกับหูของอีกคน ไม่ได้อยู่ในตัวอักษร

บทนี้เสนอว่า ตัวแปลนั้นคือตำแหน่งชั่วคราวของผู้ฟัง คนเราฟังคำพูดผ่านสิ่งที่ตัวเองกลัวและสิ่งที่ตัวเองต้องการ ซึ่งทั้งสองอย่างถูกกำหนดโดยที่เรายืนอยู่ตรงไหนบนวง

11.1 กลไกการแปล

ข้อแต่ละข้อทำให้เจ้าของชื่อนั้นไวต่อสัญญาณคนละแบบ

คนที่บ้านอยู่ที่ชวไค จะไวต่อสิ่งที่คุกคามชวไคที่สุด คนธาตุลมซึ่งบ้านอยู่ที่แห้ง ไวที่สุดต่อสิ่งที่ทำให้เขาไม่มีทางเลือก คนธาตุน้ำซึ่งบ้านอยู่ที่หนัก ไวที่สุดต่อสิ่งที่สั่นความมั่นคง คนธาตุไฟซึ่งบ้านอยู่ที่ร้อน ไวที่สุดต่อสิ่งที่ทำให้เขาถูกมองว่าไม่เอาไหน

นี่คือสูตรการแปลของทั้งบท

คำพูดหนึ่งคำ ผ่านหูของใคร จะถูกแปลเป็นคำถามว่า "สิ่งนี้กำลังคุกคามบ้านของฉันหรือเปล่า"

ตารางข้างล่างคือสิ่งที่ตามมาจากสูตรนี้

11.2 พจนานุกรมรายธาตุ — หกธาตุ

ธาตุไฟ (บ้าน ร้อน)

ไวต่อ — การถูกทำให้ดูไม่เอาไหน การถูกขัดจังหวะ การรอ

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ทำแบบนี้สิ"	สั่ง ไม่ฟังใคร	เขาเห็นทางแล้วและอยากให้เรื่องเดิน
"ไม่เป็นไร ฉันทำเอง"	ประชด	เขากำลังแบกไว้เพราะไม่อยากให้ใครลำบาก
"เรื่องนี้จบแล้ว"	ปิดเรื่อง	สำหรับเขามันจบจริง เขาไม่ได้แกล้งลืม

สิ่งที่ห้ามพูดกับไฟ "ใจเย็น ๆ" เพราะเขาจะได้ยินว่า "นี่แกว่าฉันใจร้อนใช่ไหม" ให้เปลี่ยนเป็นการเสนอทางเลือกหรือการให้ข้อมูลแทน

ธาตุดม (บ้าน แห้ง)

ไวต่อ — การถูกทำให้ไม่มีทางเลือก การถูกบีบให้ตัดสินใจ การถูกขัง

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ขอคิดอีกที"	ปฏิเสธ	ยังประมวลหลายมุมมอง ยังไม่ได้ปฏิเสธ
"ลืม"	ไม่แคร์	ใจลมเคลียร์ตัวเองตามธรรมชาติ ไม่ได้เลือกที่จะลืม
"เดี๋ยวค่อยว่ากัน"	ผัดวันประกันพรุ่ง	เขาต้องการพื้นที่ก่อนจะตอบ

สิ่งที่ห้ามพูดกับลม "ตัดสินใจเดี๋ยวนี้" เพราะเขาจะตอบในสิ่งที่ไม่ตรงใจจริงแล้วเสียใจทีหลัง ให้กำหนดเส้นตายที่ห่างออกไปหนึ่งวันแทน

ธาตุน้ำ (บ้าน หนัก)

ไวต่อ — การถูกเร่ง การถูกบังคับให้เปลี่ยน การถูกมองข้าม

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ไม่เป็นไร"	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา แต่ยังไม่พร้อมจะพูด และหวังว่าเราจะถาม
"แล้วแต่เธอ"	ตกลง	ยังไม่ได้ตกลง แต่ไม่อยากขัด
"ก็อยู่แบบนี้มานานแล้ว"	เล่าเฉย ๆ	กำลังบอกว่าทนมานานแล้ว

สิ่งที่ห้ามทำกับน้ำ อย่าตีความความเจ็บว่าไม่มีปัญหา ให้ถามตรง ๆ ด้วยความอ่อนโยนและใช้เวลาเขาตอบ

ธาตุลมไฟ (บ้าน เบา)

ไวต่อ — การถูกจับให้อยู่นิ่ง การถูกผูกมัดก่อนพร้อม การถูกทำให้รู้สึกว่าเป็นคนไม่จริงจัง

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ลองดูก่อน ไม่เวิร์กก็เปลี่ยน"	ไม่จริงจัง	เขาจริงจัง แต่จริงจังกับการลงมือ ไม่ใช่กับการยึด
"ไม่เป็นไร ไปต่อกันเถอะ"	ปิดเรื่องที่ยังไม่จบ	เขาปล่อยได้จริง และคิดว่าอีกฝ่ายก็ปล่อยได้
"เดี๋ยวฉันจัดการ"	รับปากลอย ๆ	ตอนพูดเขาตั้งใจจริงหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์

สิ่งที่ห้ามพูดกับลมไฟ "เธอไม่เคยจริงจังกับอะไรเลย" เพราะนั่นโจมตีบ้านของเขาโดยตรง ให้พูดถึงผลลัพธ์ที่ต้องการแทนการพูดถึงนิสัย

ธาตุน้ำลม (บ้าน เย็น)

ไวต่อ — การถูกบังคับให้แสดงออก การถูกเร่งให้ตอบ เสียงดัง

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
ความเจ็บ	ไม่แคร์ หรือโกรธ	ส่วนใหญ่คือกำลังพักหรือกำลังประมวล
"ก็ได้"	ตกลงแล้ว	รับรู้แล้ว ยังไม่ได้ตกลง
"ไม่ต้องห่วงฉัน"	เขาโอเค	เขาไม่อยากเป็นภาระ ซึ่งคนละเรื่องกับการโอเค

สิ่งที่ห้ามทำกับน้ำลม อย่าเร่งคำตอบในบทสนทนาเดียวกัน ให้ถามแล้วบอกว่าตอบพรุ่งนี้ก็ได้ แล้วรอจริง ๆ

ธาตุไฟน้ำ (บ้าน ชุ่ม)

ไวต่อ — การถูกทิ้ง การถูกมองว่าสิ่งที่ให้ไปไม่มีค่า ความห่างที่ไม่ได้อธิบาย

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ฉันทำให้ขนาดนี้แล้ว"	ทวงบุญคุณ	เขากำลังขอให้เห็นว่าเขาผูกพัน
"ไม่ต้องห่วง ฉันจัดการเอง"	ไม่ต้องการเรา	เขากำลังปกป้องเรา
"ทำไมเธอไม่บอกฉันก่อน"	รู้	เขากลัวว่าตัวเองไม่ได้อยู่ในชีวิตเราจริง

สิ่งที่ห้ามทำกับไฟฟ้า อย่าหายไปโดยไม่บอก แม้จะกลับมาในสองชั่วโมง เพราะความเงิบที่ไม่ได้อธิบาย คือสิ่งที่คุกคามบ้านของเขาโดยตรง

11.3 สามประโยคที่อันตรายที่สุดในทุกคู่

จากทั้งหกธาตุ มีสามประโยคที่ปรากฏซ้ำในเกือบทุกคู่ และควรรู้จักเป็นพิเศษ

"ไม่เป็นไร" — เป็นประโยคที่ความหมายกลับด้านได้เต็มร้อย คนขี้เขินและขี้เขินใช้มันแทนคำว่า "มีเรื่องแต่ยังไม่พร้อมพูด" ส่วนคนขี้ร้อนและขี้เบาได้ยืนยันตามตัวอักษร นี่คือนิยามที่ทำให้ความสัมพันธ์พังงา ๗ มากที่สุด

"แล้วแต่เธอ" — ฟังเหมือนการให้เกียรติ แต่บ่อยครั้งเป็นการถอนตัวจากการตัดสินใจ แล้วเก็บความไม่พอใจไว้กับผลที่ตามมา

"เรื่องนั้นจบแล้ว" — จริงสำหรับคนขี้เบาและขี้แสบ ไม่จริงสำหรับคนขี้เขินและขี้เขิน คู่ที่มีทั้งสองฝั่งต้องตกลงกันว่าอะไรคือสัญญาณว่าเรื่องจบจริง

การจัดการทั้งสามประโยค ไม่ใช่การห้ามพูด แต่คือการตกลงกันครั้งเดียวว่าในบ้านนี้ ประโยคเหล่านี้แปลว่าอะไร การตกลงครั้งเดียวใช้ได้ไปอีกหลายปี

11.4 วิธีใช้ในบทสนทนาจริง

ขั้นที่หนึ่ง ก่อนตอบ ถามตัวเองว่าประโยคนี้กำลังคุกคามบ้านของเราหรือไม่ ถ้าใช่ ความรู้สึกที่พุ่งขึ้นมาเป็นเรื่องของบ้านเรา ไม่ใช่เรื่องของเจตนาเขา

ขั้นที่สอง ถามว่าเขาพูดจากบ้านไหน คนที่ร้อนพูดเพื่อให้เรื่องเดิน คนที่หนักพูดเพื่อรักษาสິงที่มี คนที่แสบพูดเพื่อรักษาทางเลือก แทนไม่มีใครพูดเพื่อทำร้ายเรา

ขั้นที่สาม ตอบไปที่ความต้องการ ไม่ใช่ที่คำ ถ้าเขากำลังกลัวว่าจะถูกทิ้ง ให้ยืนยันว่าเราอยู่ ถ้าเขากำลังกลัวว่าจะไม่มีทางเลือก ให้เปิดทางเลือกไว้หนึ่งทาง

สามขั้นนี้ฟังดูซ้ำ แต่ใช้เวลาจริงประมาณสองวินาที และเป็นสองวินาทีที่เปลี่ยนบทสนทนาทั้งบท

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

นึกถึงประโยคหนึ่งที่คู่ของเราพูดแล้วเราหงุดหงิดทุกครั้ง

เขียนสามบรรทัด — เขาพูดว่าอะไร · เราได้ยินว่าอะไร · ถ้าอ่านจากบ้านของเขา เขาน่าจะหมายถึงอะไร

บรรทัดที่สามคือสิ่งที่เราไม่เคยคิดถึงมาก่อน และมักจะเป็นบรรทัดที่ถูก

ขอบเขตของบทนี้

ตารางในบทนี้เป็นข้อเสนอสำหรับใช้ทำความเข้าใจกัน ไม่ใช่เครื่องมือตีความเจตนาของคนอื่นแทนตัวเขา ห้ามใช้ตารางนี้บอกใครว่าเขาหมายถึงอะไรจริง ๆ ให้ใช้ถามเขาแทน

และการแปลไม่ได้ทุกอย่าง บางประโยคหมายความว่าตามที่เขาพูดจริง ๆ และบางความสัมพันธ์มีปัญหาที่ไม่ได้เกิดจากการแปลผิด ดูบทที่ 19

ก่อนไปบทต่อไป

บทต่อไปเป็นเรื่องที่ทำให้การแปลยากขึ้นไปอีกชั้น คือเมื่ออีกฝ่ายเป็นธาตุคู่ ซึ่งมีบ้านให้ถอยกลับไปสองหลัง ไม่ใช่หลังเดียว

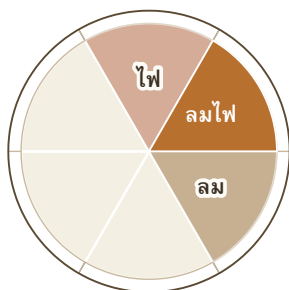
ธาตุคู่มีสองบ้าน

ทำไมคนธาตุเดียวจึงอ่านคนธาตุคู่ไม่ออก

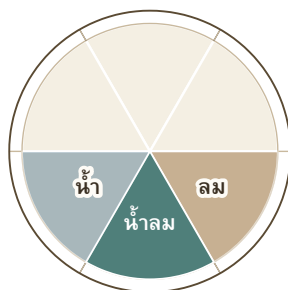
บทนี้ตอบคำถามที่ผู้เรียนถามบ่อยที่สุดเวลาเจอคนธาตุคู่ — "ตกลงเขาเป็นอะไรกันแน่ เมื่อวานโกรธ วันนี้เจิบ"

คำตอบไม่ใช่ว่าเขาเอาแน่เอานอนไม่ได้ แต่เป็นเรื่องของโครงสร้าง

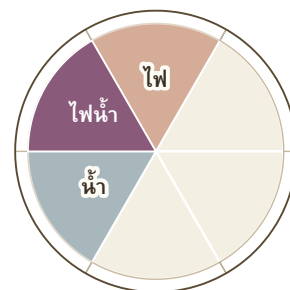
12.1 สองบ้านในตัวคนเดียว

ธาตุลมไฟ
ออกทางไฟ หรือ ออกทางลม

ธาตุน้ำลม
ออกทางน้ำ หรือ ออกทางลม

ธาตุไฟน้ำ
ออกทางไฟ หรือ ออกทางน้ำ

รูป 12.1 ธาตุคู่ทั้งสามนี้อยู่ระหว่างธาตุเดี่ยวสองธาตุที่ประกอบขึ้นเป็นตัวมัน วันหนึ่งจึงออกมาทางด้านหนึ่ง อีกวันออกมาทางอีกด้าน โดยที่ธาตุประจำตัวไม่ได้เปลี่ยน

ชื่อของธาตุคู่บอกที่มาของมันตรง ๆ คนธาตุไฟน้ำคือคนที่มทั้งไฟและน้ำอยู่ในตัว และตำแหน่งที่คนแบบนั้นตกลงบนวงคือขั้วขั้ว ซึ่งอยู่ระหว่างไฟกับน้ำพอดี

ในทางเรขาคณิต เขามีขั้วเต็มหนึ่งขั้วเหมือนทุกธาตุ แต่ในทางพฤติกรรม เขามี **สองแหล่งที่มา** ให้ออกกลับไปเมื่ออยู่ภายใต้ความกดดัน

คนธาตุไฟน้ำที่ถูกกดตัน อาจออกมาเป็นไฟ คือร้อน เรียกร้อน เผอิญหน้า หรืออาจออกมาเป็นน้ำ คือเปียบ ถอย เก็บไว้ ทั้งสองแบบเป็นเขาจริง ๆ ทั้งคู่ ไม่มีแบบไหนที่เป็นการเสแสร้ง

ส่วนคนธาตุเดียวมีบ้านเดียว คนธาตุไฟที่ถูกกดตันจะออกมาเป็นไฟ ทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นไฟที่แรงขึ้น หรือไฟที่หมดเชื้อ แต่ก็ยังเป็นไฟ

12.2 ทำไมข้อนี้จึงทำให้คั่งง

คนธาตุเดียวอ่านคนอื่นด้วยสมมติฐานที่เขาไม่รู้ตัวว่ามี คือ **สมมติฐานว่าคนหนึ่งคนมีหนึ่งรูปแบบ**

สมมติฐานนี้ใช้ได้กับคนธาตุเดียวด้วยกัน แต่ใช้กับคนธาตุคู่ไม่ได้ และผลที่ตามมาคือ

คนธาตุเดียวสรุปว่าคนธาตุคู่ไม่จริงใจ เพราะพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา ซึ่งในโลกของคนบ้านเดียว ความไม่คงเส้นคงวาแปลว่ามีอะไรซ่อนอยู่

คนธาตุเดียวปรับตัวไม่ทัน เพราะเขาเตรียมวิธีรับมือไว้แบบเดียวตามที่เคยเจอครั้งก่อน แล้ววิธีนั้นใช้ไม่ได้ในครั้งนี้

คนธาตุคู่เองก็อธิบายตัวเองไม่ได้ เพราะสำหรับเขา ทั้งสองแบบรู้สึกเป็นธรรมชาติเท่ากัน เขาจึงไม่เข้าใจว่าทำไมอีกฝ่ายถึงง และบางคนสรุปว่าตัวเองมีปัญหา

12.3 อะไรเป็นตัวกำหนดว่าวันนี้จะออกมาบ้านไหน

จากที่สังเกตได้ มีสามอย่างที่มีอิทธิพล และควรเขียนไว้เป็นข้อสังเกต ไม่ใช่เป็นกฎ

หนึ่ง ระดับพลังในตอนนั้น เมื่อยังมีแรง ธาตุคู่มักออกมาทางด้านที่ร้อนกว่าหรือเร็วกว่า เมื่อหมดแรง มักออกมาทางด้านที่เย็นกว่าหรือช้ากว่า ไฟน้ำที่ยังมีแรงจะเรียกร้อน ไฟน้ำที่หมดแรงจะเปียบ

สอง ความปลอดภัยของสถานการณ์ ในที่ที่รู้สึกปลอดภัย ธาตุคู่มักแสดงด้านที่เปราะกว่า ในที่ที่ไม่ปลอดภัย มักแสดงด้านที่แข็งแกร่ง ข้อนี้ทำให้คนในบ้านกับคนที่ทำงานเห็นคนเดียวกันคนละแบบ และทั้งสองฝ่ายคิดว่าตัวเองเห็นตัวจริง

สาม ธาตุของคนที่อยู่ตรงหน้า ข้อนี้เชื่อมกับบทที่ 14 โดยตรง คนธาตุคู่มักออกมาทางด้านที่ **ตรงข้าม** กับคนที่อยู่ตรงหน้า ไฟน้ำที่อยู่กับคนร้อนจะออกมาทางน้ำ ไฟน้ำที่อยู่กับคนเย็นจะออกมาทางไฟ

ข้อที่สามนี้อธิบายปรากฏการณ์ที่คนเล่าให้ฟังบ่อยที่สุด — **คนธาตุคู่คนเดียวกัน มีหน้าตาไม่เหมือนกันเลยในความสัมพันธ์คนละความสัมพันธ์** และนั่นไม่ได้แปลว่าเขาเสแสร้งกับใคร

12.4 สามธาตุคู่ สองบ้านของแต่ละคน

ธาตุลมไฟ (บ้าน เมา) สองด้านคือลมกับไฟ ด้านลม — เปลี่ยนเรื่อง หาทางใหม่ เลี่ยงการปะทะด้วยการขยับออก ด้านไฟ — พุ่งเข้าใส่ ตัดสินทันที พุดตรงจนเจ็บ **สัญญาณว่าออกด้านไหน** ถ้าเขาเริ่มเปลี่ยนหัวข้อ นั่นคือด้านลม ถ้าเขาเริ่มพุดเร็วและเสียงสูงขึ้น นั่นคือด้านไฟ

ธาตุน้ำลม (บ้าน เย็น) สองด้านคือน้ำกับลม ด้านน้ำ — เจียบแล้วอยู่ที่เดิม ทนไปเรื่อย ๆ ด้านลม — เจียบแล้วหายไป ตัดออกจากใจแล้วเดินต่อ **สัญญาณว่าออกด้านไหน** ความเจียบสองแบบนี้หน้าตาเหมือนกันจากภายนอก ให้ดูว่าเขายังอยู่ในเรื่องนั้นหรือไม่ ถ้ายังถามถึงอยู่คือด้านน้ำ ถ้าเลิกพุดถึงไปเลยคือด้านลม และด้านลมคือสัญญาณที่ต้องรีบกว่า

ธาตุไฟน้ำ (บ้าน ชุ่ม) สองด้านคือไฟกับน้ำ ด้านไฟ — เรียกร้อง ทวง ระเบิด ด้านน้ำ — เก็บ ทน แยกไว้เจียบ ๆ **สัญญาณว่าออกด้านไหน** ถ้าเขาเริ่มพุดถึงสิ่งที่ตัวเองทำให้ นั่นคือด้านไฟกำลังจะมา ถ้าเขาเริ่มเจียบและยังทำทุกอย่างเหมือนเดิม นั่นคือด้านน้ำ ซึ่งสะสมได้นานกว่าและระเบิดแรงกว่า

12.5 สิ่งที่คุณของคนธาตุคู่ควรทำ

ข้อแรก เลิกหาว่าแบบไหนคือตัวจริง ทั้งสองแบบคือตัวจริง คำถามที่ถูกไม่ใช่ "เขาเป็นแบบไหนกันแน่" แต่เป็น "ตอนนี้เขาอยู่ด้านไหน"

ข้อสอง เรียนรู้สัญญาณเปลี่ยนด้าน ทุกคนธาตุคู่มีสัญญาณของตัวเอง และสัญญาณนั้นมักคงที่สังเกตสักสามเดือนจะจับได้ และเมื่อจับได้แล้วจะรับมือได้ถูกตั้งแต่ต้น แทนที่จะรับมือผิดแล้วค่อยแก้

ข้อสาม ถามตรง ๆ ได้ คำถามที่ใช้ได้จริงคือ "ตอนนี้อยากให้ฉันอยู่เฉย ๆ หรืออยากให้ช่วยจัดการ" คนธาตุคู่ตอบคำถามนี้ได้ แม้เขาจะอธิบายตัวเองในภาพรวมไม่ได้

12.6 สิ่งที่คุณธาตุคู่ควรรู้เกี่ยวกับตัวเอง

ข้อแรก การมีสองด้านไม่ใช่ความไม่มั่นคง มันคือโครงสร้าง และมันมีข้อดีที่ธาตุเดี่ยวไม่มี คือเข้าใจคนได้สองแบบและปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้กว้างกว่า

ข้อสอง คนอื่นไม่ได้เห็นสิ่งที่เราเห็น สำหรับเรา ทั้งสองด้านต่อเนื่องกัน สำหรับเขา มันเหมือนคนละคน การบอกล่วงหน้าว่า "ช่วงนี้นั้นจะเจียบหน่อยนะ ไม่ได้โกรธ" ช่วยได้มากกว่าที่คิด

ข้อสาม ระวังด้านที่เราถอยไปตอนหมดแรง ทุกธาตุคู่มีด้านที่เป็นที่หลบเมื่อพลังต่ำ และด้านนั้นมักเป็นด้านที่ทำให้ความสัมพันธ์เสียหายมากกว่า ถ้ารู้ว่าด้านไหนของตัวเองเป็นแบบนั้น ให้ถือเป็นสัญญาณว่าต้องเติมพลังตัวเอง ไม่ใช่สัญญาณว่าต้องตัดสินใจเรื่องความสัมพันธ์

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

ถ้าเราเป็นธาตุคู่ ให้เขียนสองย่อหน้าสั้น ๆ ว่าด้านแรกของเราน้ำตาเป็นอย่างไร และด้านที่สองหน้าตาเป็นอย่างไร แล้วให้คนใกล้ตัวอ่าน

ถ้าคู่ของเราเป็นธาตุคู่ ให้นำก้อนสามเหตุการณ์ล่าสุดที่เราเจอกับเขา แล้วลองตีตบท้ายว่าแต่ละครั้งเขาอยู่ด้านไหน

เกือบทุกคนพบว่ามันทำได้ง่ายกว่าที่คิด เมื่อรู้ว่าคุณกำลังมองหาอะไร

ขอบเขตของบทนี้

ข้อสังเกตในบทนี้มาจากการสังเกตในงานของผู้รักษา ไม่ได้มาจากคัมภีร์ และควรถือเป็นข้อเสนอที่รอการตรวจสอบเพิ่มเติม

และการเปลี่ยนด้านที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็ว หรือทำให้ตัวเขาเองหรือคนรอบข้างเดือดร้อน ไม่ใช่เรื่องของธาตุคู่ และต้องได้รับการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญ ดูบทที่ 19

ก่อนไปบทต่อไป

ภาค 3 จบแล้ว ภาค 4 จะเปลี่ยนมุมมองทั้งหมด จากการมองคู่เป็นคนสองคนที่มีคุณสมบัติ ไปเป็นการมองคู่เป็นวงจรที่หมุนอยู่ และวงจรนั้นมีจุดตัดที่ชัดเจน

ภาค 4

ความสัมพันธ์คือวังวนสองคน

ความสัมพันธ์คือวังวนชั้นที่ห้า

คำถามเดียวที่แยกว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของเรา หรือเรื่องของเราสองคน

ภาคนี้รับต่อจาก *ตำราสามคู่วังวน* บทที่ 8.5 และ 8.6 โดยตรง เป็นส่วนที่เล่ม 6 ใจไม่ใส่ เพราะหนักเกินไปสำหรับผู้อ่านทั่วไป แต่เป็นส่วนที่ผู้สอนและทีมหมอดูต้องมี

จนถึงบทที่ 12 เรามองดูเป็นคนสองคนที่มีคุณสมบัติคนละชุด ตั้งแต่บทนี้ไป เราจะมองใหม่ว่า **คู่คือ** วงจรที่หมุนอยู่ และวงจรมีจุดที่ตัดได้

13.1 วังวนคืออะไร

วังวนคือวงจรที่ป้อนกลับตัวเอง สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เกิดสิ่งเดิมซ้ำอีก แล้วแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ตัวอย่างในกาย — ตัวหนักจึงไม่ขยับ ไม่ขยับจึงยิ่งหนัก ตัวอย่างในใจ — กลัวพลาดจึงเร่ง ยิ่งเร่งยิ่งพุ่ง ยิ่งพุ่งยิ่งกลัวพลาด ตัวอย่างในคู่ — ยิ่งเขาถอย ฉันยิ่งไล่ ยิ่งฉันไล่ เขายิ่งถอย

สามตัวอย่างนี้ต่างกันตรงที่ **ขาของวงอยู่ที่ไหน** สองตัวอย่างแรก ขาทั้งสองอยู่ในตัวคนคนเดียว ตัวอย่างที่สาม ขาที่สองเป็นคนอีกคนที่มีธาตุของตัวเองและตอบสนองจริง

13.2 วงซ้อนห้าชั้น

ตำราเดิมจัดวังวนเป็นห้าชั้น เรียงจากในตัวออกไปข้างนอก

ชั้นที่ 1 ในกาย ระบบสรีรวิทยาป้อนกันเอง ตัดที่ระบบที่เข้าถึงง่ายที่สุด ใช้เวลาเป็นสัปดาห์ถึงปี

ชั้นที่ 2 ในใจ ประโยคที่เชื่อป้อนอารมณ์ อารมณ์ป้อนประโยคกลับ ตัดที่ประโยค ใช้เวลาเป็นวันถึงเดือน

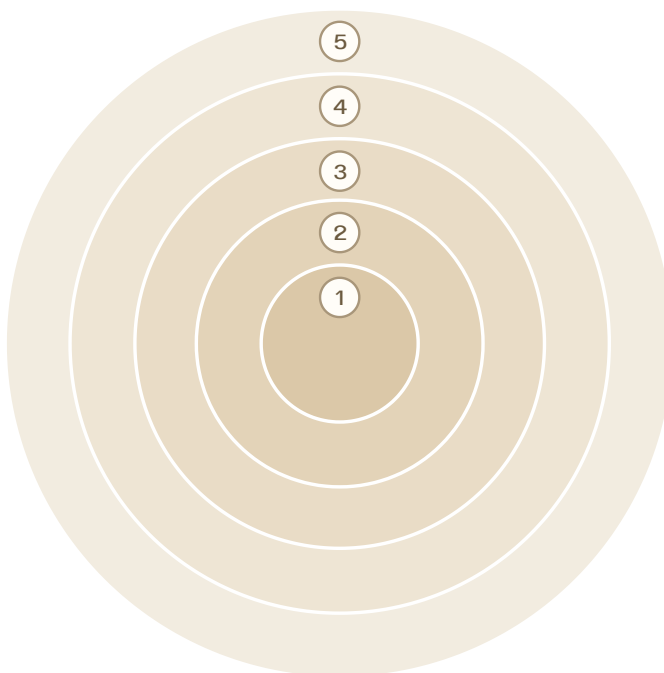
ชั้นที่ 3 สะท้อนกาย-ใจ ขั้วเดียวกันในสองมิติป้อนกันเองผ่านสมอง ตัดที่มิติที่เร็วกว่า

ขั้นที่ 4 คน ≠ ผัสสะและสิ่งแวดล้อม ข้าวของเราเลือกสิ่งที่เข้าประตุ แล้วสิ่งนั้นเลี้ยงข้าวเดิมของเราให้แรงขึ้น ตัดที่ประตุ คือจัดสิ่งแวดล้อม ไม่ต้องเถียงกับความอยาก

ขั้นที่ 5 คน ≠ คน ขาที่สองของวงเป็นคนอีกคน ตัดที่ระยะ คือขอบเขต หรือการเปลี่ยนท่าของฝ่ายเดียว เร็วเท่าบทสนทนา

และมีอีกอย่างที่อยู่นอกห้าชั้นคือ **แรงผลัก** ได้แก่ฤดู อากาศ วัย ยา งาน ค่านิยมสังคม สิ่งเหล่านี้ไม่ตอบสนองต่อคน จึงไม่ใช่วง ตัดไม่ได้ ทำได้แค่กันหรือชดเชยล่วงหน้า

เล่มนี้อยู่ที่ขั้นที่ 5 เป็นหลัก แต่ต้องรู้จักอีกสี่ชั้นเพื่อจะรู้ว่าเมื่อไรไม่ใช่ขั้นที่ 5

เล่มนี้อยู่ที่ขั้นที่ 5 เป็นหลัก

- 1 **ในกาย**
ตัดที่ระบบที่เข้าถึงง่ายที่สุด
สัปดาห์ – ปี
- 2 **ในใจ**
ตัดที่ประโยคที่เชื่อ
วัน – เดือน
- 3 **สะท้อนกาย-ใจ**
ตัดที่มีมติที่เร็วกว่า
วัน – สัปดาห์
- 4 **คน ≠ สิ่งแวดล้อม**
ตัดที่ประตุ คือจัดสิ่งแวดล้อม
ทันทีที่จัดใหม่
- 5 **คน ≠ คน**
ตัดที่ระยะ คือขอบเขตหรือเปลี่ยนท่า
เร็วเท่าบทสนทนา

รูป 13.1 วงวนห้าชั้น เรียงจากในตัวเองไปข้างนอก ชั้นนอกสุดคือคนกับคน ซึ่งเป็นขั้นที่ตัดได้เร็วที่สุด เพราะต้องการเพียงฝ่ายเดียวเปลี่ยนท่า

13.3 คำถามเกาะ

นี่คือเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่สุดในบทนี้ และใช้เวลาถามสิบวินาที

"ถ้าคนคนนี้ไปอยู่คนเดียวบนเกาะสามเดือน วงนี้ยังหมุนอยู่ไหม"

ถ้ายังหมุน แปลว่าเป็นนางในตัวเอง อยู่ในชั้นที่ 1 ถึง 3 ความสัมพันธ์ไม่ใช่ต้นเหตุ และการพยายามแก้ที่ความสัมพันธ์จะไม่ได้ผล ให้ตัดที่ระบบ ที่ประโยค หรือที่มิติที่เร็วกว่า

ถ้าหยุดหมุน แปลว่าอยู่ในชั้นที่ 4 หรือ 5 ให้ตัดที่ประตูดหรือที่ระยะ

ถ้าหมุนช้าลงตามฤดูหรือตามช่วงชีวิต นั่นคือแรงผลัก ไม่ใช่วง ให้กันและชดเชยล่วงหน้า

ตัวอย่างที่ใช้บ่อย — คนที่บอกว่า "อยู่กับเขาแล้วฉันนอนไม่หลับ" ให้ถามคำถามเกาะ ถ้าเขาไปอยู่คนเดียวแล้วยังนอนไม่หลับ นั่นคือวงชั้นที่ 1 หรือ 2 ที่ความสัมพันธ์แค่ทำให้เห็นชัดขึ้น ถ้าไปอยู่คนเดียวแล้วหลับได้ในสองสัปดาห์ นั่นคือวงชั้นที่ 5 จริง ๆ

ข้อสำคัญ วงเดียวอาจอยู่หลายชั้นพร้อมกัน และเมื่อเป็นแบบนั้น ให้ตัดชั้นที่เข้าถึงได้ก่อน ไม่ใช่ชั้นที่ลึกที่สุด

13.4 ข้อที่เปลี่ยนวิธีมองทั้งหมด

ตำราเดิมมีข้อสังเกตหนึ่งที่สำคัญที่สุดในภาคนี้

วังวนทางใจที่ชื่อว่า **"ให้จนแห้ง"** — คนที่ให้คนอื่นจนท่วม แต่แห้งกับตัวเอง แล้วยิ่งแห้งยิ่งให้เพื่อจะรู้สึกมีค่า — เดิมถูกวาดไว้เป็นนางในตัวเองคนเดียว

แต่ที่จริง มันเป็นวงสองคน เพราะมันต้องมีผู้รับที่รับต่อไปเรื่อย ๆ ถึงจะหมุนได้

ข้อนี้ขยายออกไปได้กว้างมาก วังวนหลายวงที่เราเคยคิดว่าเป็นเรื่องของคนเดียว ที่จริงต้องการขาที่สองถึงจะหมุนต่อได้ และขาที่สองนั้นมักเป็นคนที่เขารัก

ผลในทางปฏิบัติ เมื่อเจอคนที่ติดอยู่ในวงที่ดูเหมือนเป็นเรื่องส่วนตัว ให้ถามว่า "ใครเป็นคนรับสิ่งที่คุณให้" และ "ถ้าคุณหยุดให้ จะเกิดอะไรขึ้นกับเขา" คำตอบมักเปิดเผยว่าวงนี้มีสองขา

13.5 ทำไมชั้นที่ 5 จึงตัดได้เร็วที่สุด

ตารางในตำราเดิมระบุความเร็วของแต่ละชั้นไว้ ชั้นที่ 1 ใช้เวลาเป็นสัปดาห์ถึงปี ชั้นที่ 4 เป็นเดือนถึงปี ส่วนชั้นที่ 5 เร็วเท่าบทสนทนา

เหตุผลคือวงชั้นที่ 5 ต้องการการตอบสนองสด ๆ จากอีกฝ่ายทุกรอบ ไม่เหมือนนางในกายที่หมุนด้วยกลไกทางสรีรวิทยาซึ่งเปลี่ยนช้า

นี่คือข่าวดีที่สุดของทั้งภาค — วงที่ดูเหมือนหมุนมาสิบปี อาจหยุดได้ในบทสนทนาเดียว ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเปลี่ยนท่า

และนี่คือเหตุผลที่บทที่ 16 เรื่องจุดตัดจึงเป็นบทที่มีพลังที่สุดในเล่ม

13.6 ผู้รักษาเป็นขาหนึ่งของวงเสมอ

ข้อสุดท้ายของบทนี้เป็นข้อที่ผู้รักษาต้องรู้ก่อนใคร

เมื่อผู้รักษานั่งอยู่ตรงหน้าคนไข้ **ผู้รักษาไม่ได้อยู่นอกวง** เขาเป็นขาที่สองของวงชั้นที่ 5 ทันที

หมอธาตุไฟที่แรง จะดันคนไข้ที่เปราะบางให้ลอยลึกลง หมอธาตุน้ำที่โอบ จะเลี้ยงคนไข้ที่ชุ่มเกินให้
ปล่อยไม่ลง สิ่งที่เกิดขึ้นในห้องตรวจจึงไม่ใช่ภาพของคนไข้ล้วน ๆ แต่เป็นภาพของคู่หมอกับคนไข้

การสอบเทียบทีมจึงไม่ใช่แค่ให้อ่านตรงกัน แต่ต้อง **ให้แต่ละคนรู้ตัวของตัวเองในห้องตรวจ** เรื่องนี้เป็น
บทเต็มในบทที่ 17

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

นึกถึงเรื่องที่เรานัดหัดกับคู่ของเราซ้ำ ๆ มาหลายปี แล้วถามคำถามเกาะกับเรื่องนั้น

ถ้าคำตอบคือยังหมุน ให้หยุดพยายามแก้ที่ความสัมพันธ์สักพัก แล้วไปดูว่าวงนั้นเริ่มจากอะไรในตัวเราเอง
คนจำนวนมากใช้เวลาหลายปีพยายามแก้ความสัมพันธ์ ทั้งที่สิ่งที่ทำให้เหนียวอยู่ในชั้นที่ 1 ถึง 3 มาตั้งแต่
ต้น

ขอบเขตของบทนี้

ชั้นที่ 5 และแรงผลักดันทางสังคมอยู่ตรงรอยต่อระหว่างการแพทย์กับครอบครัวบำบัดและสังคมศาสตร์
เล่มนี้วางตำแหน่งของมันบนวงล้อเพื่อให้ผู้รักษามองเห็น **ไม่ได้อ้างว่ารักษาได้ด้วยทิศบนวงล้อ**

และกรณีที่เขาหนึ่งของวงคือความรุนแรงในครอบครัว การถูกเอาเปรียบ หรือสภาพงานที่ทำร้ายสุขภาพ
ให้ถือเป็นธงแดงและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ ดูบทที่ 19

ก่อนไปบทต่อไป

เรารู้แล้วว่าความสัมพันธ์เป็นวง บทต่อไปจะอธิบายว่าวงนี้หมุนด้วยกลไกอะไร และทำไมคนที่ปกติไม่
เป็นแบบนี้ ถึงกลายเป็นแบบนี้เมื่ออยู่กับคนคนหนึ่ง

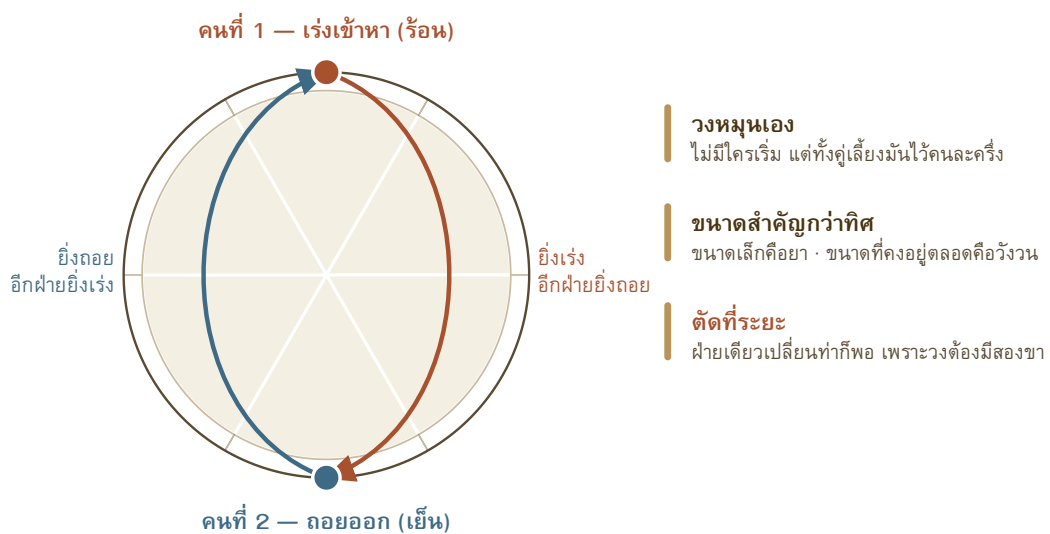
ข้าวของคนหนึ่งเรียกข้าวตรงข้ามของคน

ความสัมพันธ์ผลิตความตรงข้ามขึ้นมาเอง

บทที่ 13 บอกว่าความสัมพันธ์เป็นวง บทนี้ตอบว่าวงนั้นหมุนด้วยกลไกอะไร

และคำตอบเป็นข้อที่เปลี่ยนวิธีมองคุณไปเลย — ความตรงข้ามในคู่ ไม่ได้มาจากการที่คนสองคนตรงข้ามกันมาตั้งแต่ต้นเสมอไป หลายครั้งตัวความสัมพันธ์เป็นคนผลิตมันขึ้นมาเอง

14.1 ปรัชญาการณที่ทุกคนเคยเห็น

รูป 14.1 ข้าวของคนหนึ่งเรียกข้าวตรงข้ามของคนออกมา แล้วตัวนั้นย้อนกลับมาเลี้ยงข้าวแรกให้แรงขึ้น ความตรงข้ามจำนวนหนึ่งจึงไม่ได้มีมาแต่แรก แต่ถูกความสัมพันธ์ผลิตขึ้นเอง

มีคนจำนวนมากที่พูดประโยคนี้ในห้องตรวจ — "ฉันไม่เคยเป็นคนแบบนี้มาก่อนเลย ฉันเพิ่งมาเป็นตอนอยู่กับเขา"

คนที่ปกติไม่ยอมใคร พอเจอคนที่ดัน กลายเป็นคนยอม คนที่ปกติไม่ไล่ใคร พอเจอคนที่ถอย กลายเป็นคนไล่ คนที่ปกติเป็นคนเงียบ พอเจอคนที่เงียบกว่า กลายเป็นคนพูด

ทั้งสามกรณีนี้ไม่ใช่การเปลี่ยนธาตุ และไม่ใช่การเสสสร้าง มันคือสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อสองคนอยู่ในวงเดียวกัน

กฎของบทนี้ ขั้วของคนหนึ่งเรียกขั้วตรงข้ามของอีกคนออกมา และเมื่อออกมาแล้ว มันเลี้ยงขั้วเดิมของคนแรกให้แรงขึ้นอีก

14.2 สี่คู่ขั้วที่พบบ่อยที่สุด

ตำราเดิมระบุขั้วหลักไว้สี่คู่ ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบซ้ำในเกือบทุกความสัมพันธ์ที่มีปัญหา

ร้อน ⇄ ชุ่ม — ยิ่งเขาดัน ฉันยิ่งยอม ฝ่ายร้อนเร่งและผลักดัน ฝ่ายชุ่มไม่ยอมให้ความสัมพันธ์เสียจึงยอม การยอมนั้นทำให้ฝ่ายร้อนได้ผลลัพธ์ จึงดันอีกในครั้งถัดไป และยิ่งดัน ฝ่ายชุ่มยิ่งยอม จนวันหนึ่งฝ่ายที่ยอมไม่เหลือตัวเองแล้ว

แห้ง ⇄ ชุ่ม — ยิ่งเขาลอย ฉันยิ่งไล่ ฝ่ายแห้งต้องการระยะ ฝ่ายชุ่มตีความระยะว่าเป็นการถูกทิ้ง จึงเข้าใกล้มากขึ้น ความใกล้นั้นทำให้ฝ่ายแห้งอัดอัดจึงลอยอีก นี่คือนวที่พบบ่อยที่สุดในคู่รัก และเป็นวงที่ทั้งสองฝ่ายรู้สึกว่าคุณกำลังทำสิ่งที่ถูกต้อง

หนัก ⇄ เบา — สมอกับว่าว ฝ่ายเบาขยับเร็วและเปลี่ยนบ่อย ฝ่ายหนักจึงถ่วงไว้มากขึ้นเพื่อกันไม่ให้ทุกอย่างพัง การถ่วงนั้นทำให้ฝ่ายเบารู้สึกอัดอัดจึงขยับมากขึ้น และยิ่งขยับ ฝ่ายหนักยิ่งถ่วง

ร้อน ⇄ เย็น — ผลักกับดับ ฝ่ายร้อนต้องการปฏิกิริยา ฝ่ายเย็นตอบด้วยความนิ่ง ความนิ่งทำให้ฝ่ายร้อนเร่งขึ้นเพื่อให้ได้การตอบสนอง และการเร่งทำให้ฝ่ายเย็นลอยลึกกว่าเดิม

ข้อสังเกตที่สำคัญ ทั้งสี่วงนี้ **ไม่มีใครผิด** ทั้งสองฝ่ายทำในสิ่งที่ธรรมชาติของตัวเองบอกให้ทำ และทั้งสองฝ่ายกำลังพยายามรักษาความสัมพันธ์ไว้ในแบบของตน นี่คือนวที่วงเหล่านี้แก้ยากด้วยการหาว่าใครผิด

14.3 ความตรงข้ามเป็นได้ทั้งยาและวังวน

ตรงนี้คือจุดที่ต้องระวังที่สุดในเล่ม เพราะเรากำลังพูดถึงสองอย่างที่ฟังดูขัดกัน

ตลอดภาค 2 เราบอกว่า **ความตรงข้ามคือยา** คนแห้งต้องการความชุ่ม คนร้อนต้องการความเย็น

แต่บทนี้บอกว่า **ความตรงข้ามคือกลไกของวังวน** ที่ทำให้คนสองคนติดกับ

สองขั้วนี้ไม่ขัดกัน มันคือของอย่างเดียวกันที่ต่างกันสองอย่าง

ความตรงข้ามที่ทำให้เป็นครั้งคราวในขนาดพอดี คือยา ความตรงข้ามที่ล็อกกันอยู่ตลอดเวลาจนกลายเป็นบทบาทถาวร คือวังวน

คนธาตุน้ำที่ทำให้คนธาตุไฟเย็นลงได้ในบางเย็น คือยา คนธาตุน้ำที่กลายเป็นคนที่ต้องคอยดับไฟให้ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง คือขาหนึ่งของวังวน

ความต่างอยู่ที่ **ความถาวรของบทบาท** ไม่ได้อยู่ที่**ทิศ**

วิธีแยกสองอย่างนี้ในทางปฏิบัติ ถามว่า "ถ้าวันนี้คุณไม่ทำหน้าที่นั้น จะเกิดอะไรขึ้น" ถ้าคำตอบคือไม่เป็นไร นั่นคือยา ถ้าคำตอบคือทุกอย่างจะพัง นั่นคือวังวน และคนที่ตอบแบบหลังมักเหนื่อยมานานแล้วโดยไม่มีใครเห็น

14.4 สัญญาว่าคุณกำลังอยู่ในวง

สี่ข้อนี้ใช้ตรวจได้เร็ว

ข้อแรก มันเกิดซ้ำในรูปแบบเดิมทุกครั้ง เนื้อเรื่องเปลี่ยน แต่ลำดับเหตุการณ์เหมือนเดิมทุกครั้ง ถ้าเล่าให้ใครฟังแล้วเขาบอกว่า "ก็เหมือนเดิมนี้" นั่นคือวง

ข้อสอง ทั้งสองฝ่ายรู้สึกว่าคุณกำลังตอบสนองต่ออีกฝ่าย ไม่มีใครรู้สึกว่าคุณเป็นคนเริ่ม ทั้งคู่บอกว่า "ก็เขาทำก่อน"

ข้อสาม ความพยายามที่จะแก้ ทำให้มันแรงขึ้น ฝ่ายที่ไล่พยายามอธิบายให้ชัดเจน ซึ่งทำให้ฝ่ายที่ถอยยิ่งถอย ฝ่ายที่ถอยพยายามถอยอย่างสุภาพขึ้น ซึ่งทำให้ฝ่ายที่ไล่ยิ่งกังวล

ข้อสี่ แต่ละคนกลายเป็นตัวเองในเวอร์ชันที่ตัวเองไม่ชอบ ข้อนี้เจ็บที่สุดและชัดที่สุด คนที่บอกว่า "ฉันไม่ชอบตัวเองตอนอยู่กับเขา" ไม่ได้กำลังบอกว่าไม่รัก แต่กำลังบอกว่าวงกำลังหมุน

14.5 อ่านวงด้วยสามคำ

เครื่องมือของภาค 1 ใช้ตรงนี้ได้

เอาสามคำของสองคนมาวาง แล้วดูว่าคู่นี้ต่างกันที่แกนไหนมากที่สุด แกนนั้นคือแกนที่วงจะหมุน

คู่ต่างกันมากที่สุดที่แกน	วงที่มักเกิด
ร้อน-เย็น	ผลักกับดับ ฝ่ายร้อนเร่ง ฝ่ายเย็นถอย
แห้ง-ชุ่ม	ไล่กับหนี ฝ่ายชุ่มเข้าใกล้ ฝ่ายแห้งถอยออก
หนัก-เบา	สมกับว่าว ฝ่ายเบาขยับ ฝ่ายหนักถ่วง

คู่ 180° ต่างกันทั้งสามแกน จึงมีโอกาสเข้าข้างทั้งสามแบบ ซึ่งเป็นอีกเหตุผลที่กลุ่มนั้นแปรปรวนสูงสุด

14.6 ข่าวดีที่ซ่อนอยู่ในกลไกนี้

ถ้าวงหมุนได้เพราะสองคนตอบสนองกัน แปลว่า วงหมุนต่อไม่ได้ถ้าคนใดคนหนึ่งเปลี่ยนท่า

และเพราะวงชั้นที่ 5 เร็วเท่าบทสนทนา การเปลี่ยนท่าจึงเห็นผลเร็วมาก

ข้อนี้สำคัญเพราะมันแปลว่า **คนคนเดียวก็หยุดวงได้** ไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายเข้าใจ ไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายยอมรับ และไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายอ่านหนังสือเล่มนี้

นี่เป็นเนื้อหาเต็มของบทที่ 16 แต่ต้องพูดไว้ตรงนี้ด้วย เพราะบทนี้อาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกตัวเองติดกับทั้งที่จริง ๆ แล้วตรงกันข้าม

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เขียนลำดับเหตุการณ์ของการทะเลาะครั้งล่าสุดเป็นสี่ขั้น — เขาทำอะไร เราตอบอย่างไร เขาตอบกลับอย่างไร เราตอบกลับอย่างไร

แล้วถามว่าลำดับนี้เหมือนครั้งก่อน ๆ หรือเปล่า

ถ้าเหมือน ให้วงกลมขั้นที่สอง นั่นคือขั้นที่เราเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องขออนุญาตใคร

ขอบเขตของบทนี้

คู่ชั่วทั้งสี่ในข้อ 14.2 เป็นรูปแบบที่สังเกตได้ ไม่ใช่การวินิจฉัยความสัมพันธ์ และรูปแบบโล่-ถอยในความสัมพันธ์ปกติ ต่างจากการควบคุมและการทำร้าย ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่แก้ด้วยการเปลี่ยนท่า ดูบทที่ 19

ก่อนไปบทต่อไป

เรารู้แล้วว่าความตรงข้ามเป็นไปได้ทั้งยาและพิษ ขึ้นกับความถาวรของบทบาท บทต่อไปจะตอบอีกครั้งหนึ่งของเรื่องนี้ คือเรื่องขนาด วายาที่ถูกทิสแต่แรงเกินไป ทำอะไรกับคนที่เรารัก

ขนาดยา

ยาที่ถูกทดสอบแต่แรงเกิน คือพิษ

ตลอดเล่มนี้เราพูดว่าอีกฝ่ายมีสิ่งที่เราขาด บทนี้เพิ่มคำถามที่หายไปหนึ่งคำถาม — ให้เท่าไร และคำตอบขัดกับสัญชาตญาณของเกือบทุกคน

15.1 กฎความแรงแปรผกผันกับความพร้อม

จากตำราเดิม เมื่อระบบไม่มีมวลพอจะรับแรง แม้แรงเล็กก็ทำอันตรายได้ ยาที่ถูกทดสอบแต่แรงเกินจึงเป็นพิษกับผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้พักผ่อน

ความแรงแปรผกผันกับความพร้อม ยิ่งอีกฝ่ายพร้อม ยิ่งต้องให้เบา

แปลเป็นภาษาความสัมพันธ์

คนธาตุลมที่กำลังพร่องหนัก ต้องการความอุ่นและความผูกพัน — นั่นคือสิ่งที่ถูก แต่ถ้าคนธาตุไฟน้ำท่วมให้เต็มทีในสัปดาห์นั้น ความท่วมนั้นจะไม่ถูกรับว่าเป็นความรัก แต่จะถูกรับว่าเป็นน้ำหนักรที่แบกไม่ไหว

คนธาตุน้ำที่กำลังจมอยู่ ต้องการการขยับ — ทิศถูก แต่ถ้าคนธาตุลมไฟชวนไปเที่ยวสามวันติดเพื่อ "ทำให้เขาสดชื่น" ผลที่ได้คือคนที่หมดแรงกว่าเดิม

คนธาตุไฟที่กำลังหมดไฟ ต้องการความเย็น — ทิศถูก แต่การปล่อยให้เขาอยู่เงียบ ๆ คนเดียวทั้งสัปดาห์ อาจกลายเป็นการทิ้งเขาไว้ตอนที่เขาต้องการคนมากที่สุด

สิ่งที่ทำให้ข้อนี้นยาก คือเมื่อเราเห็นคนที่เรารักขาดอะไร สัญชาตญาณบอกให้เติมให้เต็มที่ และยิ่งรักมาก ยิ่งอยากเติมมาก

15.2 พร่องมาก่อนเกิน

กฎข้อนี้มาจากตำราเดิมและใช้ได้ทุกชั้นของวังวน

เติมก่อน แล้วค่อยตัด

ในการดูแลกาย แปลว่าต้องคืนกำลังให้ระบบก่อน แล้วค่อยแก้สิ่งที่เกิน ในการดูแลใจ แปลว่าวังวนที่มีชั่วเย็นหรือแห้งอยู่ ห้ามเริ่มจากการตัดประโยค เพราะงานเห็นตัวเองใช้พลังงาน ต้องเติมก่อนด้วยการนอน จังหวะ และการสัมผัส ในความสัมพันธ์ แปลว่า ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกำลังพร่อง อย่าเพิ่งคุยเรื่องความสัมพันธ์

ข้อสุดท้ายนี้เป็นข้อที่ผู้รักษาต้องจำให้ขึ้นใจ เพราะบทสนทนาเรื่องความสัมพันธ์ใช้พลังงานมาก และคนที่พร่องจะไม่สามารถอยู่ในบทสนทนานั้นได้อย่างที่เขาอยากเป็น เขาจะป้องกันตัวเอง ถอย หรือระเบิด และสิ่งที่เกิดขึ้นจะทำให้ความสัมพันธ์แย่งลงทั้งที่เจตนาดี

สัญญาณว่าควรเลื่อนบทสนทนาออกไปก่อน นอนไม่พอมาหลายสัปดาห์ · กำลังป่วย · เพิ่งสูญเสีย · กำลังอยู่ในช่วงงานหนักที่สุดของปี · หรือบอกเองว่าตอนนี้ไม่ไหว

15.3 ตัดที่มิตินี้เร็วกว่า

กฎข้อที่สามจากตำราเดิม เกี่ยวกับเวลา

ใจเปลี่ยนในหน่วยชั่วโมงถึงวัน กายเปลี่ยนในหน่วยสัปดาห์ถึงเดือน เมื่อวงหมุนผ่านทั้งสองมิติ ให้ตัดที่มิตินี้เร็วกว่า คือที่ใจ แล้วกายจะตามมาภายในหนึ่งถึงสองสัปดาห์

ข้อยกเว้นสำคัญ เมื่อใจพร่อง งานที่ต้องเห็นตัวเองทำไม่ได้ ต้องเข้าทางกายแทน

ในความสัมพันธ์ กฎนี้แปลว่า เมื่ออีกฝ่ายพร่องมาก อย่าเริ่มด้วยการชวนคุย ให้เริ่มด้วยสิ่งที่เข้าทางกาย พาไปกินข้าว ทำให้ได้นอน เดินด้วยกัน อยู่ใกล้ ๆ โดยไม่ต้องพูด สิ่งเหล่านี้เติมได้โดยไม่ต้องใช้พลังของคนที่กำลังไม่มีพลัง

นี่ไม่ใช่การหลีกเลี่ยงปัญหา แต่คือการเรียงลำดับ

15.4 สามขนาดของยาเดียวกัน

เพื่อให้ใช้ได้จริง ขอเสนอสามระดับสำหรับทุกข้อ

ขนาดเล็ก สิ่งเล็กที่ทำได้ทุกวันโดยไม่ต้องตั้งใจมาก และอีกฝ่ายรับได้แม้ในวันที่แย่ที่สุด เช่น ข้อความสั้น ๆ การนั่งอยู่ด้วยโดยไม่พูด การทำอาหารง่าย ๆ ให้

ขนาดกลาง สิ่งที่ต้องนัดหมายและใช้เวลาสองสามชั่วโมง เหมาะกับวันที่ทั้งคู่มีแรงพอประมาณ เช่น การออกไปข้างนอกด้วยกัน การคุยกันเรื่องที่ค้าง

ขนาดใหญ่ สิ่งที่เปลี่ยนโครงสร้างของชีวิต เช่น การย้ายที่อยู่ การเปลี่ยนงาน การตัดสินใจเรื่องอนาคต ต้องใช้ตอนที่ทั้งคู่มีแรงเต็ม

กฎการใช้ เมื่อไม่แน่ใจ ให้เริ่มจากขนาดเล็กเสมอ และ ห้ามข้ามจากเบาไปหนักในสัปดาห์เดียวกัน

ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดในความสัมพันธ์คือการใช้ขนาดหนักกับคนที่รับได้แค่ขนาดเล็ก เช่น การชวนคุยเรื่องอนาคตทั้งชีวิตกับคนที่นอนไม่หลับมาสองสัปดาห์

15.5 ขนาดยาในคู่แต่ละระยะ

ระยะ	ความเสี่ยงเรื่องขนาด
0°	เติมจากข้างนอกมากเกินไปทีเดียว ทั้งคู่ต้านพร้อมกันเพราะขัดธรรมชาติทั้งคู่
60°	มักไม่มีปัญหาเรื่องขนาด เพราะความต่างมีแกนเดียว
120°	ฝ่ายที่มีหัวที่อีกฝ่ายขาด มักให้แรงเกินโดยคิดว่ากำลังช่วย
180°	เสี่ยงที่สุด ทุกอย่างที่ให้กันคือยา จึงมีโอกาสเกินขนาดได้ทุกเรื่อง

คู่ 180° ต้องอ่านข้อนี้ให้ละเอียดที่สุด เพราะในคู่นี้ ทุกสิ่งที่ยาหนึ่งเป็นตามธรรมชาติ คือสิ่งที่อีกฝ่ายไม่คุ้นเลย การเป็นตัวเองเต็มที่ของฝ่ายหนึ่ง จึงเท่ากับการให้ยาขนาดเต็มกับอีกฝ่ายตลอดเวลา โดยไม่มีใครตั้งใจ

15.6 เมื่อ "ตรงข้ามคือยา" ใช้ไม่ได้

ตำราเดิมระบุสถานการณ์ที่หลักตรงข้ามคือยาล้มเหลว และสามข้อในนั้นใช้กับความสัมพันธ์ได้ตรง ๆ

หนึ่ง ความพร้อมปลอมตัวเป็นความเกิน คนที่ดูเหมือนร้อนเกิน อาจกำลังพร้อมน้ำ การดับไฟจะยิ่งดึงน้ำออก ในความสัมพันธ์ คนที่ดูเหมือนเรียกร้องมากเกินไป อาจกำลังขาดความมั่นใจว่าเขาจะอยู่ในชีวิตเรา การถอยห่างเพื่อ "ให้เขาสงบ" จะทำให้แย่ลง ให้ถามก่อนเสมอว่าเขาขาดอะไร ก่อนจะลดสิ่งที่เขาเกิน

สอง สองชั้นขัดกัน ยาของชั้นนอกเป็นพิษของชั้นใน ในความสัมพันธ์คือกรณีที่สิ่งที่ย่อยวันนี้ทำลายสิ่งที่สร้างมาสิบปี เช่น การยอมทุกอย่างเพื่อให้คืนนี้จบ ซึ่งแก้คืนนี้ได้แต่สอนให้วังมุนแรงขึ้น **ชั้นที่ลึกกว่ากำหนดข้อห้าม**

สาม ดันเหตุอยู่นอกระบบ ถ้าความตึงในบ้านมาจากหนี้ จากความเจ็บป่วย หรือจากงานที่ทำร้ายสุขภาพ การปรับหัวในความสัมพันธ์จะไม่ช่วย และการพยายามแก้ด้วยเครื่องมือนี้จะทำให้ทั้งคู่รู้สึกว่าตัวเองล้มเหลว ทั้งที่ปัญหาไม่ได้ตรงนั้น

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

ถามตัวเองสองคำถามก่อนจะทำอะไรให้คนที่เรารักในสัปดาห์นี้

หนึ่ง — ตอนนี้เขามีแรงระดับไหน · สอง — สิ่งที่คุณกำลังจะทำ เป็นขนาดเบา กลาง หรือหนัก

ถ้าสองคำตอบไม่เข้าคู่กัน ให้ลดขนาดลงหนึ่งระดับ แล้วดูว่าเกิดอะไรขึ้น

ขอบเขตของบทนี้

กฎเรื่องขนาดยาในบทนี้เป็นการยืมหลักจากการดูแลสุขภาพมาใช้เป็นภาพเปรียบในความสัมพันธ์ **ไม่ใช่** การกำหนดขนาดยาจริง การกำหนดความแรงในการรักษาเป็นเรื่องของทีมผู้รักษาและอยู่ในเอกสารอื่น

ก่อนไปบทต่อไป

เหลืออีกหนึ่งบทของภาคนี้ และเป็นบทที่มีพลังที่สุดในเล่ม เพราะมันตอบคำถามที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ถืออยู่ในใจตั้งแต่หน้าแรก — ถ้าอีกฝ่ายไม่เปลี่ยน เราทำอะไรได้บ้าง

จุดตัดอยู่ที่ระยะ

เปลี่ยนท่าฝ่ายเดียว แล้ววงหมุนต่อไม่ได้

นี่คือบทที่มีพลังที่สุดในเล่ม เพราะมันตอบคำถามที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ถืออยู่ในใจตั้งแต่หน้าแรก

ถ้าอีกฝ่ายไม่เปลี่ยน เราทำอะไรได้บ้าง

คำตอบจากตำราเดิมคือ วงวนชั้นที่ 5 ตัดที่ ระยะ ไม่ได้ตัดที่การเปลี่ยนคน และการตัดที่ระยะทำได้สองแบบ คือ ขอบเขต หรือ การเปลี่ยนท่าของฝ่ายเดียว

16.1 ทำไมการเปลี่ยนท่าฝ่ายเดียวจึงได้ผล

วงหมุนได้เพราะสองคนตอบสนองกันเป็นจังหวะ ฝ่ายหนึ่งทำ อีกฝ่ายตอบ การตอบนั้นกลายเป็นเหตุให้ฝ่ายแรกทำอีก

ถ้าจังหวะใดจังหวะหนึ่งหายไป วงจะหมุนต่อไม่ได้ทันที ไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายเข้าใจ ไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายยอมรับ ไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายอ่านหนังสือเล่มนี้

และเพราะวงชั้นที่ 5 เร็วเท่าบทสนทนา ผลของการเปลี่ยนท่าจึงเห็นได้ในวันเดียวกัน ไม่ใช่ในหกเดือน นี่ไม่ใช่การมองโลกในแง่ดี แต่เป็นคุณสมบัติของวงจรมีสองขา วงจรแบบนี้ต้องการทั้งสองขาถูกรอบ

16.2 เปลี่ยนท่าอย่างไร

ท่า ในที่นี้หมายถึงสิ่งที่เราทำโดยอัตโนมัติเมื่ออีกฝ่ายทำสิ่งนั้น ไม่ใช่ความรู้สึกของเรา และไม่ใช้ตัวตนของเรา

วงที่กำลังหมุน	ท่าเดิมของเรา	ท่าใหม่ที่ตัดวงได้
ยิ่งเขาถอย ฉันยิ่งไล่	ตามไปถาม อธิบายเพิ่ม ส่งข้อความซ้ำ	หยุดไล่ แล้วบอกครั้งเดียวว่าเราอยู่ตรงนี้ เมื่อไรพร้อมก็มาคุย
ยิ่งเขาดัน ฉันยิ่งยอม	ยอมเพื่อให้เรื่องจบ	ไม่ตอบทันที บอกว่าขอคิดก่อนแล้วค่อยตอบพรุ่งนี้
ยิ่งเขาเร่ง ฉันยิ่งเงียบ	เงียบแล้วรอให้ผ่านไป	พูดสั้น ๆ หนึ่งประโยคทันที แม้จะยังคิดไม่จบ
ยิ่งเขาขยับ ฉันยิ่งถ่วง	เตือน ห้าม ชี้ความเสี่ยง	ถามว่าอยากให้เราช่วยอะไร แทนการเตือน

สังเกตว่าท่าใหม่ทุกข้อ **ไม่ได้ขอให้เราเปลี่ยนธาตุ** คนที่ชอบไล่ไม่ได้ถูกขอให้กลายเป็นคนเย็นชา แค่ถูกขอให้หยุดหนึ่งจังหวะ คนที่ชอบเงียบไม่ได้ถูกขอให้กลายเป็นคนช่างพูด แค่ถูกขอให้ส่งสัญญาณหนึ่งประโยค

16.3 สามอย่างที่จะเกิดขึ้นเมื่อเราเปลี่ยนท่า

ต้องเตือนผู้อ่านไว้ล่วงหน้า เพราะถ้าไม่รู้ จะเข้าใจผิดว่าล้มเหลว

อย่างแรก มันจะแยลงก่อนหนึ่งช่วง เมื่อจังหวะที่เคยมีหายไป อีกฝ่ายจะเพิ่มแรงเพื่อให้วงกลับมาหมุนเหมือนเดิม คนที่เคยถอยจะถอยแรงขึ้น คนที่เคยดันจะดันแรงขึ้น นี่คือสัญญาณว่าวงกำลังจะหยุด ไม่ใช่สัญญาณว่าทำผิด ช่วงนี้มักกินเวลาไม่กี่วันถึงสองสัปดาห์

อย่างที่สอง เราจะรู้สึกผิด โดยเฉพาะคนชั่วพุ่มและชั่วหนึ่ก เพราะการหยุดทำสิ่งที่เคยทำ รู้สึกเหมือนการทอดทิ้ง ให้แยกให้ออกระหว่างการหยุดเลี้ยววง กับการหยุดรักคน สองอย่างนี้ไม่เหมือนกัน

อย่างที่สาม ถ้าวงหยุดจริง สิ่งที่อยู่ใต้วงจะโผล่ขึ้นมา และมักเป็นเรื่องที่ทั้งคู่ไม่เคยคุยกัน ตรงนี้คือจุดที่ความสัมพันธ์เปลี่ยนได้จริง

16.4 ขอบเขต — เมื่อการเปลี่ยนท่าไม่พอ

การเปลี่ยนท่าใช้กับวงที่ทั้งสองฝ่ายยังดูแลกันอยู่ ถ้าไม่พอ เครื่องมือถัดไปคือขอบเขต

ขอบเขตคือสิ่งที่เรากำหนดกับตัวเอง ไม่ใช่กับอีกฝ่าย นี่คือหัวใจของเรื่องนี้ และเป็นจุดที่คนทำผิดบ่อยที่สุด

"ห้ามพูดกับฉันด้วยน้ำเสียงแบบนั้น" ไม่ใช่ขอบเขต เพราะมันเป็นคำสั่งที่เราบังคับใช้ไม่ได้ "ถ้าเสียงเริ่มดังขึ้น ฉันจะขอหยุดคุยแล้วกลับมาคุยพรุ่งนี้" คือขอบเขต เพราะมันเป็นสิ่งที่เราทำเองได้ทั้งหมด

ขอบเขตที่ดีมีสามคุณสมบัติ หนึ่ง เราทำได้เองโดยไม่ต้องให้ใครร่วมมือ · สอง บอกล่วงหน้าตอนที่ยังไม่มีเรื่อง · สาม ทำจริงทุกครั้ง ถ้าทำบ้างไม่ทำบ้าง จะยิ่งทำให้วังแวงขึ้น เพราะอีกฝ่ายเรียนรู้ว่าต้องกดดันแค่ไหนถึงจะได้ผล

16.5 ระยะไม่ใช่ความห่างเหิน

คำว่าระยะมักถูกเข้าใจผิดว่าแปลว่าการถอยห่างทางใจ ซึ่งไม่ใช่

ในภาษาของวงล้อ **ระยะคือการไม่ให้ชั่วของเราถูกเรียกออกมาโดยอัตโนมัติทุกครั้ง** คนที่มีระยะที่ดีไม่ได้อภัยน้อยลง เขาแค่ไม่ได้ถูกลากเข้าวงหุ้รอบ

และในหลายกรณี **การมีระยะทำให้รักได้มากขึ้น** เพราะสิ่งที่ทำให้คนหมดรักไม่ใช่ความต่าง แต่คือความเหนื่อยจากการหมุนวงเดิมซ้ำ ๆ จนกลายเป็นคนที่ตัวเองไม่ชอบ

16.6 ลำดับการใช้เครื่องมือทั้งเล่ม

เมื่อมาถึงบทนี้ เรามีเครื่องมือครบแล้ว ขอสรุปลำดับการใช้ไว้เป็นหน้าเดียว

ขั้นที่ 1 ถามคำถามเกาะ (บทที่ 13) — วงนี้อยู่ชั้นไหน ถ้าไม่ใช่ชั้นที่ 5 อย่าแก้ที่ความสัมพันธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความพร้อม (บทที่ 15) — ถ้ามีใครพร้อม เดิมก่อน เลื่อนบทสนทนาออกไป

ขั้นที่ 3 วางสามคำ (บทที่ 1 และ 4) — หาชั่วร่วมและชั่วที่ขาด

ขั้นที่ 4 แปลคำพูด (บทที่ 11) — เขาพูดจากบ้านไหน เขากลัวอะไร

ขั้นที่ 5 เติมชั่วที่ขาด (บทที่ 10) — เริ่มจากสิ่งแวดล้อมและกิจวัตร ไม่ใช่จากคน

ขั้นที่ 6 เปลี่ยนท่าหนึ่งจังหวะ (บทนี้) — เลือกจังหวะเดียวที่เราเปลี่ยนได้เอง แล้วทำให้ครบสองสัปดาห์

ขั้นที่ 7 ถ้าไม่ได้ผล และมีธงแดง (บทที่ 19) — ส่งต่อ ไม่ใช่พยายามหนักขึ้น

ลำดับนี้ใช้ได้กับทุกคู่ในยี่สิบเอ็ดคู่ และเป็นสิ่งที่ควรอยู่ในการ์ดใบเดียวสำหรับผู้สอน

ลองทำ — สำหรับผู้เรียน

เลือกจังหวะเดียว หนึ่งจังหวะ ที่เราจะเปลี่ยนในสองสัปดาห์นี้ เขียนลงกระดาษว่า "เมื่อเขา ____ ฉันจะ ____ แทนที่จะ ____"

อย่าบอกอีกฝ่ายว่าเรากำลังทดลองอะไรอยู่ เพราะการบอกจะทำให้กลายเป็นข้อตกลงสองฝ่าย ซึ่งเป็นคนละการทดลอง

จดสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวัน แล้วอ่านย้อนเมื่อครบสองสัปดาห์

ขอบเขตของบทนี้

การเปลี่ยนท่าและการตั้งขอบเขตใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายยังดูแลกันด้วยความปลอดภัย

ในความสัมพันธ์ที่มีการทำร้าย การควบคุม หรือการข่มขู่ การเปลี่ยนท่าอาจทำให้อันตรายเพิ่มขึ้น และการตั้งขอบเขตต้องทำร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและแผนความปลอดภัย ไม่ใช่ทำตามหนังสือ ข้อนี้เป็นข้อบังคับ ไม่ใช่ข้อเสนอแนะ ดูบทที่ 19

ก่อนไปบทต่อไป

ภาค 4 จบแล้ว ภาคสุดท้ายเป็นเรื่องของคนทีถ้อยเล่มน้อย — ผู้รักษาและผู้สอน ซึ่งมีปัญหาเฉพาะตัวที่ผู้อ่านทั่วไปไม่มี คือพวกเขาอยู่ในวงชั้นที่ 5 กับคนแปลกหน้าทุกวัน

ภาค 5

ในห้องตรวจและในห้องเรียน

หมอ ๔ คนใช้

ผู้รักษาเป็นขาหนึ่งของวงเสมอ

ภาคสุดท้ายเป็นเรื่องของคนที่ยึดมั่นอยู่

ผู้รักษาและผู้สอนมีปัญหาที่ผู้อ่านทั่วไปไม่มี — พวกเขาเข้าไปอยู่ในวงชั้นที่ 5 กับคนที่เพิ่งเจอกัน วัน
ละหลายรอบ และส่วนใหญ่ไม่รู้ตัว

17.1 ห้องตรวจคือวงสองคน

สิ่งที่เกิดขึ้นในห้องตรวจไม่ใช่ภาพของคนใช้ล้วน ๆ แต่เป็นภาพของ **คู่** ระหว่างคนใช้กับผู้รักษา

ถ้าคนใช้คนเดียวกันไปหาหมอสองคนที่ธาตุต่างกัน เขาจะแสดงออกไม่เหมือนกัน ไม่ใช่เพราะเขาเส
สร้าง แต่เพราะตัวของหมอเรียกชื่อตรงข้ามของเขาออกมาตามกฎในบทที่ 14

นี่แปลว่า **ข้อมูลที่เราเก็บได้ในห้องตรวจ ถูกปนเปื้อนด้วยธาตุของเราเองเสมอ** และถ้าเราไม่รู้ว่าเราปน
เปื้อนไปทางไหน เราจะอ่านคนใช้ผิดในทิศทางเดิมทุกครั้ง

17.2 ขั้วของหมอกำอะไรกับคนใช้

หมอขั้วร้อน เร่ง พูดชัด ตัดสินเร็ว ให้คำแนะนำเป็นชุด — กับคนใช้ที่เปราะบางหรือขั้วเย็น จะดันให้
เขาถอยลึกขึ้น เขาจะพยักหน้ารับทุกอย่างแล้วไม่ทำ และจะไม่กลับมา — กับคนใช้ขั้วร้อนด้วยกัน จะ
เกิดการแข่งกันว่าใครถูก

หมอขั้วเย็น นิ่ง ไม่เร่ง ให้พื้นที่ — กับคนใช้ที่ต้องการแรงผลัก จะทำให้เขาไม่เริ่มสักที เพราะไม่มี
อะไรมากระตุ้น — กับคนใช้ขั้วเย็นด้วยกัน บทสนทนาจะสุภาพและว่างเปล่า

หมอชั่วซุ่ม โอบ ดูและเฝ้า รับเรื่องของคนไข้มาไว้กับตัว — กับคนไข้ที่ซุ่มเกินหรือฟังพาสสูง จะเลี้ยงให้เขาปล่อยไม่ลง และจะกลายเป็นคนที่เขาโทรหาทุกครั้งที่ไม่ไหว — และหมอชั่วซุ่มคือกลุ่มที่เสี่ยงที่สุดต่ออ้วน "ให้จนแห้ง"

หมอชั่วแห้ง ให้ข้อมูล ชัดเจน มีระยะ — กับคนไข้ที่ต้องการความอุ่น จะรู้สึกว่าจะไม่ถูกมองเห็น และจะไม่เล่าเรื่องที่สำคัญที่สุดให้ฟัง

หมอชั่วหนัก มันคง ไม่ตื่นตาม อยู่กับคนไข้ได้นาน — กับคนไข้ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง อาจตอกย้ำว่าอยู่แบบเดิมก็ได้

หมอชั่วเบา เร็ว เปลี่ยนวิธีได้ไว มีโอเคียเยอะ — กับคนไข้ชั่วเบา จะได้แผนสลับอย่างที่ไม่มีการทำซ้ำ

17.3 สิ่งที่ต้องทำก่อนเข้าห้องตรวจ

ข้อแรก รู้ชั่วของตัวเอง ไม่ใช่รู้ว่าตัวเองเป็นธาตุอะไรในทางทฤษฎี แต่รู้ว่าตัวเองทำอะไรโดยอัตโนมัติ เมื่อคนตรงหน้าเงียบ เมื่อคนตรงหน้าร้องไห้ เมื่อคนตรงหน้าไม่ทำตามคำแนะนำ

ข้อสอง รู้ว่าคนไข้แบบไหนที่เราอ่านพลาดบ่อย ทุกคนมีจุดบอดที่คงที่ หมอชั่วร้อนมักประเมินคนชั่วเย็นว่าไม่ร่วมมือ หมอชั่วซุ่มมักประเมินคนชั่วแห้งว่าไม่ใส่ใจตัวเอง เมื่อรู้จุดบอดของตัวเองแล้ว ให้ตั้งคำถามเพิ่มเป็นพิเศษกับคนกลุ่มนั้น

ข้อสาม รู้ว่าเราพร่องอยู่หรือเปล่าในวันนี้ ผู้รักษาที่พร่องจะเขื่องง่ายกว่าปกติ และจะใช้ขนาดยาผิดบ่อยกว่าปกติ ข้อนี้เป็นเหตุผลทางเทคนิคที่การดูแลตัวเองของผู้รักษาไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพการดูแล

17.4 วิธีถอนตัวออกจากวงในห้องตรวจ

เมื่อรู้สึกที่กำลังแรง ให้หยุดพูดแล้วถามคำถามปลายเปิดหนึ่งข้อ แล้วรอจนกว่าคนไข้จะตอบ แม้ความเงียบจะยาวจนอึดอัด ความเงียบนั้นเป็นของคนไข้ ไม่ใช่ของเรา

เมื่อรู้สึกที่กำลังโอบมากเกินไป ให้ถามตัวเองว่าสิ่งที่กำลังจะทำ เป็นสิ่งที่คนไข้ทำเองได้หรือไม่ ถ้าทำเองได้ ให้เขาทำ

เมื่อรู้สึกที่กำลังถอย ให้บอกออกไปตรง ๆ ว่าเรื่องนี้หนักและเรายู่ตรงนี้ เพราะความเจ็บของผู้รักษาถูกอ่านว่าไม่สนใจได้ง่ายกว่าความเจ็บของคนทั่วไป

เมื่อรู้สึกว่าคุณใช้คนนี้ทำให้เราหงุดหงิดเป็นพิเศษ ให้ถือเป็นข้อมูล ไม่ใช่ความผิดของใคร ความหงุดหงิดที่เกิดซ้ำกับคนใช้ประเภทเดิม มักบอกเรื่องชั่วของเราได้มากกว่าบอกเรื่องคนใช้

17.5 ความสัมพันธ์ที่มีอำนาจไม่เท่ากัน

ข้อนี้ใช้กับห้องตรวจ ห้องเรียน และที่ทำงาน

เมื่ออำนาจไม่เท่ากัน ฝ่ายที่มีอำนาจน้อยกว่าจะปรับตัวเข้าหาฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่าโดยอัตโนมัติ และการปรับตัวนั้นเกิดเร็วจนทั้งสองฝ่ายไม่ทันสังเกต

ผลคือสามอย่าง

หนึ่ง **ความสัมพันธ์จะดูราบรื่นกว่าความจริง** เพราะฝ่ายหนึ่งไม่ได้แสดงตัวเองออกมา

สอง **ฝ่ายที่ปรับตัวจะเหนื่อยโดยไม่มีใครเห็น** และความเหนื่อยนั้นจะโผล่มาในรูปของการไม่มาตามนัด การไม่ทำตามแผน หรือการหายไปเฉย ๆ ซึ่งมักถูกอ่านผิดว่าเป็นการไม่ร่วมมือ

สาม **ข้อมูลที่ได้จะเอียง** คนใช้จะเล่าสิ่งที่คิดว่าหมอยกได้ยิน ลูกน้องจะรายงานสิ่งที่คิดว่าหัวหน้าอยากได้ยิน

วิธีแก้ที่ใช้ได้ ถามคำถามที่ทำให้การตอบตรง ๆ ปลอดภัยกว่าการตอบให้ถูกใจ เช่น "ส่วนไหนของแผนนี้ที่คุณคิดว่าทำยากที่สุด" ซึ่งเปิดทางให้พูดความจริงโดยไม่ต้องขัด

17.6 ทำไมการสอบเทียบทีมจึงไม่ใช่แค่ให้อ่านตรงกัน

จากตำราเดิม การสอบเทียบทีมไม่ใช่แค่ให้ทุกคนอ่านค่าเหมือนกัน แต่ต้องให้แต่ละคน **รู้ชั่วของตัวเองในห้องตรวจ**

เหตุผลคือถ้าหมอสองคนอ่านค่าตรงกันเป๊ะ แต่คนหนึ่งเป็นหมอชั่วคราวและอีกคนเป็นหมอชิวเย็น คนไข้ที่เข้าไปหาสองคนนี้จะได้ประสบการณ์ที่ต่างกันมาก และจะให้ข้อมูลที่ต่างกันด้วย ความตรงกันของการอ่านค่าจึงไม่ได้แปลว่าผลลัพธ์จะเหมือนกัน

แบบฝึกสำหรับทีมผู้รักษา ในการสอบเทียบครั้งต่อไป ให้แต่ละคนเขียนสามคำของตัวเอง แล้วเขียนหนึ่งบรรทัดว่า "คนใช้ประเภทที่ฉันมักอ่านพลาดคือ" แล้วเก็บไว้เป็นบันทึกของทีม ไม่ใช่เพื่อประเมินใคร แต่เพื่อให้รู้ว่าเมื่อไรควรส่งต่อให้เพื่อนร่วมทีมที่ชั่วต่างกัน

ลองทำ — สำหรับผู้รักษา

ในสัปดาห์นี้ หลังตรวจเสร็จแต่ละวัน ให้เขียนหนึ่งบรรทัดว่า "วันนี้ฉันเร่งใคร หรือนั่นโอบใครมากเกินไป" ครบเจ็ดวันแล้วอ่านย้อน รูปแบบที่เห็นคือหัวของเราในห้องตรวจ ไม่ใช่นิสัยของคนไข้

ขอบเขตของบทนี้

บทนี้เป็นเรื่องของการรู้เท่าทันตัวเองในการทำงาน ไม่ใช่การประเมินสมรรถนะและไม่ใช่เครื่องมือคัดคนเข้าทีม การใช้สามคำเพื่อจัดคนเข้าตำแหน่งหรือเพื่อจับคู่ผู้รักษากับคนไข้ เป็นการใช้ผิดวัตถุประสงค์และบทถัดไปจะอธิบายว่าทำไม

ก่อนไปบทต่อไป

เหลืออีกสองบท ทั้งสองบทเป็นเรื่องของการใช้เล่มนี้ให้ถูก บทหนึ่งว่าด้วยการสอน อีกบทว่าด้วยเส้นที่ห้ามข้าม

สอนอย่างไรไม่ให้กลายเป็นการตีตรา

เครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในเล่มนี้ คือเครื่องมือที่ใช้ฝึกได้ง่ายที่สุด

เล่มนี้ให้เครื่องมือที่ทำให้คนสองคนเข้าใจกันได้เร็วขึ้นมาก และด้วยเหตุผลเดียวกัน มันทำให้คนตัดสินกันได้เร็วขึ้นมากเช่นกัน

บทนี้ว่าด้วยการกันไม่ให้อย่างหลังเกิดขึ้น

18.1 สามวิธีใช้ฝึกที่พบบ่อยที่สุด

วิธีใช้ฝึกที่หนึ่ง — ใช้ทำนายคู่ "เราเป็นคู่ 180° เราคงไปกันไม่รอด" หรือ "เขาเป็นธาตุไฟ ฉันเป็นธาตุน้ำ เราไม่เหมือนกัน"

ข้อนี้ฝึกทั้งในทางเรขาคณิตและในทางข้อมูล **ไม่มีระยะไหนดีกว่าระยะไหน** แต่ละระยะมีของขวัญและความเสี่ยงคนละแบบ และเล่มนี้ไม่มีข้อมูลใดที่บอกว่าคู่แบบไหนอยู่ด้วยกันได้นานกว่า เพราะเราไม่ได้เก็บข้อมูลแบบนั้นและไม่ได้ตั้งใจจะเก็บ

วิธีใช้ฝึกที่สอง — ใช้เป็นข้ออ้าง "ฉันเป็นธาตุไฟ ฉันก็พูดแรงแบบนี้แหละ"

ธาตุอธิบายแนวโน้ม ไม่ใช่ใบอนุญาต ประโยคที่ถูกต้องคือ "ฉันเป็นธาตุไฟ ฉันจึงต้องระวังเรื่องคำพูดมากกว่าคนอื่น" **ความรู้เรื่องธาตุเพิ่มความรับผิดชอบ ไม่ได้ลดมันลง**

วิธีใช้ฝึกที่สาม — ใช้ติดป้ายคนอื่น การไปบอกใครว่าเขาเป็นธาตุอะไร โดยที่เขาไม่ได้ถาม เป็นการตัดสินคนในภาษาที่เขาไม่มีเครื่องมือจะโต้แย้ง

เล่ม 6 วางหลักนี้ไว้ดีแล้วและเล่มนี้รับมาทั้งหมด — สังเกตเงียบ ๆ ดีกว่าไปบอกเขาว่าเขาเป็นใคร

18.2 ลำดับการสอนที่ปลอดภัย

จากที่สังเกตในกลุ่มผู้เรียน ลำดับนี้ลดการใช้ผิดได้มากที่สุด

รอบที่หนึ่ง สอนให้ดูตัวเองก่อน อย่างน้อยหนึ่งเดือน ผู้เรียนต้องหาสามคำของตัวเองให้เจอ และต้องเจอ "เงา" ของตัวเองก่อน คือเห็นว่าของชัวยุกับจุดบอดของตัวเองมาจากธรรมชาติเดียวกัน คนที่ยังไม่เห็นเงาของตัวเอง จะเอาเครื่องมือนี้ไปใช้กับคนอื่นทันที และจะใช้เพื่อยืนยันว่าตัวเองถูก

รอบที่สอง สอนให้อ่านความต่าง โดยยังไม่ให้ตัดสิน ให้ฝึกกับความสัมพันธ์ที่ไม่มีอารมณ์ค้าง เช่น เพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนเก่า ไม่ใช้กับคู่ที่กำลังมีปัญหา เพราะการเรียนรู้เครื่องมือใหม่ท่ามกลางความเจ็บมักจบที่การใช้เครื่องมือเป็นอาวุธ

รอบที่สาม จึงสอนกฎสี่ระยะและการอ่านคู่ และเมื่อสอนถึงตรงนี้ ให้สอนพร้อมกับขอบเขตเสมอ ไม่แยกสองอย่างออกจากกัน

รอบที่สี่ สอนภาค 4 เรื่องวังวนและขนาดยา เก็บไว้ท้ายสุดเพราะเป็นภาคที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณมากที่สุด และเพราะคนที่ยังไม่ผ่านสามรอบแรกมักเอาเรื่องวังวนไปใช้อธิบายว่าอีกฝ่ายเป็นต้นเหตุ

18.3 ประโยคที่ควรพูดเสมอเวลาสอน

สี่ประโยคนี้ควรอยู่ในทุกคลาส และควรพูดซ้ำแม้จะรู้สึกว่าคุณพูดบ่อยเกินไป

"ธาตุบอกทิศ ไม่ได้บอกขนาด และไม่ได้บอกว่าวันนี้เขาเป็นอย่างไร"

"ไม่มีธาตุไหนดีกว่าธาตุไหน และไม่มีคู่ไหนเหมาะกว่าคู่ไหน"

"เครื่องมือนี้ใช้กับตัวเราเองได้เต็มที่ ใช้กับคนอื่นได้เท่าที่เขาอนุญาต"

"ถ้าใช้แล้วรู้สึกว่าตัวเองเข้าใจคนอื่นมากขึ้น แสดงว่าใช้ถูก ถ้าใช้แล้วรู้สึกว่าตัวเองตัดสินคนอื่นได้เร็วขึ้น แสดงว่าใช้ผิด"

ประโยคสุดท้ายคือการทดสอบที่ดีที่สุดที่เรามี และผู้เรียนใช้ตรวจตัวเองได้โดยไม่ต้องมีใครมาตรวจ

18.4 สิ่งที่ไม่ควรสอนในเล่มนี้

ไม่สอนให้ทายธาตุคนอื่นจากรูปร่างหน้าตา โดยเฉพาะแกนหนัก-เบา ซึ่งถูกอ่านจากรูปร่างผิบบ่อยที่สุดตามที่อธิบายในบทที่ 2

ไม่สอนให้ใช้ในการคัดคน ไม่ว่าจะคัดเข้าทีม คัดคู่ หรือจับคู่ผู้รักษากับคนไข้ เครื่องมือนี้ออกแบบมาเพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้าแล้ว ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อเลือกที่จะทำให้ใครมาอยู่ตรงหน้า

ไม่สอนเป็นคำตอบสุดท้าย ทุกบทในเล่มนี้มีหัวข้อขอบเขตอยู่ท้ายบท ซึ่งไม่ใช่การถ่มถั่ว แต่เป็นเนื้อหาที่ต้องสอนเท่า ๆ กับเนื้อหาหลัก

18.5 เมื่อผู้เรียนเอาปัญหาความสัมพันธ์ของตัวเองมาในคลาส

เรื่องนี้เกิดขึ้นทุกคลาสและควรเตรียมไว้

สิ่งที่ควรทำ รับฟัง แล้วพากลับมาที่เครื่องมือในส่วนที่เราควบคุมได้เอง คือสามคำของตัวเอง ชั่วที่เราขาด และจังหวะที่เราเปลี่ยนได้

สิ่งที่ไม่ควรทำ อย่าวินิจฉัยคนที่ไม่ได้อยู่ในห้อง การบอกผู้เรียนว่า "คู่ของคุณน่าจะเป็นธาตุ..." เป็นการตัดสินคนลับหลังผ่านปากของคนที่กำลังเจ็บ และมักจบด้วยการที่ผู้เรียนกลับบ้านไปพร้อมข้อสรุปที่แข็งแกร่งกว่าที่ข้อมูลรองรับ

เมื่อสิ่งที่เล่ามาเข้าข่ายตรงแดง ให้หยุดการสอนแล้วส่งต่อ ไม่ใช่สอนต่อด้วยความระมัดระวัง ข้อนี้เป็นข้อบังคับ ดูปบถัดไป

18.6 ประโยคปิดท้ายที่อยากให้ผู้เรียนจำไปมากที่สุด

จากทั้งเล่ม ถ้าผู้เรียนจำได้ประโยคเดียว ขอให้ประโยคนี้อยู่

เขาไม่ได้พูดกับเรา เขาพูดจากบ้านของเขา

ประโยคนี้อาจใช้ได้กับทั้งยี่สิบเอ็ดคู่ ใช้ได้ในห้องตรวจ ใช้ได้กับลูก ใช้ได้กับหัวหน้า และใช้ได้ในวันที่เราไม่มีแรงจะเปิดหนังสือ

และมันไม่ได้แปลว่าเราต้องยอมรับทุกอย่างที่เขาทำ มันแปลว่าเรามีทางเลือกที่จะไม่รับคำพูดนั้นเป็นคำตัดสินเกี่ยวกับตัวเรา

ลองทำ — สำหรับผู้สอน

ก่อนเริ่มคลาสถัดไป เขียนสามคำของตัวเองไว้บนกระดานแล้ววางไว้ข้างหน้า

ระหว่างสอน สังเกตว่าเราเผลอสอนจากบ้านของตัวเองตรงไหนบ้าง ผู้สอนหัวร้อนมักเร่งให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วเกินไป ผู้สอนหัวข่มมักอธิบายซ้ำจนผู้เรียนไม่ได้คิดเอง ผู้สอนหัวแห้งมักให้ข้อมูลมากจนขาดความอุ่น

ขอบเขตของบทนี้

บทนี้เป็นแนวทางเรื่องวิธีสอน ไม่ใช่หลักสูตร หลักสูตรจริงของแต่ละที่ที่ต้องวางให้สอดคล้องกับขอบเขตว่าเนื้อหาส่วนใดเผยแพร่ต่อได้ และส่วนใดเป็นเอกสารภายในของเพลินไพร

ก่อนไปบทสุดท้าย

เหลือบทเดียว และเป็นบทที่สำคัญที่สุดในเล่ม เพราะมันบอกว่าเมื่อไรที่ต้องวางหนังสือเล่มนี้ลง

ขอบเขตและธงแดง

เมื่อไรที่ต้องวางเล่มนี้ลง

ทุกบทในเล่มนี้จบด้วยขอบเขตของบทนั้น บทนี้รวมขอบเขตทั้งหมดไว้ทีเดียว และเพิ่มสิ่งที่สำคัญกว่านั้น คือรายการของสถานการณ์ที่เครื่องมือในเล่มนี้ **ต้องไม่ถูกใช้**

นี่คือบทที่สั้นที่สุด และถ้าจะอ่านเพียงบทเดียว ควรอ่านบทนี้ก่อนบทอื่น

19.1 ธงแดง — หยุดใช้เล่มนี้แล้วส่งต่อ

รายการนี้เป็น ข้อบังคับ ไม่ใช่ข้อเสนอแนะ

หนึ่ง ความรุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย ทางวาจา หรือทางเพศ

สอง การควบคุม การควบคุมเงิน การควบคุมการติดต่อกับคนอื่น การติดตามความเคลื่อนไหว การข่มขู่ว่าจะทำร้ายตัวเองหรือคนอื่นเมื่อไม่ได้ตั้งใจ

สาม การถูกเอาเปรียบ ทั้งทางการเงิน ทางแรงงาน และทางกฎหมาย

สี่ บาดแผลซ้ำ ๆ ความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งบาดเจ็บทางใจซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากรูปแบบเดิม

ห้า ความคิดทำร้ายตนเอง ทั้งของตัวผู้เล่าเองและของคู่

หก ความปลอดภัยของเด็กหรือผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

เจ็ด อาการทางกายหรือทางใจที่รุนแรง ซึ่งมีเกณฑ์และการรักษาของตัวเอง

ในทุกกรณีข้างต้น การส่งต่อมาก่อนการอ่านธาตุเสมอ และ การเปลี่ยนท่ากับการตั้งขอบเขตตามบทที่ 16 อาจทำให้อันตรายเพิ่มขึ้น จึงต้องทำร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและแผนความปลอดภัย ไม่ใช่ทำตามหนังสือ

19.2 ทำไมเครื่องมือนี้จึงอันตรายในสถานการณ์ข้างบน

เหตุผลควรเขียนไว้ให้ชัด เพราะถ้าไม่เข้าใจเหตุผล คนจะหาทางใช้จนได้

ข้อแรก เล่มนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าทั้งสองฝ่ายกำลังพยายามรักษาความสัมพันธ์ไว้ ทุกบทเขียนจากฐานนี้ ตั้งแต่บทที่ 14 ที่บอกว่าไม่มีใครผิด ไปจนถึงบทที่ 16 ที่บอกว่าเปลี่ยนท่าแล้วจะหยุด ในความสัมพันธ์ที่มีการควบคุม สมมติฐานนี้ไม่จริง และคำแนะนำทุกข้อจะกลายเป็นคำแนะนำให้เหยื่อพยายามหนักขึ้น

ข้อสอง ภาษาของธาตุทำให้การทำร้ายฟังดูเป็นเรื่องธรรมชาติ ประโยคอย่าง "เขาเป็นธาตุไฟ เขาก็เป็นแบบนี้แหละ" เปลี่ยนความรุนแรงให้กลายเป็นบุคลิก ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่ง **ธาตุไม่เคยอธิบายการทำร้าย**

ข้อสาม เครื่องมือที่ให้อำนาจในการเข้าใจ ให้อำนาจในการจัดการด้วย คนที่ควบคุมคู่ของตัวเองอยู่แล้ว เมื่อได้เครื่องมือนี้ไป จะใช้มันเพื่อควบคุมได้แนบเนียนขึ้น ข้อนี้เป็นเหตุผลที่การสอนต้องมาพร้อมขอบเขตเสมอ

19.3 ขอบเขตทางวิชาการของทั้งเล่ม

เล่มนี้อ่านจากทิศ ไม่ได้อ่านจากขนาด คู่ที่ทั้งสองฝ่ายแรงมาก กับคู่ที่ทั้งสองฝ่ายอ่อน มีหน้าตาไม่เหมือนกันในชีวิตจริง แม้จะอ่านด้วยกฎเดียวกัน

เล่มนี้ไม่ตอบเรื่องธาตุสมดุล เพราะธาตุสมดุลไม่มีข้อเติม จึงใช้ชุดสามคำไม่ได้ตั้งแต่ต้น

สามคำคือรูปร่างตอนสมดุล ไม่ใช่หน้าตาตอนเสียสมดุล และการแยกสองอย่างนี้ต้องใช้เครื่องมือประเมินของผู้รักษา ไม่ใช่การเดาจากบทสนทนา

วังวนชั้นที่ 5 อยู่ตรงรอยต่อกับครอบครัวบำบัดและสังคมศาสตร์ เล่มนี้วางตำแหน่งของมันบนวงล้อเพื่อให้ผู้รักษามองเห็น ไม่ได้อ้างว่ารักษาได้ด้วยทศบนวงล้อ

ข้อสังเกตเรื่องธาตุคู่มีสองบ้านในบทที่ 12 มาจากการสังเกตในงาน ไม่ได้มาจากคัมภีร์ และควรถือเป็นข้อเสนอที่รอการตรวจสอบ

กฎเรื่องขนาดยาในบทที่ 15 เป็นการยืมหลักจากการดูแลสุขภาพมาใช้เป็นภาพเปรียบเทียบ ไม่ใช่การกำหนดขนาดยาจริง

เอกสารนี้ไม่ใช่การวินิจฉัยและไม่ใช่การสั่งจ่ายยา

19.4 สามคำถามก่อนใช้เครื่องมือนี้กับใครสักคน

ถามตัวเองทุกครั้ง ใช้เวลาไม่ถึงสิบวินาที

หนึ่ง — เขาอนุญาตให้เราอ่านเขาหรือยัง ถ้ายิ่งให้อ่านเงียบ ๆ แล้วใช้ปรับวิธีของเราเอง อย่าเอาไปบอกเขา

สอง — ที่นี้ปลอดภัยสำหรับทั้งสองฝ่ายหรือเปล่า ถ้าไม่ ให้ข้ามไปข้อ 19.1 ทันที

สาม — เรากำลังจะเข้าใจเขามากขึ้น หรือกำลังจะตัดสินเขาได้เร็วขึ้น คำตอบของข้อนี้ตรงไปตรงมากกว่าที่คิด และเรามักรู้คำตอบก่อนจะถามจบ

19.5 ปิดเล่ม

หนังสือเล่มนี้ใช้เวลาสิบเก้าบทเพื่อบอกเรื่องเดียว

คนสองคนที่อยู่ด้วยกันไม่ได้ทะเลาะกันเพราะคนหนึ่งผิด แต่เพราะแต่ละคนยืนอยู่คนละที่บนวงเดียวกัน และจากที่ที่เขายืน สิ่งที่เขาทำเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผลที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้

เมื่อเห็นแบบนี้ สองอย่างเกิดขึ้นพร้อมกัน — เราโกรธน้อยลง และเรารู้ว่าจะยับยั้งตรงไหน

แต่ความเข้าใจไม่ได้แปลว่าต้องทน และการรู้ว่าเขามาจากไหน ไม่ได้แปลว่าเราต้องอยู่ตรงนั้นต่อไปเสมอ เล่มนี้ให้เครื่องมือสำหรับอยู่ด้วยกันให้ดีขึ้น ไม่ได้ให้เหตุผลสำหรับอยู่ต่อในที่ที่ไม่ปลอดภัย

และสิ่งสุดท้ายที่อยากฝากไว้กับผู้อ่านทุกคน — คู่ของเราคือกระจกที่เรามีอยู่แล้ว เขาไม่ได้เห็นเราผิด เขาแค่ไม่ได้ปรับศูนย์ไว้ที่เดียวกับเรา และสิ่งที่เขาเห็นในตัวเรา มักเป็นสิ่งที่เรามองไม่เห็นด้วยตัวเองมาทั้งชีวิต

ภาคผนวก

เครื่องมือ ศัพท์ และที่มา

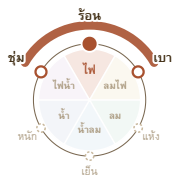
การ์ดหกธาตุ

สามคำ หน้าละธาตุ สำหรับพิมพ์แจก

การ์ดหกใบในภาคผนวกนี้รวมสิ่งที่ต้องรู้เกี่ยวกับแต่ละธาตุไว้ในหน้าเดียว ทุกบรรทัดมาจากเนื้อหาบทในเล่ม และมีเลขบทกำกับให้กลับไปอ่านต่อ บนวงล้อของแต่ละใบ จุดทึบคือชั่วเต็ม วงกลมสองวงคือชั่วครึ่ง และชั่วเส้นประคือชั่วที่ธาตุนั้นไม่มีในตัว

วิธีใช้ พิมพ์แยกหน้าหรือถ่ายสำเนาใช้ในห้องเรียนและห้องตรวจได้ ให้ผู้เรียนวางใบของตัวเองคู่กับใบของคนใกล้ตัว แล้วทำสามขั้นตอนในภาคผนวก ข ต่อ

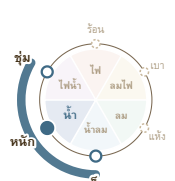
สิ่งที่การ์ดไม่ใช่ การ์ดไม่ใช่แบบประเมิน การเลือกใบให้ใครต้องมาจากการประเมินของผู้รักษา ไม่ใช่จากการเดาหน้าตา และการ์ดบอกรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ได้บอกว่าวันนี้เขาอยู่ตรงไหน

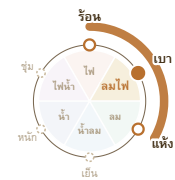
ธาตุไฟ
ร้อน · เบา · ชุ่ม
แรง · เร็ว · ทุ่ม

ธาตุลุ่ม
แห้ง · เบา · เย็น
ห่าง · เร็ว · ไม่ปะทะ

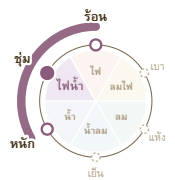
ธาตุน้ำ
หนัก · เย็น · ชุ่ม
ทน · สงบ · ผูกพัน

ธาตุลุ่มไฟ
เบา · ร้อน · แห้ง
เร็วที่สุด · กล้า · ปล่อย

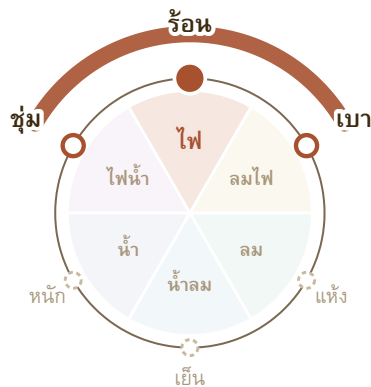

ธาตุน้ำลุ่ม
เย็น · แห้ง · หนัก
สงบที่สุด · ห่าง · ช้า

ธาตุไฟน้ำ
ชุ่ม · ร้อน · หนัก
ผูกพันที่สุด · แรง · ทน

ธาตุไฟ

แรง · เร็ว · ทุ่ม

กล้าเผชิญและลงมือ ตอบสนองเร็วและพุ่งตรง ผูกพันเข้มข้น กับสิ่งที่เลือกเอง

ร้อน เต็ม · บ้าน กล้า · เผชิญ · เร่ง

เบา ครึ่ง เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่

ทุ่ม ครึ่ง ผูกพัน · ทุ่ม · เก็บรักษา

ข้อที่ไม่มีในตัว

แห้ง · เย็น · หนัก

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้
ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกทำให้ดูไม่เอาไหน · การถูกขัดจังหวะ ·
การรอ

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ทำแบบนี้สิ"	สั่ง ไม่ฟังใคร	เขาเห็นทางแล้วและอยากให้เรื่องเดิน
"ไม่เป็นไร ฉันทำเอง"	ประชด	เขากำลังแบกไว้เพราะไม่อยากให้ใครลำบาก
"เรื่องนี้จบแล้ว"	ปิดเรื่อง	สำหรับเขามันจบจริง เขาไม่ได้แกล้งลืม

สิ่งที่ไม่ควรพูดกับไฟ

"ใจเย็น ๆ" เพราะเขาจะได้ยินว่า "นี่แกว่าฉัน
ใจร้อนใช่ไหม" ให้เสนอทางเลือกหรือให้ข้อมูล
แทน

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

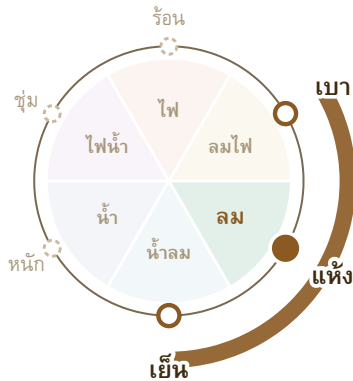
เมื่อแรงเกิน

ไฟที่เกินเผาไหม้ของตัวเอง แล้วเคลื่อนไปทางแห้ง
ซึ่งไม่ใช่หนึ่งในสามตัวของไฟ

บทที่ 5 · ข้อ 5.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่หน้าตาตอนเสียสมดุล · ให้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) · จาก ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ · เพลินไพร · ไม่ใช้การวินิจฉัย

ธาตุลม

ห่าง · เร็ว · ไม่ปะทะ

มีระยะและปล่อยได้ เปลี่ยนไวไม่อยู่นิ่ง เลี่ยงการเผชิญหน้าตรง ๆ

แห้ง เต็ม · บ้าน ห่าง · ปล่อย · มีทางเลือก

เบา ครึ่ง เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่

เย็น ครึ่ง สงบ · ถอย · ไม่ปะทะ

ข้าวที่ไม่มีในตัว

ร้อน · หนัก · ชุ่ม

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกทำให้ไม่มีทางเลือก · การถูกบีบให้ตัดสินใจ · การถูกขัง

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ขอคิดอีกที"	ปฏิเสธ	ยังประมวลหลายมุมอยู่ ยังไม่ได้ปฏิเสธ
"ลืม"	ไม่แคร์	ใจลมเคลียร์ตัวเองตามธรรมชาติ ไม่ได้เลือกที่จะลืม
"เดี๋ยวค่อยว่ากัน"	ผัดวันประกันพรุ่ง	เขาต้องการพื้นที่ก่อนจะตอบ

สิ่งที่ไม่ควรพูดกับลม

"ตัดสินใจเดี๋ยวนี้" เพราะเขาจะตอบในสิ่งที่ไม่ตรงใจจริงแล้วเสียใจทีหลัง ให้กำหนดเส้นตายที่ห่างออกไปหนึ่งวันแทน

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

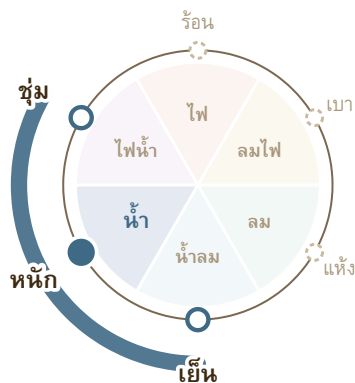
เมื่อแรงเกิน

ลมที่เกินใช้เกินพื้นที่ แล้วเคลื่อนไปทางเบาและแห้งขึ้น จนกระเพื่อมตลอดเวลา

บทที่ 5 · ข้อ 5.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่หน้าตาตอนเสียสมดุล · ให้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) · จาก ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ · เฟลีนไพร · ไม่ใช่การวินิจฉัย

ธาตุน้ำ

ทน · สงบ · ผูกพัน

อยู่กับที่ได้นานโดยไม่ต้องขยับตาม ไม่ร้อนไม่เร่ง รักษาความสัมพันธ์ไว้แม้อยาก

หนัก เต็ม · บ้าน ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน

เย็น ครึ่ง สงบ · ถอย · ไม่ปะทะ

ชุ่ม ครึ่ง ผูกพัน · ทุ่ม · เก็บรักษา

ข้าวที่ไม่มีในหัว

ร้อน · เบา · แห้ง

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้
ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกเร่ง · การถูกบังคับให้เปลี่ยน · การถูก
มองข้าม

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ไม่เป็นไร"	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา แต่ยังไม่พร้อมจะพูด และหวังว่าเราจะถาม
"แล้วแต่เธอ"	ตกลง	ยังไม่ได้ตกลง แค่ไม่อยากขัด
"ก็อยู่แบบนี้มานานแล้ว"	เล่าเฉย ๆ	กำลังบอกว่าทนมานานแล้ว

สิ่งที่ไม่ควรทำกับน้ำ

อย่าตีความความเงียบว่าไม่มีปัญหา ให้ถามตรง ๆ ด้วยความอ่อนโยน และให้เวลาเขาตอบ

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

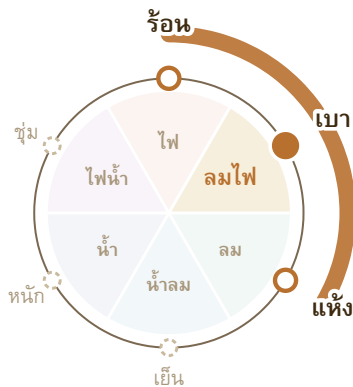
เมื่อแรงเกิน

น้ำที่เกินสะสมจนเต็ม แล้วเคลื่อนไปทางเย็นและหนักขึ้นอีก จึงดูเหมือนแค่ "เป็นน้ำมากขึ้น" และทำให้คนธาตุน้ำมองความเกินของตัวเองไม่เห็นบ่อยที่สุดในหกธาตุ

บทที่ 5 · ข้อ 5.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่หน้าตาตอนเสียสมดุล · ให้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) · จาก ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ · เฟลีนไพร · ไม่ใช่การวินิจฉัย

ธาตุลมไฟ

เร็วที่สุด · กล้า · ปล่อย

ขยับไวกว่าทุกธาตุ กล้าเริ่ม และเดินต่อเร็วพอกัน

เบา	เต็ม · บ้าน	เร็ว · สะเทือนง่าย · อยู่ไม่ติดที่
ร้อน	ครึ่ง	กล้า · เพลิดเพลิน · เร่ง
แห้ง	ครึ่ง	ห่าง · ปล่อย · มีทางเลือก

ข้าวที่ไม่มีสีในถ้วย

เย็น · หั่นก · ชุ่ม

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้
ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกจับให้อยู่หนึ่ง · การถูกผูกมัดก่อนพร้อม ·
การถูกทำให้รู้สึกว่าเป็นคนไม่จริงจัง

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ลองดูก่อน ไม่เวิร์กก็เปลี่ยน"	ไม่จริงจัง	เขาจริงจัง แต่จริงจังกับการลงมือ ไม่ใช่กับการยึด
"ไม่เป็นไร ไปต่อกันเถอะ"	บัตเรื่องที่ยังไม่จบ	เขาปล่อยได้จริง และคิดว่าอีกฝ่ายก็ปล่อยได้
"เดี๋ยวฉันจัดการ"	รับปากลอย ๆ	ตอนพูดเขาตั้งใจจริงหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์

สิ่งที่ไม่ควรพูดกับลมไฟ

"เธอไม่เคยจริงจังกับอะไรเลย" เพราะนั่นโจมตีบ้านของเขาโดยตรง ให้พูดถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ แทนการพูดถึงนิสัย

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

สองบ้าน — เมื่อถูกกดดัน

ด้านลบ เปลี่ยนเรื่อง หาทางใหม่ เลี่ยงการ
ปะทะด้วยการขยับออก

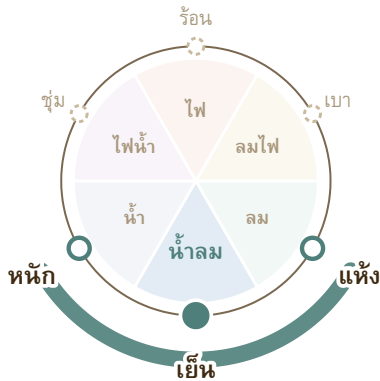
ด้านไฟ พุ่งเข้าใส่ ตัดสินทันที พุดตรงจนเจ็บ

สัญญาณ เริ่มเปลี่ยนหัวข้อคือต้านลม · เริ่มพูด
เร็วและเสียงสูงขึ้นคือต้านไฟ

บทที่ 12 · ข้อ 12.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่ง **ตอนสบายดี** ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่หน้าตาตอนเสียสมดุล . ใช้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) . จาก *ธาตุและความสัมพันธ์* ฉบับเจาะลึก *ด้วยวงล้อธาตุ* . เพลินไพร . ไม่ใช่การวินิจฉัย

ธาตุห้าลม

สงบที่สุด · ห่าง · ช้า

ไม่กระเพื่อม รักษาระยะ เคลื่อนช้า

เย็น เต็ม · บ้าน สงบ · ถอย · ไม่ปะทะ

แห้ง ครึ่ง ห่าง · ปล่อย · มีทางเลือก

หนัก ครึ่ง ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน

ข้าวที่ไม่มีในตัว

ร้อน · เบ้า · ชุ่ม

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้
ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกบังคับให้แสดงออก · การถูกเร่งให้ตอบ ·
เสียงดัง

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
ความเจ็บ	ไม่แคร์ หรือโกรธ	ส่วนใหญ่คือกำลังพักหรือกำลังประมวล
"ก็ได้"	ตกลงแล้ว	รับรู้แล้ว ยังไม่ได้ตกลง
"ไม่ต้องห่วงฉัน"	เขาโอเค	เขาไม่อยากเป็นภาระ ซึ่งคนละเรื่องกับการโอเค

สิ่งที่ไม่ควรทำกับห้าลม

อย่าเร่งคำตอบในบทสนทนาเดียวกัน ให้ถาม
แล้วบอกว่าตอบพรุ่งนี้ก็ได้ แล้วจริง ๆ

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

สองบ้าน — เมื่อถูกกดดัน

ด้านหน้า เจ็บแล้วอยู่ที่เดิม ทนไปเรื่อย ๆ

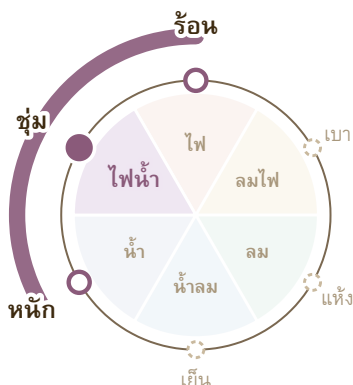
ด้านหลัง เจ็บแล้วหายไป ตัดออกจากใจแล้ว
เดินต่อ

สัญญาณ ยังถามถึงเรื่องนั้นอยู่คือด้านหน้า · เลิก
พูดถึงไปแล้วคือด้านหลัง ซึ่งต้องรีบกว่า

บทที่ 12 · ข้อ 12.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่น้ำตาตอนเสียสมดุล · ให้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) · จาก ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ · เฟลีนไพร · ไม่ใช้การวินิจฉัย

ธาตุไฟน้ำ

ผูกพันที่สุด · แรง · ทน

ทุ่มสุดตัว มีความร้อนอยู่ข้างใน และแบกไว้ได้นาน

ชุ่ม เต็ม · บ้าน ผูกพัน · ทุ่ม · เก็บรักษา

ร้อน ครึ่ง กล้า · เผชิญ · เร่ง

หนัก ครึ่ง ช้า · สะเทือนยาก · อยู่กับที่ได้นาน

ข้าวที่ไม่มีในตัว

เบา · แห้ง · เย็น

ต้องหามาจากสิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน หรือยืมใช้
ชั่วคราวด้วยตัวเอง

บทที่ 10 · ข้อ 10.3

ไวต่อ

การถูกทิ้ง · การถูกมองว่าสิ่งที่ให้ไปไม่มีค่า ·
ความห่างที่ไม่ได้อธิบาย

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

เขาพูด	คนมักได้ยินว่า	ที่จริงเขาหมายถึง
"ฉันทำให้ขนาดนี้แล้ว"	ทวงบุญคุณ	เขากำลังขอให้เห็นว่าเขาผูกพัน
"ไม่ต้องห่วง ฉันจัดการ เอง"	ไม่ต้องการเรา	เขากำลังปกป้องเรา
"ทำไมเธอไม่บอกฉันก่อน"	จู้จี้	เขากลัวว่าตัวเองไม่ได้อยู่ในชีวิตเราจริง

สิ่งที่ไม่ควรทำกับไฟน้ำ

อย่าหายไปโดยไม่บอก แม้จะกลับมาในสอง
ชั่วโมง เพราะความเจ็บที่ไม่ได้อธิบายคุกคาม
บ้านของเขาโดยตรง

บทที่ 11 · ข้อ 11.2

สองบ้าน — เมื่อถูกกดดัน

ด้านไฟ เรียกร้อง ทวง ระเบิด

ด้านน้ำ เก็บ ทน แบกไว้เงียบ ๆ

สัญญาณ เริ่มพูดถึงสิ่งที่ตัวเองทำให้คือด้านไฟ
กำลังมา · เจ็บแต่ยังทำทุกอย่าง
เหมือนเดิมคือด้านน้ำ ซึ่งสะสมได้นาน
กว่าและระเบิดแรงกว่า

บทที่ 12 · ข้อ 12.4

สามคำคือรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี ไม่ใช่ป้ายติดตัว และไม่ใช่น้ำตาตอนเสียสมดุล · ให้การ์ดนี้เพื่อเข้าใจคนที่อยู่ตรงหน้า ไม่ใช่เพื่อตัดสินหรือคัดเลือกใคร (บทที่ 18) · จาก ธาตุและความสัมพันธ์ ฉบับเจาะลึก ด้วยวงล้อธาตุ · เฟลีนไพร · ไม่ใช่วินิจฉัย

แผ่นเทียบคู่

วางสามข้อของสองคน แล้วอ่านผลในสามขั้นตอน

แผ่นนี้คือบทที่ 4 ข้อ 4.5 ในรูปที่กรอกได้ ใช้เมื่ออยากอ่านคู่หนึ่งคู่โดยไม่ต้องเปิดตารางยี่สิบเอ็ดคู่ และใช้ตรวจคำตอบของตัวเองได้ในตัว

1 เขียนสามข้อของทั้งสองคนลงข้าง ๆ กัน

คนที่ 1 ธาตุ _____ ข้อ _____

คนที่ 2 ธาตุ _____ ข้อ _____

2 วงข้อที่ซ้ำ — จุดที่สองคนนี้เสริมกันจนแรงเกิน และเป็นจุดที่ทะเลาะซ้ำ ๆ โดยไม่รู้ว่าทะเลาะเรื่องอะไรจริง ๆ

ข้อที่ซ้ำ _____

3 หาข้อที่ไม่ปรากฏเลยในทั้งคู่ — สิ่งที่มีความสัมพันธ์นี้ต้องยืมจากข้างนอก (บทที่ 10)

ข้อที่ขาด _____

ตรวจคำตอบ จำนวนข้อที่ซ้ำต้องเท่ากับจำนวนข้อที่ขาดเสมอ และข้อที่ขาดคือข้อตรงข้ามของข้อที่ซ้ำ ถ้าไม่เป็นแบบนี้ แปลว่านับผิดหรือวางธาตุผิดช่อง ให้กลับไปตรวจขั้นที่ 1

สามข้อของแต่ละธาตุ สำหรับขั้นที่ 1 — ตัวหนาคือข้อเต็ม

ไฟ ร้อน · เบา · ชุ่ม

ลม แห้ง · เบา · เย็น

น้ำ หนัก · เย็น · ชุ่ม

ลมไฟ เบา · ร้อน · แห้ง

น้ำลม เย็น · แห้ง · หนัก

ไฟน้ำ ชุ่ม · ร้อน · หนัก

ตารางค้นคู่

แถวคือธาตุของคนที 1 คอลัมน์คือธาตุของคนที 2 ช่องที่ตัดกันบอกระยะ จำนวนชั่วที่ซ้ำและขาด และเลขหน้าของหัวข้อคู่ในภาค 2 ตารางสมมาตรตามเส้นทแยง เพราะคู่ ไฟ-ลม กับ ลม-ไฟ คือคู่เดียวกัน

	ไฟ	ลม	น้ำ	ลมไฟ	น้ำลม	ไฟน้ำ
ไฟ	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 33	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 53	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 56	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 43	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 66	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 49
ลม	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 53	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 34	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 55	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 44	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 46	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 64
น้ำ	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 56	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 55	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 35	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 67	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 47	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 48
ลมไฟ	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 43	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 44	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 67	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 37	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 58	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 60
น้ำลม	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 66	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 46	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 47	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 58	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 38	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 59
ไฟน้ำ	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 49	180° ซ้ำ 0 · ขาด 0 หน้า 64	60° ซ้ำ 2 · ขาด 2 หน้า 48	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 60	120° ซ้ำ 1 · ขาด 1 หน้า 59	0° ซ้ำ 3 · ขาด 3 หน้า 39

0° ธาตุเดียวกัน · บทที่ 6
 60° เพื่อนบ้าน · บทที่ 7
 120° ข้ามหนึ่งช่อง · บทที่ 8
 180° ตรงข้าม · บทที่ 9

หมายเหตุ — แผ่นนี้ใช้กับความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายดูแลกันด้วยความปลอดภัยเท่านั้น ถ้ามีการทำร้าย การควบคุม หรือ บาดแผลซ้ำ ๆ ให้อ่านบทที่ 19 ก่อนใช้แผ่นนี้

ตารางเทียบกับเล่ม 6

บทไหนของเล่มนี้ต่อกับบทไหนของเล่ม 6

เล่มนี้เขียนขึ้นเพื่ออ่านคู่กับ ตำรา 3 ธาตุ เล่ม 6 — ธาตุและความสัมพันธ์ ไม่ได้เขียนขึ้นแทนสองเล่มทำงานคนละชั้น เล่ม 6 ให้คำแนะนำที่ใช้ได้ทันทีในชีวิตประจำวัน และแยกตามบริบทครอบครัว คู่ชีวิต พ่อแม่กับลูก เพื่อนและที่ทำงาน ส่วนเล่มนี้ให้เรขาคณิตและกลไกที่อยู่ใต้คำแนะนำเหล่านั้น เพื่อให้ผู้สอนและผู้รักษาอธิบายได้ว่าทำไมคำแนะนำข้อหนึ่งจึงใช้ได้กับคู่หนึ่งแต่ใช้ไม่ได้กับอีกคู่

ผู้อ่านที่ต้องการคำแนะนำรายบริบท ให้กลับไปเล่ม 6 เสมอ

ค.1 ตารางต่อบท

เล่ม 6	เล่มนี้	สิ่งที่ต่อกัน
บทที่ 1 ทำไมธาตุจึงเป็นกุญแจของความสัมพันธ์	บทที่ 1 ถึง 4	เล่ม 6 เปิดด้วยคำถามว่าทำไม เล่มนี้เปิดด้วยเครื่องมือสามชิ้น สามแกน เจ็ดแบบ และระยะ
บทที่ 2 เข้าใจตัวเองก่อน	บทที่ 1 และ 5	ของขวัญกับจุดบอดมาจากธรรมชาติเดียวกัน · ธาตุประจำตัวต้องแยกจากภาวะปัจจุบัน
บทที่ 3 เข้าใจผู้อื่นในมุมของธาตุ	บทที่ 2 ข้อ 2.6 และบทที่ 18	อ่านจากจังหวะ ไม่ใช่จากรูปร่าง · ไม่ทายธาตุคนอื่นจากหน้าตา
บทที่ 4 ถึง 6 คู่มือสื่อสารกับคนธาตุลม ไฟ น้ำ	บทที่ 11 และภาคผนวก ก	ขยายจากสามธาตุเป็นหกธาตุ ในรูปของพจนานุกรมเขาพูด คนไฉน ที่จริงหมายถึง
บทที่ 7 ถึง 9 กลุ่ม-ลม ไฟ-ไฟ น้ำ-น้ำ	บทที่ 6	สามในหกลูกของระยะ 0°
บทที่ 10 ถึง 12 กลุ่ม-ไฟ ลม-น้ำ ไฟ-น้ำ	บทที่ 8	สามในหกลูกของระยะ 120°

เล่ม 6	เล่มนี้	สิ่งที่ต่อกัน
ไม่มี	บทที่ 7 และ 9 กับอีกสามคู่ในบทที่ 6 และ 8	สิบห้าคู่ที่มีธาตุคู่อย่างน้อยหนึ่งฝ่าย
บทที่ 13 ถึง 16 ครอบครัว คู่ชีวิต พ่อแม่กับลูก เพื่อนและที่ทำงาน	ภาค 4 บทที่ 13 ถึง 16	เล่ม 6 ให้คำแนะนำตามบริบท เล่มนี้ให้กลไกวังวนที่ใช้ได้ทุกบริบท
บทที่ 17 เทคนิคสร้างความสัมพันธ์ข้ามธาตุ	บทที่ 10, 15 และ 16	ปรับวิธีของเราแทนการบังคับให้เขาเปลี่ยน คือการเปลี่ยนท่าฝ่ายเดียว · ดูธาตุของตัวเองก่อน คือพร่องมาก่อนเกิน
บทส่งท้าย	บทที่ 5 และ 19	ดูหมายเหตุเรื่องถ้อยคำในข้อ ค.3
ไม่มี	บทที่ 17 หมอกับคนไข้	ผู้รักษาเป็นชาหนึ่งของวงเสมอ

ค.2 สิ่งทีเล่มนี้รับมาจากเล่ม 6 และสิ่งที่เติม

ประเด็น	รับมาหรือเติม	อยู่ในบท
ตารางสองคอลัมน์ วันที่ดีกับวันที่แกว่ง	รับมาโดยไม่แก้ ใช้ทั้งภาค 2	5, 6 ถึง 9
ของขวัญกับเงาจากธรรมชาติเดียวกัน	รับมา แล้วอธิบายด้วยตำแหน่งบ้านกับทิศที่ไหลไป	1
ทุกคนเลือกจังหวะของธาตุตัวเองได้ คู่ธาตุเดียวกันจึงไม่ได้ไม่มีเลย	รับมา	4
ไฟกับน้ำคือคู่ที่ประคองกัน และความท้าทายจริงคือไฟแรง น้ำต่อต้านเจียบ	รับมา แล้วเติมเรขาคณิต	8
สังเกตเจียบ ๆ ดีกว่าไปบอกเขาว่าเขาเป็นใคร	รับมาทั้งหมด	18
ธาตุคู่สามธาตุ ลมไฟ น้ำลม ไฟน้ำ	เติม	1, 12
คู่ครบยี่สิบเอ็ดคู่ แทนหกคู่	เติม	6 ถึง 9
กฎสี่ระยะ กฎสมมาตร และภาพซ้อนเหลื่อม	เติม	4
ข้าวที่ข้า ข้าวที่ขาด และธาตุที่สามจากสี่แหล่ง	เติม	10
วังวนชั้นที่ 5 ข้าวเรียกข้าวตรงข้าม ขนาดยา และจุดตัดที่ระยะ	เติม	13 ถึง 16

ประเด็น	รับมาหรือเดิม	อยู่ในบท
ผู้รักษาในฐานะขาหนึ่งของวง	เดิม	17
ธงแดงเจ็ดข้อที่ต้องส่งต่อก่อนอ่านธาตุ	ขยายจากหมายเหตุท้ายเล่ม 6	19

ค.3 สองจุดที่ถ้อยคำต่างกัน

จุดแรก **คู่ไฟ-น้ำ** เล่ม 6 บทที่ 12 เปิดบทว่าไฟกับน้ำ "อยู่คนละชั่ว" ในแง่อุณหภูมิจริงสำหรับแกนร้อน-เย็นแกนเดียว แต่เมื่อวางลงบนวง ไฟกับน้ำห่างกัน 120° และมีชั่วซุ่มร่วมกันหนึ่งชั่ว จึงเป็นคู่ข้ามหนึ่งช่อง ไม่ใช่คู่ตรงข้าม คู่ตรงข้ามจริงของไฟบนวงคือน้ำลม สารที่เล่ม 6 วางไว้ คือคู่นี้ประคองกันได้ลึก และความเสียวอยู่กับการต่อต้านแบบเงียบ ยังถูกต้องทุกข้อ ชั่วซุ่มที่มีร่วมกันนี้เองที่อธิบายว่าทำไมคู่นี้จึงประคองกันได้ ดูบทที่ 8

จุดที่สอง **คำว่าธาตุประจำตัว** บทส่งท้ายของเล่ม 6 ใช้คำว่าธาตุประจำตัวในความหมายของจิ้งหะ ปัจจุบันที่ปรับให้สมดุลขึ้นได้ เล่มนี้แยกสิ่งนั้นออกเป็นสองคำ คือ **ธาตุประจำตัว** ซึ่งเป็นทิศเดิมที่ไม่เปลี่ยน กับ **ภาวะปัจจุบัน** ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรับได้ สารของสองเล่มตรงกัน คือเมื่อดูแลตัวเองแล้วเราสมดุลขึ้นได้เสมอ ต่างกันที่ถ้อยคำเท่านั้น และการแยกคำนี้จำเป็นสำหรับผู้รักษา เพราะถ้าไม่แยก จะอ่านความพร่องของวันนี้เป็นธาตุของคนคนนั้นแล้วให้ยาผิดทิศ ดูบทที่ 5

ค.4 สิ่งที่อยู่ใหล่ม 6 แต่ไม่อยู่ในเล่มนี้

ภาษารักของสามธาตุ การขอโทษในภาษาของอีกฝ่าย และคำแนะนำรายบริบทสำหรับครอบครัว พ่อแม่กับลูก เพื่อน และที่ทำงาน ยังเป็นเนื้อหาของเล่ม 6 เล่มนี้ไม่ได้เขียนซ้ำ เพราะเป็นส่วนที่ใช้ได้ตื้ออยู่แล้วในรูปแบบเดิม

อภิธานศัพท์

ศัพท์ของวงล้อ การอ่านคู่ และวังวน

ศัพท์ทุกคำในภาคผนวกนี้ใช้ในความหมายเฉพาะของเล่มนี้ บางคำมีความหมายในภาษาพูดต่างออกไป โดยเฉพาะ **หนัก** และ **เบา** ซึ่งในเล่มนี้หมายถึงพฤติกรรม ไม่ใช่ น้ำหนักตัว คอลัมน์ขวาสุดบอกบทที่อธิบายคำนั้นไว้เต็ม

คำ	ความหมาย	บทที่
กฎ "ที่สุด"	คำว่าที่สุดใช้ได้กับข้อเติมเท่านั้น ถ้าเขียนที่สุดให้ข้อครึ่ง แปลว่าเขียนผิด	1
กฎสมมาตรของระยะ	จำนวนข้อที่ซ้ำเท่ากับจำนวนข้อที่ขาด เท่ากับ $3 - (\text{ระยะ} \div 60)$ เสมอ	4
การตีตรา	การใช้ธาตุเป็นป้ายตัดสินหรือคัดเลือกคน ซึ่งเป็นการใช้ผิดวัตถุประสงค์ของเครื่องมือนี้	18
แกน	คู่ข้อตรงข้ามที่ลากผ่านกลางวง มีสามแกน คือ ร้อน-เย็น แห้ง-ชุ่ม และหนัก-เบา ทุกคนมีตำแหน่งบนทั้งสามแกนเสมอ	2
ขนาดยา	ความแรงของสิ่งที่ให้ ในเล่มนี้เป็นภาพเปรียบในความสัมพันธ์ ไม่ใช่การกำหนดขนาดยาจริง	15
ขอบเขต	สิ่งที่เรากำหนดกับตัวเอง ไม่ใช่กับอีกฝ่าย และทำได้เองโดยไม่ต้องรอให้ใครยอม	16
ข้อ	ปลายด้านหนึ่งของแกน มีหกข้อ เรียงตามเข็มนาฬิกาจากด้านบน ร้อน เบา แห้ง เย็น หนัก ชุ่ม	1, 2
ข้อครึ่ง	ข้อข้างเคียงทั้งสองของข้อเติม ห่างออกไปข้างละ 60°	1
ข้อเติม	ข้อที่อยู่กลางช่องของธาตุ เรียกอีกชื่อว่าบ้าน ธาตุหนึ่งมีข้อเติมหนึ่งข้อ	1
ข้อที่ขาด	ข้อที่ไม่มีในทั้งคู่ ต้องหาจากข้างนอก และเป็นข้อตรงข้ามของข้อที่ซ้ำเสมอ	4, 10
ข้อที่ซ้ำ	ข้อที่ทั้งสองคนมี เรียกอีกชื่อว่าข้อร่วม เป็นทุนของความสัมพันธ์ และเป็นจุดที่เสริมกันจนแรงเกินได้	4, 10
ข้อที่มีฝ่ายเดียว	ข้อที่คนหนึ่งมีแต่อีกคนไม่มี เป็นจุดที่เติมกันได้จริง	10
ข้อเรียกข้อตรงข้าม	ข้อของคนหนึ่งเรียกข้อตรงข้ามของอีกคนออกมา แล้วขั้วนั้นย้อนกลับมาเลี้ยงข้อแรกให้แรงขึ้น	14

คำ	ความหมาย	บทที่
ความพร่องปลอมตัว	คนที่พร่องมากอาจแสดงออกเหมือนธาตุอื่น เช่น ไฟที่พร่องดูเหมือนน้ำ แยกได้ด้วยการถามว่าเป็นมานานแค่ไหน	5
ความแรงแปรผกผันกับความพร่อง	ยิ่งอีกฝ่ายพร่อง ยิ่งต้องให้เบา	15
คำถามเกาะ	"ถ้าคนคนนี้ไปอยู่คนเดียวบนเกาะสามเดือน วงนี้ยังหมุนอยู่ไหม" ใช้แยกวงวนในตัวออกจากวงวนชั้นที่ 5	13
คำที่พูด คำที่ได้ยิน	ความไม่เข้าใจที่เกิดจากการแปลคำผ่านหัวของผู้ฟัง ไม่ได้เกิดที่ตัวคำ	11
คำแปลภาษาคน	คำพฤติกรรมสามคำของแต่ละหัว ใช้อธิบายให้ผู้เรียนและผู้ป่วยฟัง ส่วนการบันทึกให้ใช้ชื่อหัว	1
คู่ข้ามหนึ่งช่อง	คู่ระยะ 120° มีหัวร่วมหนึ่งหัวและขาดหนึ่งหัว	4, 8
คู่ตรงข้าม	คู่ระยะ 180° รวมกันได้ครบหกหัว แต่ไม่มีหัวใดร่วมกันเลย จึงต้องแปลทุกเรื่อง	4, 9
คู่ธาตุเดียวกัน	คู่ระยะ 0° ทั้งสองคนยืนบนบ้านเดียวกัน	4, 6
คู่เพื่อนบ้าน	คู่ระยะ 60° อยู่ติดกันบนวง ทะเลาะน้อยที่สุด และเติมกันได้น้อยที่สุด	4, 7
จุดตัดที่ระยะ	วงวนชั้นที่ 5 ตัดที่ระยะ ไม่ได้ตัดที่การเปลี่ยนคน ทำได้สองแบบ คือขอบเขตกับการเปลี่ยนท่าของฝ่ายเดียว	16
ชั้นที่ 5	วงวนที่ขาอีกข้างหนึ่งเป็นคนอีกคน ตัดได้เร็วที่สุด เร็วเท่าบทสนทนา	13
โซนเหลื่อม	บริเวณที่ส่วนโค้งของสองธาตุทับกัน กว้าง 120° ลบระยะเสมอ	4
ตรงข้ามคือยา	หลักที่ว่าหัวตรงข้ามช่วยดึงกลับเข้าหาสมดุล ใช้ได้ในขนาดที่พอดีและหัวคราวถ้าคงอยู่ตลอดจะกลายเป็นวงวน	14, 15
ตัดที่มีมติที่เร็วกว่า	ใจเปลี่ยนเร็วกว่ากาย จึงเริ่มแก้ที่มีมติที่เร็วกว่า ยกเว้นเมื่อใจพร่องจนทำงานกับตัวเองไม่ได้ ให้เข้าทางกายแทน	15
ทิศกับขนาด	ทิศบอกว่ายู่ช่องไหน ขนาดบอกว่าย่างเท่าไร สองคนธาตุเดียวกันมีทิศเดียวกันแต่ขนาดต่างกันได้	3
ธงแดง	สถานการณ์ที่ต้องหยุดใช้เล่มนี้แล้วส่งต่อก่อนอ่านธาตุ มีเจ็ดข้อ เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การควบคุม และความคิดทำร้ายตนเอง	19
ธาตุคู่	ลมไฟ น้ำลม และไฟน้ำ ซึ่งบ้านอยู่ที่เบา เย็น และชุ่ม และนั่งอยู่ระหว่างธาตุเดี่ยวสองธาตุ	1, 12
ธาตุเดี่ยว	ไฟ ลม และน้ำ ซึ่งบ้านอยู่ที่ร้อน แห้ง และหนัก	1, 3
ธาตุที่สาม	หัวที่คู่หนึ่งขาด ซึ่งหามาได้จากสี่แหล่ง คือ สิ่งแวดล้อม กิจวัตร คน และตัวเราเอง	10
ธาตุประจำตัว	ทิศเดิมของคนคนหนึ่ง ดูได้จากตอนที่เขาสบายที่สุดในชีวิต	5
ธาตุสมดุล	แบบที่เจ็ด อยู่กลางวงและไม่มีหัวเติม จึงอ่านด้วยสามคำไม่ได้	3

คำ	ความหมาย	บทที่
ปรับศูนย์ไว้ที่ตัวเอง	การรับรู้ของแต่ละคนตั้งค่าปกติไว้ที่สภาพของตัวเอง สิ่งที่คุณอื่นเรียกว่าอาการเจ้าตัวจึงเรียกว่านิสัย	2
เปลี่ยนท่า	เปลี่ยนสิ่งที่เราทำโดยอัตโนมัติเมื่ออีกฝ่ายทำสิ่งเดิม วงต้องการสองขา เมื่อขาหนึ่งเปลี่ยน วงจึงหมุนต่อไม่ได้	16
ผู้รักษาเป็นขาหนึ่งของวง	ผู้รักษาไม่ได้อยู่นอกวง ขั้วของผู้รักษาเรียกขั้วของคนไข่ออกมาได้เช่นเดียวกับคู่	13, 17
พรองมาก่อนเกิน	เติมส่วนที่พรองก่อนจัดการส่วนที่เกิน และเลื่อนบทสนทนาออกไปเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพรอง	15
ภาวะปัจจุบัน	ความแรงและตำแหน่งจริงในวันนี้ ซึ่งเปลี่ยนได้ตามการดูแลตัวเอง ร่าย ถู และ ความเครียด	5
ระยะ	มุมห่างระหว่างธาตุของสองคนบนวง มีได้สี่ค่า คือ 0° 60° 120° และ 180°	4
แรงผลัก	สิ่งที่อยู่นอกห้าชั้น เช่น ถู อากาศ ร่าย ยา งาน และค่านิยมสังคม ไม่ตอบสนองต่อคนจึงไม่ใช่วง ทำได้แค่กันหรือชดเชยล่วงหน้า	13
วงซ้อนห้าชั้น	การจัดวงวนจากในตัวออกไปข้างนอก คือ ในกาย ในใจ สะท้อนกาย-ใจ คนกับสิ่งแวดล้อม และคนกับคน	13
วังวน	วงที่ผลย้อนกลับไปเลี้ยวเหตุของตัวเอง ทำให้ภาวะหนึ่งแรงขึ้นเรื่อย ๆ	13
สองบ้าน	ธาตุคู่ออกมาได้สองด้านตามธาตุเดี่ยวสองธาตุที่ขนานอยู่ โดยที่ธาตุประจำตัวไม่ได้เปลี่ยน	12
สอบเทียบ	การฝึกให้ผู้รักษาอ่านค่าตรงกัน และให้แต่ละคนรู้ขั้วของตัวเองในห้องตรวจ	17
สามขนาดของยาเดียวกัน	ขนาดเบา กลาง และหนัก ถ้าไม่แน่ใจให้เริ่มจากขนาดเบาเสมอ และห้ามข้ามจากเบาไปหนัก	15
สามขั้ว	ขั้วเต็มหนึ่งกับขั้วครึ่งสองของธาตุหนึ่ง ใช้เขียนคู่ในสามชั้นตอน เช่น ไฟ คือ ร้อน · เบา · ชุ่ม	1, 4
สามคำ	คำภาษาคนที่อ่านออกมาจากสามขั้วของธาตุ เช่น ไฟ คือ แรง · เร็ว · ชุ่ม เป็นรูปร่างของคนคนหนึ่งตอนสบายดี	1
สี่วงของคู่ขั้ว	ยิ่งเขาตันฉันยิ่งยอม (ร้อน-ชุ่ม) · ยิ่งเขาถอยฉันยิ่งไล่ (แห้ง-ชุ่ม) · สมองกับว่า (หนัก-เบา) · ผลักกับดับ (ร้อน-เย็น)	14
ส่วนโค้ง 120°	พื้นที่ที่ธาตุหนึ่งครอบคลุมบนวง กว้าง 120° รอบบ้านของตัวเอง เท่ากันทุกธาตุ	4

ที่มาของกฎและแหล่งอ้างอิง

แต่ละกฎมาจากไหน และตรวจสอบได้ด้วยอะไร

กฎในเล่มนี้มีที่มาสามแบบ และน่าเชื่อถือไม่เท่ากัน ผู้สอนควรรู้ว่ากำลังสอนกฎแบบไหนอยู่ เพราะวิธีตอบเมื่อผู้เรียนถามว่า "รู้ได้อย่างไร" ต่างกันตามที่มา

แบบที่หนึ่ง อ่านออกจากเรขาคณิตของวงล้อ กฎกลุ่มนี้ตรวจสอบได้ด้วยการนับและวัดมุมบนวง ถ้ายอมรับตำแหน่งหัวและธาตุนบนวงล้อฉบับพิมพ์ กฎเหล่านี้เป็นจริงโดยอัตโนมัติ และใครก็ตรวจสอบซ้ำได้

แบบที่สอง รับมาจากตำราในชุดเดียวกัน กฎกลุ่มนี้มีที่มาและเหตุผลอยู่ในตำราเล่มอื่นของเพลินไพร โดยเฉพาะ *ตำราสามคู่พลังงาน* ซึ่งในเนื้อหาเรียกว่า "ตำราเดิม" เล่มนี้นำมาใช้กับความสัมพันธ์

แบบที่สาม ข้อสังเกตจากการทำงาน กฎกลุ่มนี้มาจากการสังเกตคนจริงในงาน ยังไม่ได้ผ่านการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ให้สอนในฐานะข้อสังเกตที่ใช้ได้ และบอกผู้เรียนตรง ๆ ว่ายังรอการตรวจสอบ

จ.1 ตารางที่มาของกฎ

กฎหรือหลัก	บท	ที่มา	ตรวจสอบด้วย
ตำแหน่งหกหัว หกธาตุ และสามแกนบนวง	1, 2	วงล้อฉบับพิมพ์ · ตำราสามคู่พลังงาน บทที่ 4	วงล้อฉบับพิมพ์
หนึ่งหัวเต็ม สองหัวครึ่ง	1	อ่านออกจากเรขาคณิต	นับมุม 60° ข้างละหนึ่งช่อง
สิบแปดช่องลงตัวพอดี	1	อ่านออกจากเรขาคณิต	หกธาตุ × สามหัว = หกบ้าน + สิบสองขอบ
คำว่า "ที่สุด" เป็นของหัวเต็มเท่านั้น	1	อ่านออกจากเรขาคณิต	สัมประสิทธิ์ของหัวเต็มคือหนึ่ง หัวครึ่งคือครึ่ง
คำแปลของหัวตรงข้ามเป็นคำตรงข้ามกันคำต่อคำ	1	อ่านออกจากเรขาคณิต	สองปลายของแกนเดียวกัน

กฎหรือหลัก	บท	ที่มา	ตรวจสอบด้วย
สามแกนเป็นคุณสมบัติที่สสารทุกชนิดมีและร่างกายรับรู้ได้	2	ตำราสามคู่พลังงาน บทที่ 1 และ 3	ฟิสิกส์และสรีรวิทยาในตำราต้นทาง
การปรับศูนย์ไว้ที่ตัวเอง	2	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 9.4	ตำราต้นทาง
เจ็ดแบบมาจากสามแกน	3	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 9.1	ตำราต้นทาง
ทิศไม่ใช่ขนาด	3	สเกลสามแกนที่ใช้สอบเทียบ ซึ่งเป็นเอกสารภายใน	เอกสารสอบเทียบของผู้รักษา
กฎสี่ระยะ และยี่สิบเอ็ดคู่	4	อ่านออกจากเรขาคณิต	นับคู่บนวง $6 + 6 + 6 + 3 = 21$
กฎสมมาตร ขั้วเท่ากับขาด	4	อ่านออกจากเรขาคณิต	ส่วนโค้ง 120° ลบระยะ ดูรูป 4.2
ขั้วที่ขาดเป็นขั้วตรงข้ามของขั้วที่ซ้ำ	4, 10	อ่านออกจากเรขาคณิต	ขั้วตรงข้ามของส่วนที่ทับกันคือส่วนที่ไม่มีใครคลุม
ธาตุประจำตัวแยกจากภาวะปัจจุบัน	5	ตำราสามคู่พลังงาน บทที่ 10	ตำราต้นทาง
ตารางวันที่ติดกับวันที่แกว่ง	5 ถึง 9	เล่ม 6	เล่ม 6
เนื้อหาคู่ของธาตุเดี่ยวหกคู่	6, 8	เล่ม 6 บทที่ 7 ถึง 12 เติมด้วยเรขาคณิต	เล่ม 6
เนื้อหาคู่ที่มีธาตุคู่สิบห้าคู่	6 ถึง 9	ได้จากเรขาคณิต	ยังรอการตรวจสอบในคนจริง
ธาตุที่สามมาจากสี่แหล่ง	10	จัดเป็นสี่แหล่งในเล่มนี้ · หลักประจักษ์รับรู้จากตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 10.5	ตำราต้นทางสำหรับแหล่งที่หนึ่ง
พจนานุกรมคำพูดธาตุ	11	ข้อสังเกตจากการทำงาน · ธาตุเดี่ยวต่อยอดจากเล่ม 6 บทที่ 4 ถึง 6	ยังรอการตรวจสอบ
ธาตุคู่มีสองบ้าน	12	ข้อสังเกตจากการทำงาน	ยังรอการตรวจสอบ
วงซ้อนห้าชั้น และความเร็วของแต่ละชั้น	13	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 8.6	ตำราต้นทาง
คำถามเกาะ	13	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 8.6	ตำราต้นทาง
วังวนทางใจ และพร้อมมาก่อนเกิน	13, 15	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 8.5	ตำราต้นทาง
ขั้วเรียกขั้วตรงข้าม และสิ่งของคู่ขั้ว	14	ตำราสามคู่พลังงาน ข้อ 8.6	ตำราต้นทาง

กฎหรือหลัก	บท	ที่มา	ตรวจสอบด้วย
ตรงข้ามคือยา	14, 15	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 5.7 6.7 และ 7.7	ตำราต้นทาง
ความแรงแปรผกผันกับความพร้อม	15	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 7.6 และ 11.4	ตำราต้นทาง
ตัดที่มีมิติที่เร็วกว่า	15	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 10.4	ตำราต้นทาง
เมื่อตรงข้ามคือยาใช้ไม่ได้	15	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 11.4	ตำราต้นทาง
จุดตัดที่ระยะ ขอบเขต และการเปลี่ยนท่าฝ่ายเดียว	16	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 8.6	ตำราต้นทาง
ผู้รักษาเป็นขาหนึ่งของวง และการสอบเทียบ	13, 17	ตำราสามคู่มือพลังงาน ข้อ 8.6 และ 11.3	ตำราต้นทาง
สังเกตเงียบ ๆ ดีกว่าบอกเขาว่าเขาเป็นใคร	18	เล่ม 6	เล่ม 6
ธงแดงเจ็ดข้อ	19	เรียบเรียงในเล่มนี้ตามหลักการส่งต่อทั่วไป ขยายจากหมายเหตุท้ายเล่ม 6	ควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านครอบครัวและความปลอดภัยตรวจทานเป็นระยะ

จ.2 เอกสารในชุดเดียวกัน

วงล้อธาตุ ฉบับพิมพ์ — การ์ดวงล้อที่เป็นที่มาของตำแหน่งชั่วคราวและธาตุทั้งเล่ม เล่มนี้วาดวงล้อเป็นวงกลม มุมและตำแหน่งทุกค่าตรงกับฉบับพิมพ์

ตำราสามคู่มือพลังงาน — ร้อนเย็น แห้งชุ่ม หนักเบา — ตำราต้นทางของกฎแบบที่สองเกือบทั้งหมด และเป็นที่มาของบทที่ 13 ถึง 16 โดยตรง

ตำรา 3 ธาตุ เล่ม 6 — ธาตุและความสัมพันธ์ — เล่มที่เล่มนี้ต่อยอด ดูภาคผนวก ค

จากอาการสู่วงล้อ — คู่มือประเมินหกชั่วสำหรับผู้รักษา และ คู่มือพยากรณ์หกชั่วสำหรับทีมหมอ — เครื่องมือประเมินที่เล่มนี้อ้างถึงเมื่อพูดว่า "ต้องใช้เครื่องมือของผู้รักษา" สเกลและเกณฑ์การให้คะแนนเป็นเอกสารภายใน ไม่ได้แนบในเล่มนี้

จ.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับอ่านประกอบ

งานในรายการนี้ไม่ใช่ที่มาของทฤษฎีวงล้อ วงล้อธาตุเป็นกรอบของเพลินไพร์ และยังไม่ม้งานวิจัยใดที่ทดสอบวงล้อธาตุกับความสัมพันธ์โดยตรง รายการนี้มีไว้ให้ผู้สอนเห็นว่าปรากฏการณ์ที่เล่มนี้อธิบาย มีผู้ศึกษาไว้แล้วในภาษาของจิตวิทยาอย่างไร

รูปแบบไล่-ถอยในคู่ชีวิต ตรงกับวง "ยิ่งเขาถอย ฉันยิ่งไล่" ในบทที่ 14 Christensen, A., & Heavey, C. L. (1990). Gender and social structure in the demand/withdraw pattern of marital conflict. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(1), 73–81. Johnson, S. (2008). *Hold Me Tight: Seven Conversations for a Lifetime of Love*. Little, Brown.

การเติมเต็มกันในปฏิสัมพันธ์ หลักที่ว่าบนแกนการนำ คนมักตอบแบบเติมเต็ม ส่วนบนแกนความอบอุ่น คนมักตอบแบบเหมือนกัน ใกล้เคียงกับบทที่ 14 ที่ว่าความตรงข้ามจำนวนหนึ่งถูกความสัมพันธ์ผลิตขึ้นเอง Kiesler, D. J. (1983). The 1982 interpersonal circle: A taxonomy for complementarity in human transactions. *Psychological Review*, 90(3), 185–214.

คู่ชีวิตมักคล้ายกันมากกว่าตรงข้ามกัน งานรวบรวมขนาดใหญ่พบว่าคู่ชีวิตคล้ายกันในเกือบทุกลักษณะที่วัด คล้ายกันมากในทัศนคติและการศึกษา และคล้ายกันน้อยมากในบุคลิกภาพ ใช้ตอบคำถามที่ผู้เรียนถามบ่อยว่า "คู่แบบไหนพบมากที่สุด" ซึ่งยังไม่มีใครเก็บข้อมูลในภาษาของธาตุ Horwitz, T. B., Balbona, J. V., Paulich, K. N., & Keller, M. C. (2023). Evidence of correlations between human partners based on systematic reviews and meta-analyses of 22 traits and UK Biobank analysis of 133 traits. *Nature Human Behaviour*, 7(9), 1568–1583.

ความสัมพันธ์ระยะยาว Gottman, J. M., & Silver, N. (1999). *The Seven Principles for Making Marriage Work*. Crown.